

Oslo kommune
Bydel Østensjø
Bydelsadministrasjonen

Vedleggshefte

Møte: Oppvekstkomite
Møtested: Ryensvingen 1, Plenumsalen
Møtetid: mandag 16. mars 2009 kl. 18.00
Sekretariat: Torunn Nymes, tlf. 23438561

Saksnr	Sakstittel- Dokumentbeskrivelse	Dokumentnr
Sak 12 /09	Årsmelding og årsstatistikk 2008 for Bydel Østensjø	200500175-26
	- Årsmelding Bydel Østensjø 2008	
	- Årsstatistikk 2008 Østensjø BU	
Sak 15 /09	Landsomfattende tilsyn med kommunale helse-, sosial- og barneverntjenester i Bydel Østensjø - avviket er lukket	200800253-13
	- Bydelens tilbakemelding oversendt Fylkesmannen 14.01.2009	
	- Lukking av avvik.	

OVK 12/09

Oslo kommune
Bydel Østensjø

ÅRSBERETNING

FOR

2008

FRA BYDEL

ØSTENSJØ

INNHALDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING.....	4
2	SITUASJONSBSKRIVELSE.....	4
2.1	ORGANISASJON/BEMANNING.....	4
2.2	BEFOLKNINGSGRUNNLAG.....	5
2.3	OMFANG AV POLITISKE ORGANERS VIRKSOMHET.....	6
3	TJENESTEPRODUKSJON 2008.....	7
3.1	BYDELENS OVERORDNEDE MÅL OG OPPNÅDDE RESULTATER.....	7
3.1.1	Bydelens totale ressursinnsats - driftsregnskapet.....	7
3.1.2	Bydelens investeringer.....	8
3.2	FUNKSJONSOMRÅDE 1: HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ.....	9
3.2.1	Ansvarsområde.....	9
3.2.2	Hovedmål.....	9
3.2.3	Situasjonsbeskrivelse.....	9
	Helse (bydelsoverlege, fastleger, miljørettet helsevern og smittevern).....	16
3.2.4	Hovedoversikt økonomi F- 1 - netto driftsutgifter.....	17
3.2.5	Måltall for tjenesteproduksjon.....	18
3.3	FUNKSJONSOMRÅDE 2 A: BARNEHAGER.....	20
3.3.1	Ansvarsområde.....	20
3.3.2	Hovedmål.....	20
3.3.3	Situasjonsbeskrivelse.....	20
3.3.4	Hovedoversikt økonomi F - 2 A - netto driftsutgifter.....	25
3.3.5	Måltall- og nøkkeltall for tjenesteproduksjon.....	25
3.4	FUNKSJONSOMRÅDE 2 B: OPPVEKST.....	26
3.4.1	Ansvarsområde.....	26
3.4.2	Hovedmål.....	27
3.4.3	Situasjonsbeskrivelse.....	28
	Hovedoversikt økonomi F - 2 B- netto driftsutgifter.....	35
3.4.4	Måltall for tjenesteproduksjon.....	36
3.5	FUNKSJONSOMRÅDE 3: PLEIE OG OMSORG.....	37
3.5.1	Ansvarsområde.....	37
3.5.2	Hovedmål.....	38
3.5.3	Situasjonsbeskrivelse.....	38
3.5.4	Hovedoversikt økonomi F - 3 - netto driftsutgifter.....	46
3.5.5	Måltall for tjenesteproduksjon.....	47
3.6	FUNKSJONSOMRÅDE 4: ØKONOMISK SOSIALHJELP.....	49
3.6.1	Ansvarsområde.....	49
3.6.2	Hovedmål.....	49
3.6.3	Situasjonsbeskrivelse.....	49
3.6.4	Hovedoversikt økonomi F- 4 - netto driftsutgifter.....	49
3.7	UTKVITTERING AV FLERTALLSMERKNADER OG VERBALVEDTAK.....	50
4	SÆRSKILT RAPPORTERING.....	58
4.1	TILTAK FOR FORBEDRET SERVICE OVERFOR BRUKERNE.....	58
4.2	SAKSBEHANDLINGSTID.....	61
4.3	TILGJENGELIGHET FOR MENNESKER MED FUNKSJONSHEMMING.....	62
4.4	TILTAK I OSLO KOMMUNES FOLKEHELSEPLAN.....	62
4.5	INTERNKONTROLL HELSE, MILJØ, SIKKERHET (HMS) OG TILTAK FOR ARBEIDSMILJØFORBEDRINGER.....	63
4.6	YTRE MILJØ.....	63
4.7	MILJØTILTAK.....	63
4.8	IA-AVTALEN.....	64
4.9	TILTAK FOR LIKESTILLING.....	65
4.10	PERSONALUTVIKLING.....	65
4.11	GJENNOMFØRTE OMSTILLINGS- OG EFFEKTIVISERINGSTILTAK.....	66
4.12	ØKONOMISK/ADMINISTRATIV TILSYN OG KONTROLL.....	67
4.12.1	Interne kontrollaktiviteter.....	67
4.12.2	Varslingsordningen.....	68

	<i>Merknader fra Kommunerevisjonen og kontrollutvalget.....</i>	<i>69</i>
4.13	KVALITETSKONTROLL FOR VIRKSOMHETER SOM YTER HELSETJENESTER	69
4.14	ANDRE SPØRSMÅL FRA BYRÅD/BYSTYRET	69
4.15	FORVALTNING AV KUNSTVERK I OSLO KOMMUNES VIRKSOMHETER	69
4.16	OXLO – OSLO EXTRA LARGE – FOR EN ROMSLIGERE BY MOT RASISME OG FORDOMMER.....	70
4.17	REKRUTTERING AV LÆRLINGER	70
4.18	OPPFØLGING AV ANMERKNINGER FRA HELSE- OG SOSIALOMBUD	70
4.19	STØRRE “PROSJEKTER”	71

1 INNLEDNING

Årsmeldingen beskriver bydelens aktiviteter i 2008 knyttet opp mot regnskapstall og plantall. Rapporteringen foretas pr. funksjonsområde hvor avvikene kommenteres og utfordringer påpekes.

Kapittel 2 gir en beskrivelse av bydelens organisering, befolkningsutvikling, politiske organers virksomhet, sykefravær, økonomisk/administrativt tilsyn og kontroll m.v. Større prosjekter som er gjennomført i bydelen omtales også.

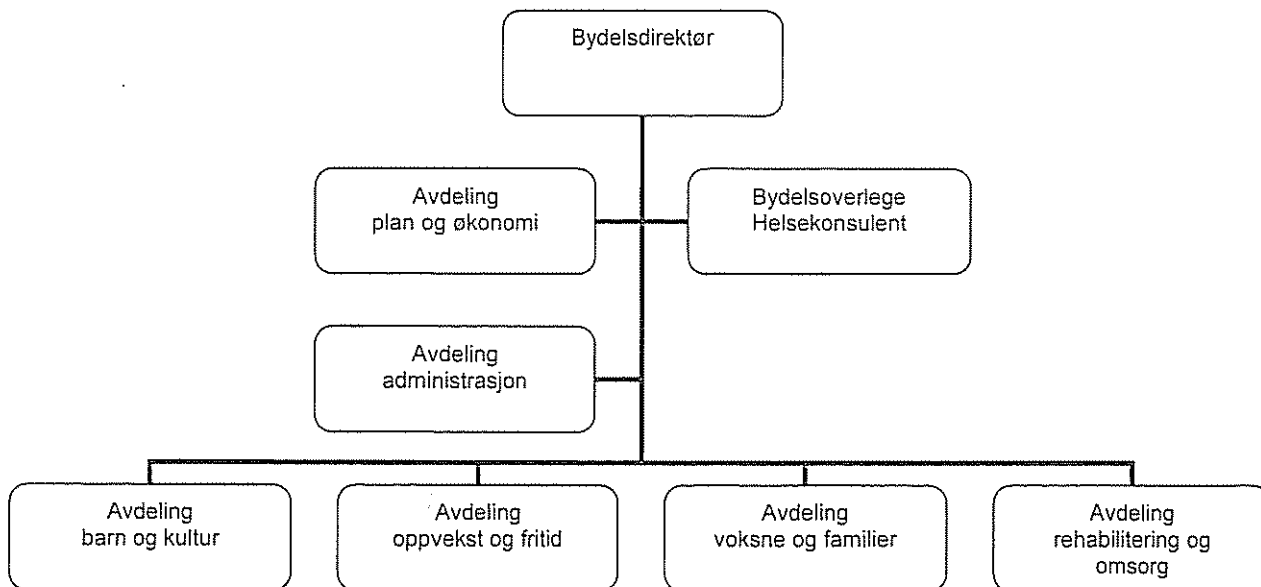
Kapittel 3 gjennomgår det enkelte funksjonsområde og bydelens måloppnåelse. Hvert funksjonsområde inneholder en situasjonsbeskrivelse hvor blant annet utfordringer påpekes. Rapportering i forhold til oppnåelse av obligatoriske og egenproduserte plantall fremstilles under produksjons- og produktivitetstabellene på hvert formål.

2 SITUASJONSBESKRIVELSE

Årsresultatet for 2008 ble et merforbruk på 4,180 mill. kroner etter korrigering for ubrukte øremerkede midler. Merforbruket er i all hovedsak knyttet til tre forhold: barnevern, kjøp av sykehjemsplasser og hjemmetjenesten. Det vesentligste mindreforbruket er ved drift av barnehager og ungdomstiltak, økte vederlagsinntekter sykehjem og økt statlig refusjon ved sysselsettingstiltak.

Resultatene og årsakene til avvik blir nærmere kommentert under det enkelte funksjonsområdet i kapittel 3.

2.1 ORGANISASJON/BEMANNING

Antallet ansatte i tabellen nedenfor viser ansatte på månedslønn i henholdsvis januar og desember 2008. Totalt antall utførte årsverk i 2008 er 1213. Dette er fordelt med 1053 årsverk på fastlønn, 142 årsverk på timelønn og 18 årsverk på overtid. Totalt antall utførte

årsverk omfatter fast ansatte (inkl. sykemeldte og ansatte i lønnet permisjon hvor bydelen mottar refusjon fra NAV), vikarer, engasjementer, ekstravakter og oppdragstakere. Utførte årsverk er redusert fra 2007 med 71 årsverk. Dette er blant annet knyttet til at skolefritidsordningen ble overført til Utdanningsetaten pr 01.08.2008, med til sammen 106 årsverk. Bydelen hadde samtidig en bemanningsøkning på 41 årsverk innen barnehager i 2008.

Situasjonen knyttet til rekrutteringen av sykepleiere varierer etter størrelse på stilling. Det har ikke vært problemer med å rekruttere til heltidsstillinger. Til deltidstillinger er det imidlertid færre søkere, og noen av disse stillingen har vært lyst ut flere ganger. I forhold til rekruttering av hjelpepleiere og omsorgsarbeidere har det vært en klar forbedring siden 2007. Det har vært flere kvalifiserte søkere til de utlyste stillingene.

	01.01.2008	31.12.2008	Endring
Ansatte	1568	1548	-20
Årsverk	1118	1078	-40

2.2 BEFOLKNINGSGRUNNLAG

Tab. 2.2.1 Befolknings- utvikling	1.1. 2005	1.1. 2006	1.1. 2007	1.1. 2008	Andel av bef. i bydel pr. 1.1.2008	Andel av bef. i Oslo pr. 1.1.2008
0 - 17 år	9 171	9 416	9 617	9 783	22,02%	8,75%
18 - 49 år	18 861	19 403	19 693	19 898	44,79%	6,84%
50 - 66 år	6 790	6 959	7 120	7 339	16,52%	7,50%
67 - år +	7 859	7 769	7 615	7 405	16,67%	12,33%
Sum	42 681	43 547	44 045	44 425		7,93%
Herav innvandrere *)	5 747	6 216	6 456	6 850	15,42%	4,9%

*) Innvandrere er definert som personer med bakgrunn fra land utenom vesten.

Tab. 2.2.2 Befolknings- utvikling	1.1. 2005	1.1. 2006	1.1. 2007	1.1. 2008	Andel av bef. i bydel pr. 1.1.2008	Andel av bef. i Oslo pr. 1.1.2008
Fødsler	655	616	712	674	1,52%	7,14%
0-2 år	1 781	1 871	1 991	1 969	4,43%	7,77%
3-6 år	2 085	2 106	2 168	2 263	5,09%	8,63%
7-9 år	1 513	1 535	1 516	1 537	3,46%	8,94%
10-17 år	3 792	3 904	3 942	4 014	9,04%	9,32%
Sum 0-17 år	9 171	9 416	9 617	9 783	22,02%	8,75%
Herav innvandrere *)	1 837	1 941	2 737	2 075	21,21%	6,15%

*) Innvandrere er definert som personer med bakgrunn fra land utenom vesten.

Tab. 2.2.3 Befolknings- utvikling	1.1. 2005	1.1. 2006	1.1. 2007	1.1. 2008	Andel av bef. i bydel pr. 1.1.2008	Andel av bef. i Oslo pr. 1.1.2008
67 - 79 år	5 219	5 046	4 795	4 591	10,33%	12,62%
80 - 84 år	1 637	1 604	1 617	1 569	3,53%	13,81%
85 - 89 år	744	841	907	936	2,11%	11,42%
90 år +	259	278	296	309	0,70%	7,44%
Sum 67 år +	7 859	7 769	7 615	7 405	16,67%	12,33%

Bydelens vurderinger:

Bydelen hadde en moderat nedgang i antall barn i aldersgruppen 0 – 2 år hvor presset på barnehageplasser er stort. Økningen på aldersgruppen 3 – 6 år på 95 barn gir et fortsatt økt press på dette område i forhold til etterspørsel av barnehageplasser. Reduksjonen i fødsler i samme periode kan indikere en reduksjon fremover.

Samtlige av aldergruppene innenfor 67 + ligger litt lavere i resultat enn det som lå til grunn i forventet befolkningsvekst i budsjett 2008, hvor det var prognostisert 7 568 personer pr 01.01.2008. Innenfor aldersgruppen 90+ lå faktisk resultat 13 personer under prognosen.

Korrigert for sykehjemsplasser bydelen kjøper i andre bydeler hadde bydelen 334 personer over 90 år pr 01.01.2008. I følge prognosen skal denne gruppen ha en sterk vekst i 2008, men det kan se ut til at den er vurdert noe høyt.

2.3 OMFANG AV POLITISKE ORGANERS VIRKSOMHET

	2007		2008	
	Møter	Saker	Møter	Saker
<u>POLITISKE UTVALG</u>				
Bydelsutvalg	8	208	8	221
Arbeidsutvalg	7	34	8	34
Lokal klagenemnd	-		1	1
Oppvekstkomité	6	75	8	101
	7	51	8	88
Andre utvalg/komiteer (omsorgskomité)	7	102	8	105
<u>BRUKERUTVALG</u>				
Eldreråd	7	96	8	101
Råd for funksjons-hemmede	7	62	8	85
Tilsynsutvalg alders- og sykehjem	24		17	
Ungdomsrådet	7	43	7	44

Bydelens vurderinger:

Tilsynsutvalg 1 (Langerud sykehjem, Kjernehuset, dagsenter, Abildsø bo- og rehabiliteringssenter), har hatt 5 tilsynsmøter i 2008.

Tilsynsutvalg 2 (Oppsalhjemmet, Østensjø bo- og servicesenter, Manglerudhjemmet) har hatt 11 tilsynsmøter i 2008

Tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester og dagsentervirksomhet utenom institusjon har hatt 1 tilsynsmøte i 2008.

3 TJENESTEPRODUKSJON 2008

3.1 BYDELENS OVERORDNEDE MÅL OG OPPNÅDDE RESULTATER

3.1.1 Bydelens totale ressursinnsats - driftsregnskapet

Tabell 0.1 Brutto driftsutgifter i 1000 kr.

Brutto driftsutgifter	Regnskap 2007	Oppr. budsjett 2008	Regulert budsjett 2008	Regnskap 2008	Avvik reg.bud./ regnskap 2008
Funksjonsområde 1	159 756	171 536	157 672	159 318	- 1 646
Funksjonsområde 2 A	276 801	303 589	319 383	310 976	8 407
Funksjonsområde 2 B	167 956	113 852	139 140	160 556	- 21 416
Funksjonsområde 3	622 388	643 831	658 256	690 664	- 32 408
Sum brutto utgifter, drift	1 226 901	1 285 077	1 324 359	1 367 121	- 47 063
Funk. omr. 4, sosialhjelp	50 001	52 269	49 908	45 607	4 301
Sum brutto utgifter drift + sosialhjelp	1 276 901	1 285 077	1 324 359	1 367 121	- 42 762

Tabell 0.1 B Netto driftsutgifter i 1000 kr.

Netto driftsutgifter	Regnskap 2007	Oppr. budsjett 2008	Regulert budsjett 2008	Regnskap 2008	Avvik reg.bud./ regnskap 2008
Funksjonsområde 1	113 925	98 518	99 105	110 157	-11 052
Funksjonsområde 2 A	83 168	89 716	115 998	101 605	14 393
Funksjonsområde 2 B	121 828	110 922	113 434	120 107	-6 673
Funksjonsområde 3	531 050	559 224	571 720	570 648	1 072
Sum netto utgifter, drift	849 971	858 380	900 257	902 517	- 2 260
Funk. omr. 4, sosialhjelp	45 493	47 969	45 608	42 007	3 601
Sum netto utgifter drift + sosialhjelp	895 464	906 349	945 865	944 523	1 342

Bydelens vurderinger:

Kommentarer til tabellen

I tabell 0.1 B fremkommer en feil i budsjettet knyttet til funksjonsområde 1 (kostra 190) og funksjonsområde 3 (kostra 254). 20 mill. kroner av avsatt som innteksbudsjett på funksjonsområde 1 mens inntekten er ført på funksjonsområde 3. Dette gir et negativt avvik på FO1 på -11,052 mill. kroner som skulle ha vært 20 mill. kroner bedre, dvs positivt avvik på 8,948 mill. kroner.

Tilsvarende skulle funksjonsområde 3 vært 20 mill. kroner verre, dvs et negativt resultat på 18,928 mill. kroner. Inntekten knytter seg til forventet refusjon for kostnadskrevende brukere i 2008 som først vil bli refundert fra staten i 2009.

Det økonomiske resultatet

Oversikten viser at bydelen i 2008 hadde et mindreforbruk på 1,342 mill. kroner. Dette må korrigeres for ubrukte øremerkede midler på 5,522 mill. kroner som skal overføres til 2009. Korrigert for dette blir bydelens merforbruk 4,180 mill. kroner.

Bydel Østensjø hadde en årsprognose på 7 mill. kroner i september 2008. I forbindelse med søknad om refusjon for dekning av barnevernsutgifter til enslige flyktningebarn i oktober, ble det klart at bydelen ville søke om 4 mill. kroner mer enn forutsatt. Ut fra dette ble det satt en årsprognose på 3 mill. kroner. Denne prognosen ble også innarbeidet i budsjett 2009.

For øvrig ble det flere endringer i det endelige resultat sammenlignet med prognosen gitt pr oktober. De vesentligste avvikene kom innenfor følgende områder:

Negativ utvikling

- Hjemmetjenesten gikk fra en prognose i oktober 6,6 mill. kroner til et resultat på 8,2 mill. kroner i merforbruk.
- Kjøp av tjenester innenfor psykisk helse økte prognosen for merforbruk fra 3,1 mill. kroner til 4,1 mill. kroner.
- Barnevern økte sin negative prognose fra 7,7 mill. kroner til et resultat på 10,1 mill. kroner.
- Resultatet for økonomisk sosialhjelp ble på 3,6 mill. kroner, en nedgang på 1,4 mill. kroner

Positiv utvikling

- Barnehageområde økte fra 3,8 mill. kroner i prognostisert mindreforbruk til 7,8 mill. kroner i positivt resultat. Dette henger i all hovedsak sammen med lavere utgifter til likebehandling private barnehager, økt egenbetaling/statstilskudd, mindre utgifter til lønn ordinær drift og senere oppstart av nye barnehager enn forutsatt.
- Vederlagsinntektene for sykehjem ble 0,8 mill. kroner bedre enn de 6 mill. kronene som var prognostisert pr oktober
- Utgifter til sysselsettingstiltak forbedret seg fra en positiv prognose på 3,4 mill. kroner til 5,5 mill. kroner som en følge av økt statlig refusjon på sysselsettingstiltak

Områdene med de største avvikene sammenlignet med budsjett er fortsatt barnevern, kjøp av sykehjemsplasser og hjemmetjenester. Tar man hensyn til det positive avviket for vederlagsinntekter er det samlede merforbruket på sykehjem bare 2 mill. kroner. I tillegg har det vært en positiv utvikling innenfor barnevernet fra september frem til desember.

3.1.2 Bydelens investeringer

Se vedlegg 3

3.2 FUNKSJONSOMRÅDE 1: HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ

3.2.1 Ansvarsområde

- Sosialtjenesten: råd og veiledning, sosialt forebyggende arbeid, rehabilitering av rusmisbrukere, kvalifisering og sysselsetting, gjeldsrådgivning.
- Boligkontor; boligvirkemidler, kommunale boliger og bostøtteordninger.
- Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere.
- Ergo/fysioterapitjenesten og altnuligmannstjeneste (hjelpemiddelmontering)
- Kulturområdet: omfatter vedtatte kulturoppgaver, samt samarbeidet med frivillige lag og organisasjoner.
- Fysio- og ergoterapitjenesten har et særlig ansvar for å følge opp barn og unge med nedsatt funksjonsevne.
- Helse(bydelsoverlege, fastleger, miljørettet helsevern og smittevern)

3.2.2 Hovedmål

- Sosialtjenesten skal gi råd, veiledning og faglig bistand med formål å gjøre flest mulig av bydelens innbyggere selvhjulpne. Tjenesten skal forberede og gå inn i et forpliktende samarbeid i ny arbeids- og velferdsforvaltning.
- Ergo-/fysioterapitjenesten skal gjøre det mulig for eldre og funksjonshemmede å bo og klare seg i eget hjem lengst mulig, samt yte fysio- og ergoterapitjenester til barn og unge med nedsatt funksjonsevne.
- Mål for kulturområdet i Bydel Østensjø er i samarbeid med lag, organisasjoner og institusjoner å fremme gode betingelser for kulturell aktivitet. Kulturen profileres gjennom samarbeid med lokale medier, oppslag på bydelens tavler på sentrene og ved informasjon på bydelens nettsider.
- Helse: Bydelen skal sikre tilfredsstillende tilgjengelighet og kapasitet for øyeblikkelig hjelp hos fastlegene. Bydelen skal ha fokus på å redusere helseforskjeller ved å bedre helsen til utsatte grupper.

3.2.3 Situasjonsbeskrivelse

Ergo- og fysioterapitjenesten

Tjenesten organiserer ergo- og fysioterapitjenester for hjemmeboende over 18 år, altnuligmannstjenester, fotterapitjenester og har i tillegg ansvar for driftstilskudd til fysikalske institutter.

Oppdragene mottas direkte fra brukerne. Tjenesten har egen mottakstjeneste som i hovedsak ivaretas av ergoterapeuter.

Det har vært en merkbar økning i behovet for tjenester, men økningen er ikke lenger så bratt som foregående år. Tjenesten prioriterer alle saker som kan hindre innleggelse, og behov ved utskrivning fra institusjon. Det er ventetid for laveste prioriterte områder. Det er særlig for ergoterapitjenester det er ventetid.

Det arbeides ut fra at det fortsatt er mulig å oppnå større effektivitet, selv om mye av potensialet er tatt ut. Den forventede sentrale avtalen om samarbeid med fysikalske institutter kom ikke i 2008, så samarbeidet drives som tidligere. En ergoterapeut og en fysioterapeut deltar også i bydelens innsatsteam.

Psykisk helsearbeid

Bydelens tjenestetilbud til mennesker med psykiske lidelser skal fremme selvstendighet og evnen til å mestre eget liv. Bydelens ansvarsområde omfatter bo-, omsorgs- og aktivitetstilbud, både for dem som skal skrives ut fra spesialisthelsetjenesten og for dem som allerede bor i bydelen. Tjenesten er hjemlet i kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven. Det psykiske helsearbeidet omhandler bl.a. individuell oppfølging med støttesamtaler, drift av treffsteder, miljøarbeid, samlokaliserte boliger med døgnbemannede personalbaser, støttekontakter, avlastning, brukerstyrt personlig assistent, samt kjøp av eksterne bo- og omsorgstilbud.

Bydelen har igangsatt arbeid med å evaluere og utarbeide ny lokal handlingsplan for psykisk helsearbeid.

Psykisk helsearbeidere følger opp mennesker med psykiske lidelser som bor i bydelen, og har en viktig oppgave med å forebygge (re-)innleggelser i spesialisthelsetjenesten og å mestre selvstendige boforhold. Henvisningene kommer fra fastleger, spesialisthelsetjenesten, andre tjenester i bydelen og fra brukere selv eller deres pårørende. Omlag 130 personer med psykiske lidelser som bor hjemme hadde slik oppfølging per 31.12.2008. Videre hadde sosialkonsulentene ved tiltakssenteret oppfølging av om lag 260 brukere, hvorav en stor andel har psykiske lidelser, ofte i kombinasjon med rusmiddelmisbruk.

Bydelens to treffsteder, Kafe X og Multehaug hadde i desember 2008 gjennomsnittlig 12 og 9 brukere daglig, samlet hadde treffstedene 180 besøk i desember. De tre tidligere treffstedene skulle etter planen samordnes i Østensjø skoles rektorbolig fra 2008. Dette lot seg ikke gjennomføre og treffstedene Loftet og Treffet ble samlokalisert i tidligere Kafe X sine lokaler i Oppsal samfunnshus fra mai 2008. Kafe X skal være hovedbasen for treffstedene, Multehaug opprettholdes også som treffsted. Det har siden samlokaliseringen vært åpningstid hver dag, tre dager på Kafe X og to dager på Multehaug. Lokalene i Kafe X gir større muligheter til varierte aktiviteter, men mangler utearealer. Multehaug har svært begrenset plass, men har fine utearealer.

Bydelen har deltatt i et samarbeidsprosjekt som omfatter bydelene Østensjø, Nordstrand og Søndre Nordstrand, Ullevål sykehus/psykiatrisk divisjon, herunder Søndre Oslo distriktpsykiatriske senter. Prosjektperioden gikk ut 2008, og det er i løpet av høsten utarbeidet ny samarbeidsavtale mellom bydelene og spesialisthelsetjenesten. Målet er å styrke samarbeidet mellom bydelene og spesialisthelsetjenestene og etablere sammenhengende tiltakskjeder.

Ifølge lokal handlingsplan for psykisk helse er bydelens høyeste prioritet å framskaffe tilstrekkelig med bo- og omsorgstilbud for mennesker med psykiske lidelser. I perioden 2004 til 2007 ble det etablert 3 boliger med i alt 27 samlokalisert leiligheter for mennesker med psykiske lidelser. Det er ikke etablert flere samlokaliserte boliger i 2008. Bydelen har fortsatt et stort press på å framskaffe boliger til utskrivingsklare pasienter i spesialisthelsetjenesten.

Bydelene i Oslo sør ble fra slutten av 2008 innlemmet i den statlige satsingen Vilje Viser Vei, som er tiltak for mennesker som har problemer med å komme inn i ordinært arbeid pga psykiske lidelser. Tiltaket medfører en styrking med 2 årsverk til bydelens oppfølging,

det finansieres av NAV og gjennomføres i samarbeid med Søndre Oslo distriktspsykiatriske senter. Tiltaket er operativt fra 01.01.2009.

Sosialtjenesten NAV

Det ble registrert totalt 997 sosialhjelpsmottakere i 2008 og 407 sosialhjelpsmottakere i gjennomsnitt per mnd. Dette er 48 færre per mnd enn i 2007. Gjennomsnittlig utbetaling per klient per mnd er kr 9 408, mot 8 969 i 2007. Antallet klienter med utbetaling per mnd har hatt en nedadgående tendens frem til oktober 2008. I oktober, november og desember har det vært en økning av både antall klienter og utbetalinger per klient.

Antall personer med vedtak, men som ikke har mottatt økonomisk sosialhjelp, er 279. I tillegg har 326 personer fått kun råd og veiledning.

Per 31.12.2008 er det i overkant av 100 personer som får hjelp til å forvalte sine trygdeytelser eller annen inntekt.

For første gang i bydelens historie hadde vi ingen personer på private døgnovernattingstilbud per 31.12.2008.

Sosialtjenestens arbeid med rusmiddelmissbruk

Bydel Østensjø har fokusert på forebygging, råd og veiledning og tidlig intervensjon overfor ungdom som er i ferd med å utvikle rusmiddelmissbruk. I bydelens ruspolitiske handlingsplan for perioden 2007 til 2009 er de fleste tiltakene rettet mot barn og unge. Et av tiltakene i handlingsplanen har vært å implementere handlingsplanen og tiltakene i det øvrige tjenesteapparat. Det er nedsatt en gruppe på tvers av tjenestestedene og fagavdelingene i bydelen som har som oppgave å sikre at planlagte tiltak blir gjennomført.

Bydelen har i 2008 fått støtte fra Helsedirektoratet og NAV Drift og utvikling til et omfattende prosjekt rettet mot unge – "Ung uten rus". Dette innebærer også at Bydel Østensjø er innlemmet i et pilotprosjekt når det gjelder NAV. Prosjektet er operativt fra 01.01.2009.

Per 31.12.2008 var 51 personer fra Bydel Østensjø på institusjon tilknyttet Rusmiddeletaten. I tillegg hadde 18 personer opphold på behandlingsinstitusjoner tilknyttet Helse Øst. I løpet av 2008 var det i alt 106 personer som benyttet institusjonsplass innen statlig og kommunal rusomsorg.

Kommunene og bydelene har ansvar for oppfølging av rusmisbrukere både før under og etter behandling. Bydel Østensjø gjennomfører et prosjekt med tett oppfølging av personer som har vært i institusjon. Prosjektets navn er "Bolig som base", idet bolig og booppfølging er en viktig del av oppfølgingen av personer som misbruker rusmidler. Sosialtjenesten har ansvar for lokal oppfølging og deltar i ansvarsgrupper for personer som er i legemiddelassistert behandling (LAR). Per 31.12.2008 var det 72 personer som mottok slik behandling (metadon/subutex).

Sosialtjenestens arbeid med kvalifisering og sysselsetting

Kvalifiseringsteamet i sosialtjenesten flyttet ut av de midlertidige lokalene på Manglerudhjemmet og ble samlokalisert og samorganisert med sosialtjenesten i NAV i november 2008.

Kvalifiseringsteamet ble organisatorisk flyttet fra sosialtjenestens tiltakssenter til sosialsenteret / NAV for å tilrettelegge for og utvikle kvalifiseringsprogrammet (KVP), som fra sentralt hold er bestemt skal forvaltes av NAV. Østensjø fikk tildelt et måltall for Årsmelding Bydel Østensjø 2008

2008 på 41 personer som skulle ha et heldags, fulltids kvalifiseringsprogram. Bydelen hadde per 31.12.2008 oppnådd at 42 personer var inne i kvalifiseringsprogrammet. Videreutvikling av kvalifiseringsprogrammet vil være hovedfokus også i 2009.

Sosialsenteret har også i 2008 hatt et tett og godt samarbeid med satsningen "fokus på fremtiden" som har vært et samarbeidsprosjekt for langtidsledige felles klienter for stat og kommune. Samarbeidet fases inn i kvalifiseringsprogrammet og vil videreutvikles innenfor NAV. Per 01.10.2008 viste tallene at 55 % av henviste sosialhjelpsmottakere (gjennom denne satsingen) har blitt helt selvhjulpne, og 24 % har fått redusert sosialhjelpsbehov ved annen inntekt.

Av totalt 85 personer som deltok på de avsluttede arbeidsmarkedstiltakene som bydelen har benyttet i 2008 (statlige og kommunale) er 47 personer kommet ut i ordinært arbeid, 19 personer har ikke lengre behov for sosialhjelp og 4 personer har fått innvilget uføretrygd. 14 personer er tilbakeført til videre oppfølging i NAV.

Sosialsenteret har deltatt i to nasjonale prosjekter som har vært utprøvningsmodeller for Kvalifiseringsprogrammet; Tettere individuell oppfølging (TIO) og Ny Sjanse. Begge prosjektene ble avsluttet i 2008, men metoder og modeller for tett individuell oppfølging og rutiner for heldags kvalifisering, fortsetter i NAV. I Ny Sjanse deltok 30 personer i programmet per 01.01.2008. 13 av disse har avsluttet hvorav 10 er selvhjulpne mht sosialhjelp. Per 01.10.2008 deltok 19 personer, disse ble overført til Kvalifiseringsprogrammet i NAV 27.11.2008.

Målgruppen for Ny Sjanse har vært innvandrerkvinner med barn. NAV vil fortsatt prioritere å jobbe med denne gruppen og søke eksterne prosjektmidler. I prosjektet TIO var 25 personer deltakere per 27.11.2008. Av disse ble 5 overført til kvalifiseringsprogrammet og 8 er i arbeidstrening / kurs. De resterende ble vurdert å ha for store rus og eller psykiske plager til å kunne overføres til kvalifiseringsprogram eller komme i arbeid nå. Sosialtjenesten vil, til tross for prosjektslutt, arbeide videre etter metoder utviklet i TIO for å hjelpe de som står aller lengst fra arbeidsmarkedet ut i arbeid.

Regionsavdelingen til Oslo Voksenopplæring ligger på Skullerud, og bydelens innvandrerbefolkning benytter seg i stor grad av dette tilbudet som stadig er under utvikling. Det er store kapasitetsproblemer for inntak av visse grupper, og det finnes ikke tilbud om barnepass der. Bydelen har derfor i 2008 opprettholdt den lokale norskundervisningen med barnepass som nå er flyttet til Oppsal Arena/Trasophallen. Det er i gjennomsnitt 55 kvinner som benytter dette tilbudet og 32 barn. Bydelen mottok kr 50 000 i eksterne midler til å dekke deler av husleien i 2008. Det vil bli søkt midler også i 2009. I tillegg har en klasse heldags kvalifisering flyttet fra Oppsal Samfunnshus til Bakkehavn gård i desember 2008. Dette tilbudet vil utvides i samarbeid med Aof for å møte behovet for lokale tiltaksplasser.

I forbindelse med det nye kapittelet i sosialtjenesteloven om heldags kvalifiseringsprogram for alle med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne, har det vært behov for å utvikle flere tiltaksplasser.

Sosialsenteret har i 2008 begynt et samarbeid med Abildsø gård om lokale tilpassede tiltaksplasser. Tilbudet imøtekommer de lokale behovene på en annen måte enn de statlige tiltakene gjør og er en god avlastning for NAV-kontoret. I 2009 vil bydelen vurdere å utvide dette tilbudet. For deltakere i kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsprogrammet er det satt i gang svømmeundervisning på Manglerud bad. Det har vært to slike kurs i 2008. Tilbudet har vært svært populært og dekkes i sin helhet av eksterne prosjektmidler.

Bydelen har også mottatt prosjektmidler for ekstra leksehjelp for barn av foreldre i kvalifiseringsløp. Tilbudet har vært to ganger i uken og vi har mottatt gode tilbakemeldinger fra skolen og foreldrene.

I tillegg er bydelen i 2008 blitt inkludert i et prosjekt som norsk rytterforbund betaler for. De ønsker å skape en større interesse for ridesporten blant innvandrerbefolkningen og ønsket å inkludere noen barn fra bydeler rundt Alnaparken. Bydel Østensjø har fått 7 av disse plassene og har valgt å velge ut barn av voksne i kvalifiseringsløp. Prosjektet ble utsatt til 2009, men har kommet i gang i januar 2009.

Når vi på denne måten er inkludert i tiltak som inkluderer hele familien mener vi det er større sjanse for at foreldrene skal lykkes i å komme ut i arbeid og bli inkluderte borgere i bydelen.

Sosialtjenestens arbeid med økonomisk rådgiving

Økonomikonsulentens jobbet i løpet av 2008 med 194 saker, hvorav 100 saker var nye i 2008 og 91 ble avsluttet. Resultatet av arbeidet er som følger: 47 saker fikk varig løsning, 21 saker fikk midlertidig løsning, 3 saker uten løsning og 12 saker endte med søknad om gjeldsordning til Namsfogden. I 8 saker fulgte ikke klienten opp henvendelsene og sakene ble avsluttet.

I forbindelse med prosjektet "Færre utkastelser" har sosialtjenesten utarbeidet et kurs innen personlig økonomi med emner som: budsjett, disponering av inntekter, bli bevisst på forbruk, endring av forbruksmønster, planlegging av fremtiden. Kurset er holdt for 6 personer over 3 ganger à 2 timer. Kurset blir gjentatt i 2009.

Sosialtjenestens arbeid med boligtiltak

Per 31.12.2008 har 69 personer fått innvilget finansiering til kjøp av bolig. Antall søkere har gått opp, og per 31.12.2008 søkte 185 personer denne ordningen. Søknadsmengden for kommunal bolig er stabil, 278 personer søkte denne ordningen i 2008 (mot 297 i 2007), 34 (hoved) personer er bosatt i kommunal bolig for vanskeligstilte, i tillegg står 21 på venteliste (mot 53 i 2007).

Bydelen er blant de 3 største i Oslo kommune, noe som også gjenspeiler seg i søkermassen til kommunale boliger. Boligkontoret ser at det er vanskelig å bosette brukere innenfor det tidsperspektiv som er gitt i regelverket. Årsaken er at det er for få kommunale boliger til utleie i forhold til etterspørsel. Boligene som bydelen får tildelt av Boligbygg passer som oftest ikke til bydelens søkermasse, som ofte består av store familier.

Antall søkere til bydelens omsorgsboliger er redusert. Per 31.12.2008 har 84 personer søkt omsorgsboliger, 49 personer er bosatt og 29 står på venteliste.

Bydelen har ansvar for å tilby boliger til personer med bl.a. rusproblemer og psykiske lidelser, samt å tilby oppfølging for å mestre boforhold. Behovet for oppfølging gjelder både grunnleggende botrening, gjennomgang av husordensregler, formidling til viktige instanser, praktisk hjelp og veiledning i forhold til økonomi. Bydel Østensjø har to boliger med 110 kommunale leiligheter i Johan Scharffenbergs vei. Tiltakssenteret har hatt tilstedeværelse her en til to ganger pr uke i 2008, og fungerer som et kontaktpunkt til kommunen for beboerne. Siktemålet er å styrke bomiljøet. Det arrangeres bl.a. dugnader sammen med beboerne.

Bydelen har i 2008 hatt fokus på fremskaffelse av et større antall kommunale boliger til flyktninger og vanskeligstilte, og har samarbeidet med Helse- og velferdsetaten og Boligbygg om ulike muligheter for å oppnå dette. Pr 31.12.2008 har bydelen bosatt 21

flyktninger, og har dermed også oppfylt sin tildelte kvote på bosetting av 19 flyktninger.

Bydelen har særlig mangel på 4- og 5-roms leiligheter til store familier i den kommunale boligmassen. For å øke antall utleieboliger, har bydelen i tillegg innleid 2 boliger fra private utleiere. Det har vært vanskelig å fullføre målet for 2008 pga høye utleiepriser. Målet videreføres til 2009 med 10 privat innleide boliger, slik at det også på sikt kan effektueres et boligtilbud innen 6 mnd.

Boligkontoret har i samarbeid med ergoterapitjenesten og NAV hjelpemiddelsentral, deltatt i et bolignettverk "Prosjekt boligtilspasning". Her samarbeides det i forhold til å tilrettelegge boliger for personer med funksjonshemming og svak økonomi. Per 31.12.2008 er 2 husstander med i prosjektet. Dette arbeidet vil videreføres i 2009.

Bydelen har i perioden 2006-2008 fått tilskudd fra Husbanken til styrking av arbeidet med *utkastelsesproblematikk*. Bydelen har etablert et tett samarbeid med Namsmannen og Boligbygg som skal videreføres etter prosjektet er avsluttet. Alle som får varsel om utkastelse fra bolig blir kontaktet av sosialtjenesten, som søker å finne løsninger for den enkelte. Antall utkastelsessaker er betydelig redusert gjennom prosjektperioden.

Bydelen har ansvar for å tilby boliger til personer med bl.a. rusproblemer og psykiske lidelser, samt å tilby oppfølging for å mestre boforhold. Behovet for oppfølging gjelder både grunnleggende botrening, gjennomgang av husordensregler, formidling til viktige instanser, praktisk hjelp og veiledning i forhold til økonomi. Bydel Østensjø har to boliger med 110 kommunale leiligheter i Johan Scharffenbergs vei. Tiltakssenteret har hatt tilstedeværelse her en til to ganger pr uke i 2008, og fungerer som et kontaktpunkt til kommunen for beboerne. Siktemålet er å styrke bomiljøet. Det arrangeres bl.a. dugnader sammen med beboerne.

Bydelen fikk i 2008 kompetansetilskudd fra Husbanken til å utarbeide en boligsosial handlingsplan. Planen forventes endelig ferdigstilt ila våren 2009.

NY arbeids- og velferdsforvaltning (NAV)

Bydel Østensjø har valgt en utvidet minimumsløsning for ny arbeids- og velferdsforvaltning i bydelen, NAV Østensjø. Det vil si at i tillegg til behandling av økonomisk sosialhjelp ble også de øvrige tjenester ved Østensjø sosialsenter samorganisert med NAV arbeid og NAV trygd den 27.11.2008. Samorganiseringen i NAV har vært vellykket, og per 31.12.2008 hadde NAV Østensjø oppnådd det sentrale måltallet for antall personer i kvalifiseringsprogrammet (41). Kompetanseoverføring er en stor utfordring i en travel hverdag. Det er laget en kompetanseplan for NAV Østensjø for 2009.

Introduksjonsordning for nyankomne flyktninger og innvandrere

Lov om introduksjonsordning skal sikre nyankomne flyktninger innføring i norsk samfunns- og arbeidsliv og tilby språkopplæring på skole og på arbeidsplass.

Per 31.12.2008 var det 27 deltakere i introduksjonsordningen. I løpet av året har 17 personer sluttet i programmet. Av de 17 som sluttet fikk 7 personer ordinært arbeid og 3 begynte på høyere utdanning. Dette tilsvarer 59 %. Det var 3 personer i programmet som flyttet ut av bydelen i 2008.

Bydel Østensjø har bosatt bydelens kvote for 2008 på 19 flyktninger. I tillegg har bydelen bosatt to flyktninger som vil gjelde for 2009 kvoten. Bydelen har bosatt 12 voksne og 9 barn.

Bydelen har satt av hver 4. ledigstilte kommunale bolig til flyktninger, for å sikre at bydelen er i stand til å bosette sin kvote.

Kultur

Østensjø kulturutvalg er et viktig ledd i bydelens satsing på Kulturbydel Østensjø. Utvalget består av 7 medlemmer med representanter fra områdene kultur, kunst, musikk, historie, friluftsliv og idrett. En politisk representant fra bydelsutvikling, miljø- og kulturkomiteen har møterett og bydelsadministrasjonen er sekretariat. Kulturadministrasjonen er sekretariat for kulturutvalget. Utvalget har hatt 6 møter i 2008. Kulturutvalget har i 2008 hatt kr 300 000 til disposisjon og har gitt bidrag til 5 samarbeidsprosjekter: Idrettsleik er gjennomført med 4 arrangementer, kulturvennskap er gjennomført med 2 arrangementer samt 2 under planlegging. Det er gjennomført låtskriverseminar med avlutningskonsert, samt familiearrangement i regi av Kinesisk kulturfestival, Strykerne Oslo Sør og Bydel Østensjø i forbindelse med Oslo kulturnatt. Det er gitt støtte til etablering av tegneseriemiljø, et samarbeidsprosjekt i regi av fritidssentrene, Deichmanske bibliotek m.fl. Kulturutvalget har støttet bydelens utstyrsbank med kr 55 000. Beiteprosjekt v/ Bakkehavn gård er støttet av kulturutvalget i 2007 og er fullført i 2008, med sauer på beite i hele sommer. Kulturutvalget har foreslått Østensjøvannets venner til Frivillighetsprisen 2008. Forslaget er støttet av bydelsutvalget. Kulturutvalget har foreslått Abildsø gård til Kulturminneprisen 2008. Det ble i regi av utvalget arrangert åpent møte i "Kulturforum" 06.05.2008 i Felleskapshuset på Abildsø.

Kulturadministrasjonen er sekretariat for idrettens samarbeidsutvalg (ISU) i Bydel Østensjø. Bydelsutvalget er representert i samarbeidsutvalget. ISU har bl.a. behandlet sak ad kommunedelplan for idrett og sak ad fordeling av lokale aktivitetsmidler.

Ansvar for oppgaver som videreføres innen kulturområdet er ivarettatt av administrasjonen i avdeling barn og kultur, samt andre fagavdelinger der det er hensiktsmessig.

Bydelen koordinerer fellesprosjekter som bydelsdager og andre samarbeidsarrangementer, utstyrsbank, kulturkalender, bydelspriser, bistand i forbindelse med søknader m.m.

Ungdommens kulturmonstring (UKM), skatekonkurransen Skøyenåsen Open, Barnas Kulturuke, Verdensdagen for psykisk helse, datasamlingen Bøler LAN er gjennomført i løpet av året, i samarbeid med frivillige organisasjoner, barnehager, SFOer, klubbene, utekontakten, eldreinstitusjoner, Deichmanske bibliotek og brukere m. fl. Arrangement for frivillige er gjennomført i forbindelse med Eldredagen.

Bydelsdagene er gjennomført med en rekke arrangementer rundt om i bydelen. De fleste arrangementene ble godt besøkt. Bydelsdagene er støttet av returkartong med kr 10 000.

Frivillighetsmidler kr 400 000 er fordelt til 76 ulike tiltak i bydelen. Fritidsklubbene har fått midler fra Oslo kommune sentralt, kr 75 000.

Ergo- og fysioterapitjeneste til barn 0-17 år

Bydelen har over 100 barn og unge med nedsatt funksjonsevne av varierende grad. Ergo- og fysioterapitjenesten er involvert i arbeidet med behandling og tilrettelegging av

hverdagen for denne gruppen. En del av tjenestene ytes i forhold til spesialklasser ved skolene Bøler og Abildsø.

Per 01.11.2008 ble 230 barn og unge fulgt opp av ergo- og fysioterapeutene i bydelen, en økning med 28 barn fra tilsvarende tidspunkt året før.

Helse (bydelsoverlege, fastleger, miljørettet helsevern og smittevern)

Bydelen har stabilt antall fastleger, men det er få leger (2-3) som over tid har åpen liste. I praksis vil det si at befolkningen har hatt liten mulighet for skifte av fastlege i nærmiljøet. Hvis alle bydelens fastleger hadde lukkede lister ville det vært et gap eller udekket behov på ca. 6000 personer i forhold til bydelens befolkning. Det har i tillegg vært en økende trend at fastlegene har bedt om reduksjon av antall personer på sin liste. Dette kan være positivt både for generell tilgjengelighet og ventetid på time. Bydelen har derfor, i samråd med fastlegenes allmennlegeutvalg, i 2008 søkt om 3 nye fastlegehjemler. Dette er nylig innvilget av Helsedirektoratet.

Bydelsadministrasjonen har regelmessig kontakt med representanter for fastlegene både ved møter i samarbeidsutvalget og samarbeid med leder for allmennlegeutvalget. Det er innført nye rutiner for å sikre frammøte i allmennlegeutvalget og inngått avtaler for konkret samarbeid mellom helsestasjon og fastlegene.

Bydelen har i løpet av året hatt et stort antall henvendelser innen smittevernarbeidet.

Hovedmengden av de meldepliktige sykdommer i 2008 har vært tarminfeksjoner(campylobacter og salmonella) og kikhostetilfelle.

Antall personer som får behandling for tuberkulose er gått ned fra 6 personer i 2007 til 4 personer i 2008. Tuberkulosearbeidet er imidlertid økende og tidkrevende, primært pga nødvendige kontroller av asylsøkere, flyktninger og familiegjenforeninger. Helsesøster har ansvar for den praktiske oppfølging av arbeidet.

Bydelsoverlegen har som tidligere ukentlige møter med bestiller 67+ og hovedfokus er at flest mulig skal kunne bo hjemme så lenge de selv ønsker det og det er faglig forsvarlig. Pasientene som er utskrivningsklare fra sykehus synes å være stadig mer syke og ha stort pleie- og behandlingsbehov. Bydelen arbeider for å trygge og legge til rette med tilstrekkelig hjelp slik at det er mulig å bli boende i egen leilighet / eventuelt omsorgsbolig med tjenester.

Bydelsoverlegen har også deltatt på hyppige møter med leder bestillerkontor 18-66 år, og i samarbeid med leder vært på diverse vurderingsbesøk i spesialisthelsetjenesten innen psykisk helsevern.

En av hovedutfordringene i folkehelseplanen for Oslo 2005-2008 har vært å redusere helseforskjeller ved å bedre helsen til utsatte grupper. Bydelen har i 2008 hatt svømmetilbud for kvinner. Tilbudet har vært populært og hatt godt fremmøte. Ved siden av å være et tilbud for å øke fysisk aktivitet er det et integrerende tiltak for kvinner med ulik bakgrunn. Bydelen mottok i 2008 kr 37 500 for dette tiltaket etter søknad om partnerskapsmidler.

Hovedfokus innen miljørettet helsevern har vært tilsyn med kommunale og private barnehager i henhold til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v., samt familiebarnehager og skoler. Det har vært lagt vekt på å kvalitetssikre arbeidet med godkjenning etter ovennevnte forskrift blant annet ved innføring av nye rutiner for hvordan barnehagene skal melde at pålegg er rettet.

3.2.4 Hovedoversikt økonomi F- 1 - netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr.

Netto driftsutgifter per KOSTRA-funksjon	Regnskap 2007	Oppr. budsjett 2008	Regulert budsjett 2008	Regnskap 2008	Avvik reg.bud./ regnskap 2008
100 Politisk styring og kontrollorganer	1 600	2 375	2 357	1 783	574
110 Kontroll og revisjon	0	57	57	196	-139
120 Administrasjon	21 773	26 626	27 196	22 468	4 728
130 Administrasjons-lokaler	4 639	4 164	3 138	4 273	-1 135
180 Diverse fellesutgifter	9 524	8 940	8 927	6 720	2 207
190 Interne serviceenheter	0	-7 049	-20 278	0	-20 278
233 Forebyggende arbeid – helse og sosial	807	766	783	726	57
241 Diagnose, behandling og rehabilitering	18 070	16 367	17 668	20 159	-2 491
242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arb.	29 772	31 637	34 007	30 234	3 773
243 Tilbud til personer med rusproblemer	4 867	3 419	3 419	5 679	-2 260
265 Kommunalt disponerte boliger	5 609	1 454	3 993	4 988	-995
273 Kommunale sysselsettingstiltak	5 640	2 375	7 689	5 003	2 686
275 Introduksjons-ordningen	5 188	3 877	6 632	3 997	2 635
283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	2 771	1 969	2 005	2 763	-758
285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	1 283	0	0	0	0
335 Rekreasjon i tettsted	0	141	141	0	141
380 Idrett	91	0	0	-3	3
385 Andre kulturaktiviteter	2 290	1 400	1 371	1 172	199
Sum netto utgifter *)	113 925	98 518	99 105	110 157	-11 052

*) Overføres hovedoversikten, tabell 0.1 B

Bydelens vurderinger:

Avvik på kostra 120 kommer som en følge av at budsjettet for lærlinger og bydelens opplæringsmidler er avsatt her, mens utgiftene blir ført på den kostrafunksjon som tiltakene påløper. Dette gir et positivt avvik på 2,7 mill. kroner. De øvrige positive avvik kommer som en følge v ledige lønnsmidler og avsetninger på områdene.

Kostrat 180 gjelder mindreforbruk på tidligpensjonsordninger og utbetaling for nye uføretilfeller.

Kostrat 190 fremkommer med et avvik pga budsjettavsetning for forventet overføring fra staten til dekning av utgifter til kostnadskrevende brukere jf. kommentar under Tabell 0.1 side 8. Tilsvarende positivt resultat fremkommer under kostra 254 under funksjonsområde 3.

Merforbruk på kostra 241 diagnose, behandling og rehabilitering er knyttet til økte utgifter til støttekontakt, avlastning, omsorgslønn innenfor psykiatri.

Avviket på kostra 242 og 243 må ses i sammenheng. 1,7 mill. kroner av utgiftene som har påløpt på kostra 243 er budsjettmessig avsatt på kostra 242 under tiltakssenteret.

Kostra 273 og 275 fremkommer med et stort positivt avvik som en følge av økte refusjonstilskudd fra staten og høyere tildeling av budsjettmidler for mottak av flyktninger enn forutsatt i budsjettet.

3.2.5 Måltall for tjenesteproduksjon

Obligatoriske måltall for funksjonsområde 1 – Sosialtjenesten	Resultat 2006	Resultat 2007	Måltall 2008	Resultat 2008	Avvik resultat - måltall
Finansiering til kjøp av boliger - andelen søknader behandlet innen 1 måned	42%	95%	80%	87,2%	7,2%
Søknad om kommunal bolig - andelen søknader behandlet innen 3 måneder	77%	89%	95%	96,3%	1,3%
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivert innen 6 måneder	59%	63%	80%	49,4%	-30,6%
Antall personer i døgnovernatningssteder uten kvalitetsavtale (pr 31.12.)	0	0	0	0	0
Antall personer med opphold over 3 måneder i døgnovernatting	4	8	0	5	5
Økonomisk sosialhjelp - andel søknader behandlet innen to uker	84%	85%	95%	84%	-11%
Minimum andel fornøyde brukere etter brukerundersøkelser i sosialtjenesten	-	73%	70%	66%	-4%

Bydelens vurderinger:

Boligkontoret:

Finansiering til kjøp av boliger: 87,2 % av søknadene er behandlet innen 1 måned, dette er en liten nedgang i forhold til resultatet for 2007. Boligkontoret har i løpet av 2008 mottatt 28 refinansieringssaker, disse er tidkrevende og bidrar til å øke den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden.

Søknad om kommunal bolig: 95 % av søknadene er behandlet innen 3 måneder. Dette samsvarer med måltallet og innebærer en forbedring fra 2007 hvor resultatet var 89 %.

Sosialtjenesten:

Brukerundersøkelsen for 2008 ble gjennomført rett før sosialsenteret og tiltakssenteret skulle flytte til Skullerud og sosialsenteret skulle samorganiseres med NAV trygd og NAV

arbeid. I denne perioden var tilgjengeligheten til sosialsenteret dårligere pga opplæringsvirksomhet og flytteforberedelser, hvilket antas å være en medvirkende årsak til lavere brukertilfredshet med sosialtjenesten i 2008 enn i 2007.

Bystyret ber byrådet sørge for at framtidige årsmeldinger inneholder bydelsvis informasjon om i hvilken grad det i sosialhjelpsvedtakene er gitt konkrete vurderinger om barnas situasjon i de tilfeller der barnets/barnas foresatte leverer søknad under sosialtjenestelovens kap. 4, omsorgstjenester, eller kap. 5, økonomisk sosialhjelp.

Sosialtjenestens utkvittering:

Sosialtjenesten har i søknader om sosialhjelp vurdert barnas situasjon og behovet for ekstra ytelser. Når det gjelder barnefamilier med flere enn tre barn har 87 % fått støtte utover veiledende normer for livsopphold.

Når vi har måttet etablere barnefamilier i midlertidig bolig, har hensynet til barna vært særskilt vurdert.

Obligatoriske nøkkeltall for funksjonsområde 1 og 4	Resultat 2006	Resultat 2007	Resultat 2008
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp	1274	1056	997
Andel sosialhjelpsottakere 25-66 år i forhold til innbyggere 25-66 år	3,5%	2,9%	2,7%
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til innbyggere 18-24 år	6,4%	4,6%	4,4%
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr mottaker	43 432	46 884	44 970
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp (måneder)	5,0 mnd	5,2 mnd.	4,9 mnd
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år	4,2 mnd	4,2 mnd	3,7 mnd
Andel mottakere med sosialhjelp/ introduksjonsstønad som hovedinntektskilde	-	-	55,8%
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer.	36,8%	39,9%	35,5%

Bydelens vurderinger:

Det har vært en positiv utvikling på alle områder, både nedgang i antall klienter, gjennomsnittlig stønadslengde og forbruk av økonomisk sosialhjelp som anses å være resultat av systematisk jobbing innenfor satsingsområder / prosjekter, samt lav ledighet i arbeidsmarkedet. Bydelen har bl.a. hatt en tverrfaglig satsing på unge 18 – 24 år for å hindre rekruttering til nye langvarige stønadsmottakere. Det har imidlertid vært registrert en økning av antall klienter fra oktober 2008. Mye tyder på at dette har sammenheng med finanskrisen.

Gjennomsnittlig antall klienter med økonomisk sosialhjelp per mnd er 48 klienter færre enn i 2007, dvs. en nedgang på 10,5 % i antall klienter med utbetaling per mnd.

Gjennomsnittlig utbetaling per klient er noe høyere enn måltallet, dette må sees i forhold til og som en følge av nedgangen i antall klienter. Antall flyktninger med sosialhjelpsstøtte holder seg stabilt lavt, dette må sees som en følge av introduksjonsordningen.

3.3 FUNKSJONSOMRÅDE 2 A: BARNEHAGER

3.3.1 Ansvarsområde

- Ressursenhet for førskolebarn har ansvar for: ressurser til tilrettelegging for funksjonshemmede barn i bydelens kommunale og private barnehager, forankret i Lov om barnehager. Vedtak og iverksetting av vedtak i henhold til Opplæringslova § 5-7. Dette gjelder barn i førskolealder med særskilte behov.
- Barnehager / barneparker: Tilbudet består av kommunale og private barnehager med ulike driftsformer og åpningstider.

3.3.2 Hovedmål

- Alle barn i barnehagealder skal få tilbud om barnehageplass når foresatte ønsker det.
- Bydel Østensjø tilbyr innbyggerne et barnehage tilbud som er fleksibelt, differensiert og brukertilpasset
- Barnehagen skal være en god leke- og læringsarena og bidra til en meningsfylt oppvekst for det enkelte barn.
- Ressursenhet for førskolebarn har som mål å tilrettelegge for at barn med særskilte behov skal kunne nyttiggjøre seg ordinær plass i barnehage, samt sørge for at barn i førskolealder får oppfølging iht Opplæringslova § 5-7. Ressursenheten sørger for likebehandling og kvalitet i vurdering av behov og tildeling av tjenester.

3.3.3 Situasjonsbeskrivelse

Barnehager/parker

Bydelens barnehage tilbud består i dag av 32 kommunale barnehager, 11 private barnehager og 26 familiebarnehager. Antall barnehageplasser pr 31.12.2008 er 2333 fordelt på 554 plasser i private barnehager og 1779 i kommunale barnehager. Det er 1491 plasser for barn over 3 år og 842 plasser for barn under 3 år. Bydelen har i tillegg 2 åpne barnehager med til sammen 123 barn.

Satsingen på full barnehagedekning har vært en hovedutfordring også i 2008. Total øking i barnehageplasser i 2008 var 109, hvorav 93 i kommunal regi. Sak "Full behovsdekning" er fulgt opp med rapporteringer om status og framdrift i alle BU-møter. Dekningsgraden i bydelen er på 76 % totalt sett, nær 65% for barn under 3 år og 87% for barn over 3 år. Dette innebærer en reduksjon fra 31.12.2007 som har sammenheng med øking i antall barn bosatt i bydelen.

Antall barn i alderen 1-5 år steg fra 01.01.2007 til 01.01.2008 med 151 barn.

Følgende midlertidige prosjekter ble ferdigstilt i 2008:

- Rønningjordet midlertidige barnehage, 36 plasser
- Tallberget midlertidige barnehage, 22 plasser

Øking av plasser i eksisterende barnehager:

- Lopperud midlertidige barnehage, 6 plasser
- Treskeveien barnehage, 9 plasser
- Goliaksogen, 5 plasser
- Haraløkka friluft, 6 plasser

- Haraløkka midlertidige paviljong, 9 plasser
- Holtet barnehage, 10 plasser

Prosjekter som er påstartet, og ferdigstilles i 2009:

- 36 storebarnsekvivalenter, Tallberget barnehage, permanente plasser fra medio april 2009
- 42 storebarnsekvivalenter Lopperud barnehage, permanente plasser fra medio februar 2009
- 108 storebarnsekvivalenter, Utmarkveien, vedtatt kommunalt prosjekt, ferdigstilt 01.08.2009
- 108 storebarnsekvivalenter, Hellerudveien, privat aktør, ferdigstilles høsten 2009

Øvrige prosjekter som kan realiseres i 2009:

- Christinedal, privat aktør, antatt 72 plasser, kan realiseres våren 2009
- Skredderløkka midlertidige paviljong, antatt 72 plasser, kan realiseres før 01.08.2009
- Lopperud midlertidige, 72 plasser, kan realiseres før 01.08.2009

Øvrige prosjekter som kan realiseres i 2010:

- Permanent barnehage i Manglebergveien 11, antatt 108 plasser
- Midlertidige plasser i Rønningjordet, om paviljong videreføres etter at nybygg er ferdig, 72 plasser

Utvidelse av barnegruppene i eksisterende barnehager:

Bydelen gjennomgår ved godkjenning av barnehagene antall netto kvadratmeter leke- og oppholdsareal, i forhold til en høyere kapasitetsutnyttelse. Dette er gjort for flere av de nyetablerte barnehagene også i 2008.

Antall barn på søkerliste:

Det var pr. 31.12.2008 totalt 247 barn på søkerlisten uten barnehageplass i alderen 1-5 år. Av disse er 55 over 3 år og 192 under 3 år. Dette er en øking på 55 barn fra 2007.

Befolkningsvekst:

Antall barn 1-5 år bosatt i bydelen pr. 31.12.2008 er 3073. Dette er en øking på 183 barn fra 31.12.2007. Ref. siste befolkningsdata av 01.01.2008 er antall barn 1-5 år økt ytterligere med 151 barn til 3224.

Behov for plasser:

Bydelen har pr. 31.12.2008 en dekningsgrad på nær 65 % for små barn og 87 % for de største barna. Dersom dekningsgraden videreføres også i 2009, har bydelen behov for 50 nye plasser for barn i aldersgruppen 1-2 år, og 124 plasser for barn 3-5 år. Dersom det forutsettes at det søkes om barnehageplass for 73 % av barna 1-2 år må det opprettes 148 nye barnehageplasser innen 31.12.2009. Videre må det opprettes 189 plasser for barn 3-5 år om behovet for disse antas å være på 90 %.

Det er planlagt åpnet tilsvarende 324 nye storebarnsplasser innen utgangen av 2009 (som inkluderer opptak av de siste barna i Tallberget, Lopperud og Rønningjordet, Utmarkveien og Hellerudveien). Dersom barnehagene Skredderløkka midlertidige, Christinedal og Lopperud midlertidige paviljong etableres gir dette ytterligere 216 storebarnsplasser. Til sammen gir dette 540 plasser, og full behovsdekning er nådd.

Utgifter til etablering og drift av nye plasser dekkes fullt og helt gjennom ulike tilskuddsordninger.

Barnepassordning:

Kvinner som deltar i norskundervisning i Bøler kirke tilbys barnepassordning. Barnepassordningen inngår som del av bydelens barnehagetilbud, og er lagt til Bøler Sentrum barnehage.

Forskrift om økonomisk likeverdig behandling av private og kommunale barnehager:

Ordningen trådte i kraft 01.05.2004. Bydelen har i 2008 utbetalt ca 12,7 mill. kroner til private barnehager og familiebarnehager i bydelen, hvorav ca. 1,7 mill. kroner er dekket gjennom avsatte midler i Byrådsavdeling for barn og utdanning til nye private barnehager opprettet i 2007 og 2008.

Vedlikeholdsbehov:

Det er Omsorgsbygg Oslo KF, OBY, som har ansvaret for det ytre vedlikehold og rehabilitering av de kommunale barnehagene. OBY har i 2008 ferdigstilt ombygging/rehabilitering av Bøler barnehage, samt foretatt ytre vedlikehold i flere av våre barnehager.

Av bydelens 32 barnehager er 23 miljøfyrtårnsertifiserte.

Bydelen har i 2008 foretatt utbedringer og vedlikehold som ikke dekkes av sentrale midler, for om lag kr 100 000.

Bydelen er gjennom sentrale budsjettjusteringer tilført 4,6 mill. kroner til øremerket indre og ytre vedlikehold og utelekeplassutstyr. Som følge av dette er svært mange av våre barnehager i 2008 tildels omfattende utbedret i hht innmeldte behov og gitt prioritering.

Kvalitet i barnehagen

Bydelen har høyt fokus på å videreutvikle det pedagogiske arbeidet som utføres i bydelens barnehager, i tråd med rammeplanens føringer. Som ledd i dette, er det igangsatt et større utviklingsprogram med formål å utarbeide kvalitetsdokument for bydelens barnehager. Kvalitetsdokumentet bygger på rammeplanens mål og innhold, og skal være et

- styringsdokument for styrere
- arbeidsdokument for ansatte
- informasjonsdokument for foreldre

Det er videre satt av sentrale midler til kompetanseutvikling i den enkelte barnehage. Barnehagene tildeles midler i tråd med innsendte søknader og Fylkesmannens føringer. Det rapporteres til Fylkesmannen på disse midlene.

"ABC og 1,2,3", - som er et hjelpemiddel for å styrke barnehagens lese- og matematikkstimulerende arbeid, benyttes i alle bydelens barnehager. Det er avholdt kurs og temakvelder i henhold til sentrale føringer.

Pr 15.12.2008 er 56 personer gitt midlertidig dispensasjon fra krav om førskolelærerutdanning, 14 av disse har annen høyskoleutdanning. Til sammen er det gitt dispensasjon til 31 % av de pedagogiske lederne. Dette innebærer en øking fra 2007 på

5%. Årsaken er antatt å ha sammenheng med økingen i antall årsverk pedagogstillinger som følge av den store etableringen av nye barnehageplasser som har vært de siste årene.

Førskolelærerutdanning for assistenter (Abf3)

Byrådsavdelingen avsatte i 2007 midler til arbeidsplassbasert utdanning, Abf3. Studiet tar sikte på å utdanne barnehageassistenter med lang erfaring og kompetanse, til førskolelærere. Studiet som går over 4 år, er i regi av Høgskolen i Oslo. Bydelen har i dag 9 studenter på studiet, og det er tilsatt veileder i 0,5 årsverk.

Overgang barnehage – skole

Skjema "informasjon om skolestarteren" har i flere år vært benyttet i samtlige av våre barnehager.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (Ppt) har utarbeidet en mappe "Her kommer jeg" som bydelens barnehager tar i bruk våren 2009. Bydelen skal være en pilotbydel sammen med Bydel Gamle Oslo i utprøving av dette. Mappen innføres i alle våre barnehager, også de private barnehagene, og består av et vurderingsskjema som barnet selv i samarbeid med personalet og foreldrene skal fylle ut.

Likestilling:

Bydelen deltar i statlig prosjekt "Menn i barnehage", som har som formål blant annet å skape nettverk for mannlige barnehageansatte, samt rekruttere flere menn til barnehagene.

Tilsyn:

Bydelen gjennomførte i 2008 et nettbasert tilsyn i samtlige av våre barnehager og familiebarnehager. Videre har det vært gjennomført 2 uanmeldte tilsyn 2 ganger i 2008.

Brukerundersøkelsen 2008

Det ble våren 2008 gjennomført ny brukerundersøkelse i alle våre barnehager. Brukerundersøkelsen er tilgjengelig for publikum på www.bedrekommune.no. Bydelens gjennomsnittlige skår på brukertilfredshet ligger på 4,7, landsgjennomsnittet på 4,9, høyeste kommune på 5,3 og laveste kommune med 3,7. Brukerundersøkelsen skal videreføres årlig.

Rasismefri sone:

Barnehager som ikke var erklært som rasismefri sone, påstartet arbeidet i 2008, i tråd med bydelens framdriftsplan.

Tilskuddordninger fra arbeidslivsenteret (NAV):

Barnehagene er godt kjent med tilskuddsordningene, og flere av våre barnehager har fått tilretteleggingstilskudd til innkjøp av hev/senk stellebord. Alle nye barnehager har hev/senk stellebord.

Barnehager med utvidet åpningstid:

Det ble 4. kvartal 2008 fremlagt sak til BU om utvidet åpningstid. Undersøkelse viser at foresatte er fornøyde med stengetidspunktet i de kommunale barnehagene, men flere ønsker åpningstid før kl. 07.00. Dette arbeidet tas opp i samtlige barnehager i 2009, i samråd med barnehagens samarbeidsutvalg. Det vil ved åpning av Mangleberget barnehage bli vurdert mulighet for å etablere nattåpen/kveldsåpen barnehage.

Samarbeid med 02180, opplysningstjenesten og bestillerenhet for barnehagene

Det har vært vurdert mulighet for et samarbeid mellom 02180 direkte og bestillerenheten for barnehagene. Imidlertid krever dette en stor opplæring av de ansatte ved 02180, og det er begrenset hvilke opplysninger foresatte vil kunne få. Bestillerenheten har imidlertid i 2008 inngått et nært samarbeid med bydelens opplysningstjeneste. Dette har fungert svært godt og er en stor avlastning i perioder med mange henvendelser. Arbeidet videreføres i 2009.

Ressursenhet for førskolebarn:

Ressursenhet for førskolebarn inngår i Fagsenter barn og unge, sammen med Bestillerkontor 0-17 år/ habilitering barn og unge.

Bydelen har iht Lov om barnehager ansvar for tilrettelegging slik at funksjonshemmede barn kan nyttiggjøre seg et ordinært barnehagetilbud:

- Om lag 60 barn får styrket tilbud i form av støttepedagog til barnehagen, veiledning til barnehage og foreldre, og i tilrettelagte språkgrupper.
- Ressursenheten viderefører samarbeidet med migrasjonspedagogen på Familiesenteret med å følge opp språkgrupper for barn som ikke går i barnehage.
- Ved Langerud barnehage er det en forsterket avdeling med 18 barn, hvorav 4 barn med nedsatt funksjonsevne. F.o.m. 01.08.2008 er det igangsatt en forsterket avdeling i Oppsaltunet barnehage med 14 barn, hvorav 4 av barna har spesielle behov.
- 4 barn har tilbud i Oslo kommunes byomfattende, spesielt tilrettelagte barnehager.

Ressursenhet for førskolebarn har i 2008 hatt ansvar for effektivering av vedtak fattet av Utdanningsetaten i henhold til Opplæringslova § 5-7. Fra og med 01.08.2008 er også vedtaksmyndigheten overført til bydelen.

Bydelen har ansvar for 53 barn som får spesialpedagogisk hjelp etter Opplæringslova § 5-7.

At bydelen nå har et helhetlig ansvar for vedtak iht opplæringslova gir muligheter til å utvikle mer helhetlig tilbud og større nærhet mellom spesialpedagogisk hjelp og andre aktuelle tjenester.

Med utvidete ansvarsområder og iht erfaringer fra 2008 er det behov for at ressursenheten utarbeider rutiner for samhandling mellom bestiller og utfører, inklusive rutine for rask effektivering av vedtak, samt systemer for rapportering.

3.3.4 Hovedoversikt økonomi F - 2 A - netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr.

Netto utgifter per KOSTRA-funksjon	Regnskap 2007	Oppr. budsjett 2008	Regulert budsjett 2008	Regnskap 2008	Avvik reg.bud./ regnskap 2008
201 Førskole	49 705	46 555	66 509	59 253	7 256
211 Styrket tilbud til førskolebarn	3 819	7 723	13 260	9 477	3 783
221 Førskolelokaler og skyss	29 645	35 438	36 229	32 875	3 354
Sum netto utgifter *)	83 168	89 716	115 998	101 605	14 393

*) Tall overføres hovedoversikten, tabell 0.1 B

Bydelens vurderinger:

Det er tre forhold som forklarer avviket på kostra 201 Barnehager. Bydelen fikk 1,4 mill. kroner lavere utgift til likebehandling av private barnehager enn avsatt i budsjettet. Utbetalingen avhenger av hvor mange og hvilke plasser som er i de private barnehage til enhver tid.

Egenbetaling og statstilskudd barnehager ble 1,2 mill. kroner høyere enn budsjettet. Det største mindreforbruket kommer innenfor drift av ordinære barnehager. I tillegg ble det 2,5 mill. kroner i mindreforbruk på lønn som følge av høyere sykelønnsrefusjon, ledighet i stillinger og lavere vikarlønnsutgifter. Det har vært store utfordringer i å skaffe vikarer og nye ansatte i barnehagene. Bydelens utgifter til vikarbyrå har økt fra 1,7 mill. kroner i 2007 til 2,8 mill. kroner i 2008.

Kostr 211 Styrket tilbud til førskolebarn inneholder øremerkede midler tilsvarende 0,7 mill. kroner. Det er også innenfor Ressursenheten for førskolebarn store utfordringer å skaffe nyansatte og vikarer ved fravær, da det er stor etterspørsel etter førskolelærere. I tillegg fikk bydelen en større refusjon fra Utdanningsetaten enn forventet knyttet til overføring av ansvaret fra Utdanningsetaten til bydelen pr 01.08.2008.

Kostr 221 Førskolelokaler inneholder resterende investeringsmidler for vedlikehold i barnehagene på 2 mill. kroner som overføres særskilt til 2009. Det er avsatt 1,7 mill. kroner til husleie for nye barnhager som ikke ble bokført i 2008.

3.3.5 Måltall- og nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Obligatoriske måltall for funksjonsområde 2 A	Resultat 2006	Resultat 2007	Måltall 2008	Resultat 2008	Avvik prognose - måltall
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	1991	2224	2414	2333	-81
Etablering av heldags barnehageplasser i løpet av året* (netto endring i forhold til året før, i storbarnsekvivalenter *	-	-	250	160	-90

* Antall plasser målt i storebarnsekvivalenter, dvs. at en småbarnsplass er beregnet til to storebarnsplasser og at deltids plasser er lagt sammen og omgjort til heltids plasser. Antall barn som får plass med denne kapasitetsøkningen er avhengig av andelen småbarn som får plass og andelen deltids plass.

Forklaring: Resultat heldagsplasser omregnet til storbyekvivalenter 2007 var 2996, måltall 2008 3246, resultat 2008 ble 3156.

Obligatoriske nøkkeltall for funksjonsområde 2 A	Resultat 2006	Resultat 2007	Resultat 2008
Andel barn 1-2 år med barnehageplass	62,7%	69,2%	64,5%
Andel barn 3-5 år med barnehageplass	89,5%	92,0%	87,0%
Barn 1-2 år med barnehageplass	704	807	842
Barn 3-5 år med barnehageplass	1287	1409	1491
Antall styrere og pedagogiske ledere i kommunale barnehager	146	164	177
Ansatte i kommunale barnehager med dispensasjon fra kravet om førskoleutdanning	30	40	56
Hvorav med annen pedagogisk utdanning	23,3%	33,3%	25,0%
Andel barn fra språklige og kulturelle minoriteter som går i barnehage, i forhold til innvandrerbarn 0-5 år	34,1%	38,9%	48,0%
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	114 037	121 346	132 425

Bydelens vurderinger:

Antall barnehageplasser i bydelen har økt fra 2224 pr. 15.12.2007, til 2333 pr. 15.12.2007, basert på tall fra Kostra. Måltall for 2008, jf. budsjett, var satt til 2421 barnehageplasser. Årsaken til at målsetting ikke ble nådd, og at 88 plasser som var forventet opprettet i 2008 ikke ble det, er knyttet til forsinkelser av nye barnehageprosjekter.

Nye prosjekter som skal realiseres i 2009 vil kunne gi 324 barnehageplasser. Det er planer for ytterligere 216 plasser, men disse er foreløpig usikre.

Økningen i brutto driftsutgifter pr barn øker uforholdsmessig mye pga bortfallet av refusjonsinntekter fra Utdanningsetaten. Dette gjelder for barn med spesialpedagogisk hjelp med vedtak etter utdanningsloven. Refusjonen falt bort fra 01.08.2008.

3.4 FUNKSJONSOMRÅDE 2 B: OPPVEKST

3.4.1 Ansvarsområde

Helsetjenester til barn og unge er delt i tre områder:

- Helsestasjons- og skolehelsetjeneste (kostra 232)
- Fysio- og ergoterapitjenester 0-17 år (kostra 241)
- Eplehagen familiesenter (233)

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er hjemlet i Lov om helsetjenesten i kommunene og er fordelt på følgende virksomhetsområder:

- Helsestasjonstjeneste 0-5 år inkludert svangerskapsomsorg
- Skolehelsetjeneste i grunn- og videregående skoler
- Helsestasjon for ungdom

I tillegg har helsestasjons- og skolehelsetjenesten ansvar innen smittevern i form av blant annet tuberkulosearbeid og reisevaksinerings.

Fysio- og ergoterapitjenesten har et særlig ansvar for å følge opp barn og unge med nedsatt funksjonsevne.

Eplehagen familiesenter har et særlig ansvar for å gi hjelp til utsatte barn og unge både gjennom tverrfaglige individuelle – og gruppetiltak, men skal samtidig bære preg av å være et lavterskeltilbud.

Psykisk helse barn og unge 0-17 år: Ansvarsområdet psykisk helsearbeid involverer en rekke tjenester i avdeling barn og unge. Barnehager, skolefritidsordninger, fritidsklubber og utekontakt, barnevernstjeneste, familiesenter, helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom bidrar direkte eller indirekte, til å styrke barn og unges psykiske helse.

Ungdom og fritid

Området omfatter fritidsklubber, aktivitetsverksteder, gruppetiltak, feriekubb, utekontakt, bydelens oppfølgingstjeneste (OT) for ungdom som har falt ut av videregående skole, arbeidstreningssprosjekt, samt koordinering av det tverrfaglige/tverretatlige samarbeidssystemet og bydelens samordning av kriminalitetsforebyggende tiltak (SaLTo).

Barneverntjenesten

Barneverntjeneste, med et barnevernkontor og en egen tiltaks - / oppfølgingsenhet (Ofot).

3.4.2 Hovedmål

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har som mål å forebygge sykdom og fremme god fysisk og psykisk helse hos barn og unge, gjennom

- veiledning og helseopplysning
- tidlig intervensjon for å fange opp omsorgssvikt, mistriksel og utviklingsavvik
- kartlegging av språkforståelse og evne til språklig kommunikasjon
- forebygging og oppfølging av barn og unge med psykiske vansker, blant annet spiseforstyrrelser og depresjoner
- samtaler med barn og unge med psykisk eller somatisk syke foreldre, foreldre som er rusmiddelmissbrukere eller barn som lever i voldelige familier
- forebygging av uønskede svangerskap og abort
- samtaler med ungdom som står i fare for å bli utsatt for kjønnslemlestelse eller tvangsgiftetål

Fysio- og ergoterapitjenesten 0-17 år utfører vurderingsbesøk, behandling, formidling av tekniske hjelpemidler og forebyggende arbeid. Barn og unge med nedsatt funksjonsevne er særlig prioritert.

Familiesenteret har som mål å være et lett tilgjengelig sted for å få psykisk helsehjelp i bydelen.

Alle tjenester som arbeider med barn og unge i bydelen, har psykisk helsearbeid som innsatsområde. Målet har vært å bidra til, direkte eller indirekte, å styrke barn og unges psykiske helse.

Ungdom og fritid

Barn og ungdom i bydelen skal ha gode forebyggende kultur- og fritidstilbud. Barn og unge skal involveres i utformingen av tiltakene. Bydelen vektlegger trygge oppvekstarenaer og samarbeid med frivillige organisasjoner, skoler, politi o.a. i tiltak mot kriminalitet, rus, vold, rasisme og fordommer.

Barneverntjenestens hovedoppgave er å gi barn, unge og familier hjelp og støtte i vanskelige situasjoner, og ha en sentral rolle i det lokale samarbeidet om barn og unges oppvekstvilkår. Barneverntjenesten skal kjennetegnes ved faglig godt arbeid, rettsikkerhet og god ressursutnyttelse.

3.4.3 Situasjonsbeskrivelse

Helsestasjon 0-5 år inkludert svangerskapsomsorg

Bydelen har i 2008 hatt tre helsestasjoner, lokalisert på Bogerud, Manglerud og Oppsal. I 2008 ble det vedtatt at bydelens helsestasjoner skulle omorganiseres og samlokaliseres. Første etappe i samlokaliseringen ble gjennomført tidlig januar 2009 ved at Oppsal helsestasjon ble avviklet og brukerne overført helsestasjonene på Manglerud og Bogerud. Helsestasjonene gir tilbud om helseundersøkelser, veiledning, helseopplysning og vaksiner for barn i alderen 0-5 år. Helsestasjonene har kontakt med de fleste barn i målgruppen.

Gravide kan velge om de vil ha oppfølging av jordmor eller fastlege, eventuelt i kombinasjon. Ca. 70 % av bydelens gravide benytter seg av tilbudet om jordmorkonsultasjoner på helsestasjonene og det blir årlig gjennomført ca 2500 svangerskapskonsultasjoner. Ved alle helsestasjonene gis tilbud om foreldreforberedende kurs for førstegangsfødende.

De siste årene har det vært en økning i fødselstall. Dette har medført at det har vært nødvendig med en strengere prioritering ved at antall basiskonsultasjoner til det enkelte barn har blitt noe redusert i forhold til anbefalte program fra helsemyndighetene. Hjemmebesøk til nyfødte blir gjennomført for alle førstegangsfødende og nye innflyttere.

På 4-årskonsultasjonene kartlegges 4 åringenes språk med verktøyet SPRÅK 4. Det arbeides med språkstimulerende tiltak, i samarbeid med pedagogisk fagsenter, språkenheten ved Eplehagen familiesenter og barnehagene, individuelt og gruppetilpasset. Det er satt inn prosjektmidler og ekstra innsats høsten 2008 for å komme à jour med å gi tilbud om 4 års konsultasjon før barnet er 4 ½ år. Det er ved årsskiftet fremdeles et visst etterslep av 4-årskonsultasjoner.

Skolehelsetjenesten

I bydelen er det 6 barneskoler, 6 barne- og ungdomsskoler, 2 ungdomsskoler og 2 videregående skoler. Bydelen har en spesialskole for døve og hørselshemmede, Vetland skole. I tillegg har skolene Bøler og Abildsø hver sin spesialklasse for sterkt funksjonshemmede elever. Spesialskolen, spesialklassene og de to videregående skolene tar imot elever fra hele Oslo.

I bydelen er det til sammen ca 6500 elever. I grunnskolen er det ca 1000 elever per helsesøsterårsverk, mens det i videregående skole er ca. 1300 elever per helsesøsterårsverk.

Tjenesten har periodevis hatt vansker med å rekruttere til ledige stillinger. Høsten 2008 har barneskolene Manglerud og Rustad vært uten helsesøsterbemannning pga vakant

stilling. Manglerud har hatt skolelege, mens Rustad har, også på grunn av dårlig miljømessige lokaler, vært uten både helsesøster og lege. Skolehelsetjenesten ved Abildsø, Bøler, Høyenhall, Skullerud og Skøyenåsen skoler, samt ved Manglerud og Ulsrud videregående skoler har i 2008 medvirket i prosjektet "Psykisk helse i Oslo-skolene", som har som mål å styrke det psykiske helsearbeidet i skolene. Et samarbeidsprosjekt med barne- og ungdomspsykiatrien, BUP Oslo Syd, om utvikling av et lavterskeltilbud "Ungdom og utviklingsfremmende samtaler" er også så vidt påbegynt ved Manglerud og Ulsrud videregående skoler. I denne forbindelse er skolehelsetjenesten styrket med 0,5 årsverk helsesøster. Prosjektene følges opp i 2009.

Helsestasjon for ungdom

Helsestasjon for ungdom er lagt til helsestasjonene Bogerud og Manglerud og drives av helsesøster og medisinerstudenter med lisens. Det er et lavterskeltilbud til ungdom mellom 13 og 23 år. Ungdom kommer til helsestasjonen med varierende problemstillinger av fysisk og psykisk art, med hovedvekt på seksuell helse. I 2008 benyttet 699 ungdommer seg av dette tilbudet, hvorav 541 jenter og 158 gutter. Til sammen ble det gjennomført 825 konsultasjoner (450 hos lege og 375 hos helsesøster.)

Smittevern og reisevaksiner

Bydelen har avsatt 0,2 årsverk helsesøster for å ivareta lovpålagte oppgaver knyttet til smittevern. Arbeidet består hovedsakelig av tuberkulosearbeid inkludert miljøundersøkelser når det gjelder eventuell smitteoppsporing av tuberkulose i bydelen. Det har vært tilbud om reisevaksinering ved Manglerud helsestasjon ca 2 dager pr. måned. Utgiftene har i hovedsak blitt dekket av inntektene, i form av brukerbetaling.

Ergo- og fysioterapitjeneste til barn 0-17 år

Bydelen har over 100 barn og unge med nedsatt funksjonsevne av varierende grad. Ergo- og fysioterapitjenesten er involvert i arbeidet med behandling og tilrettelegging av hverdagen for denne gruppen. En del av tjenestene ytes i forhold til spesialklasser ved skolene Bøler og Abildsø.

Per 01.11.2008 ble 230 barn og unge fulgt opp av ergo- og fysioterapeutene i bydelen, en økning med 28 barn fra tilsvarende tidspunkt året før.

Eplehagen familiesenter med åpen barnehage

Familiesenteret er tverrfaglig bemannet med koordinator med barnevernsbakgrunn, psykolog, familieveileder, psykiatrisk sykepleier, migrasjonspedagog og assistent i åpen barnehage. Familiesenteret har, foruten individuelle oppfølgingssamtaler, tilbudt kurs som "Godt Samliv" for førstegangsførelse, grupper for skilte foreldre (Fortsatt foreldre), foreldrestøttende samtalegruppe, og andre foreldreveiledningstiltak. Familiesenteret ivaretar det koordinerende ansvaret for PMTO-programmet (Parent Management Training-Oregon), et opplæringsprogram rettet mot adferdsvansker hos barn.

Psykisk helse barn og unge 0-17 år har i 2008 hatt et budsjett på 5,656 mill. kroner i øremerkede midler til psykisk helsearbeid barn og unge. Midlene er benyttet til: 7,2 årsverk knyttet til familiesenter, skolehelsetjenesten, helsetjenester barn og unge, fagsenter barn og unge, barneverntjenesten og kvalifiseringstiltak for ungdom. I tillegg til de nevnte stillingene, er midler til psykisk helse i 2008 benyttet til drift og aktiviteter ved Eplehagen familiesenter, drift skolehelsetjenesten og drift av arbeidstreningsgruppa, samt til tiltak rettet mot enkeltpersoner med psykiske vansker. Psykisk helse barn og unge inngår i prosjekt Familieveiviser, som er et tre-årig prosjekt, støttet av Helsedirektoratet.

I 2008 ble drift av HomeStart familiekontakten overført til Frelsesarmeen. Bydelen stilte kontor til rådighet for HomeStart-koordinator i Oppsal samfunnshus, og har gitt et driftstilskudd på kr 50 000 for videreføring av tiltaket i Bydel Østensjø. Dette videreføres i 2009.

Ungdom og fritid

Området Ungdom og fritid inneholder fritidsklubber, aktivitetsverksteder, gruppetiltak, utekontakttjenesten, bydelens oppfølgingstjeneste for ungdom som har falt ut av det videregående skoleløpet (OT) og et arbeidstreningssprosjekt. Tjenestene gir både åpne, lavterskel tiltak rettet mot brede barne- og ungdomsgrupper og tiltak for barn og unge det er knyttet bekymring til. Tilbudet for barn og unge som det er knyttet bekymring til, gis som tiltak til enkeltindivider eller til mindre grupper. Området er også ansvarlig for å koordinere det tverrfaglige/tverretatlige samarbeidssystemet og bydelens samordning av kriminalitetsforebyggende tiltak (SaLTo). I 2006 og 2007 det gjennomført en gjennomgang av ressursbruken på budsjettområdet Ungdom og fritid. Denne gjennomgangen avdekket særlige utfordringer innen områdene informasjon, tilbudenes kvalitet og tverrfaglig samarbeid. Dette arbeidet ble videreført i 2008. Organiseringen av Skullerud aktivitetshus, motorverkstedet, gruppetiltakene og arbeidstreningstiltaket er gjennomgått i 2008 og det er fortsatt en samlokalisering og en endring av organiseringen.

Fritidsklubber

Bydel Østensjø har fem kommunale fritidsklubber.

- Bøler fritidsklubb, som har juniortilbud og ungdomstilbud, hver med to kvelder i uka, holder til i Bøler samfunnshus. Klubben har et eget klatrerom som benyttes både av klubben, skolefritidsordningene, barnehagene og Bøler klatreforening. Fritidsklubbens lokaler benyttes også til bydelens språkgrupper, Bøler åpne barnehage, treffsted for familiebarnehager og Islamsk senter Oslo.
- Manglerud ungdomshus har juniortilbud en kveld i uka og ungdomstilbud tre kvelder i uka, med tilhold på gamle Manglerud barneskole.
- Skullerud aktivitetshus har tilbud til ungdom to kvelder i uka, i eget hus ved Skullerud skole. Lokalene benyttes også av sosialtjenesten i bydelen og tre frivillige grupper, Østensjø sjakk-klubb, Skullerud Warhammerklubb og Somalsk kvinnegruppe.
- Skøyer'n fritidsklubb har juniortilbud en kveld i uka og ungdomstilbud tre kvelder i uka, og er lokalisert i Oppsal kirkes ungdomssenter.
- Abildsøklubben, med ungdomstilbud (10 – 16 år) en kveld i uka har tilhold på Abildsø skole.

Fritidsklubbens tilbud består av faste klubbkvelder, gruppetilbud og ferietilbud. I 2008 har fritidsklubbene styrket tilbudet ved bl.a. å vektlegge brukermedvirkning og ved å søke eksterne midler til ulike tiltak.

Utekontakten

Utekontakten har 5 årsverk som driver forebyggende arbeid ved oppsøkende virksomhet i ungdomsmiljøet og ved iverksettelse av ulike tiltak og aktiviteter. Gjennom god lokalkunnskap skal tjenesten fange opp ungdom det er knyttet bekymring til. Utekontakten

følger også opp enkeltungdom etter oppdrag fra barneverntjenesten, politiet og sosialtjenesten.

Utekontakten er tillagt ansvar for bydelens oppfølgingstjeneste (OT) og arbeider direkte med ungdommer som faller ut av opplæring på videregående skole. Fra 2005 har tjenesten driftet et arbeidstreningstiltak hvor den prioriterte målgruppen er ungdom som faller ut av videregående skole. I 2008 har 15 ungdommer deltatt i tiltaket.

Videre har utekontakten hatt hovedansvar for planlegging og gjennomføring av ungdommens kulturmønstring (UKM) og Bøler LAN (Local Area Network, en lokal IT – samling). Tjenesten har deltatt på turer med Hvite busser ved 5 av skolene. Utekontakten har også deltatt aktivt i samarbeid med andre bydeler og uteseksjonen rundt Norway Cup 2008. Det ble også gjennomført en slalomtur for ungdom i bydelen vinteren 2008, og 30 ungdom fikk med dette anledning til en flott helg i Hemsedal.

Aktivitetsverksteder og gruppetiltak

Aktivitetsverkstedene består av to musikkverksteder lokalisert på Manglerud ungdomshus og Bøler fritidsklubb, et motorverksted og et mediaverksted lokalisert til Skullerud aktivitetshus. I budsjett 2008 avsatte bydelsutvalget kr 300 000 til drift av mediaverkstedet, musikkverkstedene og motorverkstedet.

Strakstiltak og gruppetiltak

I 2008 ble det avsatt kr 300 000 til tiltak for å møte utfordringer innen rasisme, rusmisbruk, vold og kriminalitet. Fritidsklubbene og utekontakt er tillagt ansvar for å igangsette ulike tiltak for å møte disse utfordringene. Gruppetilbud og strakstiltak er dels finansiert av bydelens egne driftsmidler dels mottatt støtte fra Idrett og Utfordring, som er et aktivitetstiltak støttet av Oslo Idrettskrets. Tilbudet i 2008 har bestått av tre grupper Idrett og utfordring fordelt på Skullerud aktivitetshus og Manglerud ungdomshus. Deltakere til gruppevirksomheten rekrutteres via skolehelsetjeneste, utekontakt, klubber, politi og barnevern. Det er videre blitt gjennomført aktiviteter som alpintur, rusfrie arrangementer, ekstra tiltak natt til 1. mai og natt til 17. mai, deltakelse på foreldremøter på skolene, deltakelse på Bøler LAN og deltakelse på 10. klassenes turer med Hvite busser.

Ferieklubb

Klubbene arrangerte i 2008 ferietilbudet for barn i alderen 4. – 7. klasse. Tilbudet besto av dagsturer i fire uker i forbindelse med skolens sommerferie. Fritidsklubbene organiserte også ferietilbud til ungdom i skolens høst- og vinterferie. Utekontakten hadde et ferietilbud i 2007 og 2008 for ungdom med spesielle behov. Rekruttering av deltakere og utforming av tilbudet ble gjennomført i samarbeid med barneverntjenesten. Det var en forutsetning at utekontaktens tilbud for ungdom med spesielle behov skulle erstatte kjøp av eksterne ferietiltak i barneverntjenesten. En evaluering av tilbudet viste at tiltaket ikke fungerte etter denne forutsetningen.

Samordning av kriminalitetsforebyggende arbeid (SaLTo)

Satsingen på kriminalitetsforebyggende arbeid i Oslo har fått betegnelsen SaLTo, som er forkortelsen for "sammen lager vi et trygt Oslo". Denne satsingen bygger på en ny og mer effektiv samarbeidsmodell mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt for bekjempelse av barne- og ungdomskriminaliteten, samt samordne og strukturere samarbeidet internt i kommunen og mellom kommunen og andre instanser (SLT-modellen). SaLTo handlingsplan 2007 – 2008 for Bydel Østensjø inneholder 27 ulike tiltak.

En tverretattlig styringsgruppe vedtok våren 2007 SaLTo handlingsplan for Bydel Østensjø 2007 – 2008. Bydelen har over år arbeidet etter den modell og de metoder som SaLTo bygger på. I utarbeidelsen av handlingsplan ble det lagt vekt på å ivareta allerede eksisterende SaLTo-arbeid samtidig som fokuset på kriminalitetsforebyggende arbeid ble styrket. Handlingsplanen inneholder 27 ulike tiltak hvor hovedansvaret for gjennomføringen er fordelt på bydelens ulike tjenester eller hos samarbeidspartnere.

Tverrfaglig/tverretattlig samarbeidssystem

Samarbeidssystemet skal ivareta en koordinert innsats overfor aldersgruppen 0 – 18 (23) år, og spesielt rettet inn mot områdene psykisk helse, bekymring inn mot barnevern, samt kriminalitetsforebyggende arbeid. Samarbeidssystemet startet opp i 2005 og i henhold til resultatene fra en tverrfaglig evaluering, ble samarbeidssystemet revidert i 2007. Systemet består av tre nivåer, virksomhetsledernivå (styringsgruppen), tjenesteledernivå og utførernivå. Samarbeidende instanser er, i tillegg til aktuelle tjenester i bydelen, representanter for skolene, politiet og psykisk helse barn og unge, region øst (tidligere BUP). Styringsgruppen vedtok felles innsatsområder inn mot områdene psykisk helse, barnevern og kriminalitetsforebyggende arbeid for 2008.

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten er organisert som to likestilte enheter; barnevernkontoret med ansvar for mottak, undersøkelser og saksansvar for barnevernets klienter, og en tiltaksenhet med ansvar for utvikling og iverksetting av tiltak (Ofot).

Barnevernkontoret er organisert i tre fagteam: mottak- og undersøkelsesteam, barne- og familieteam (0-12 år) og ungdomsteam (13-18 år). Teamene ledes av hver sin teamleder, som igjen er underlagt barnevernleder. I tillegg har barnevernkontoret en merkantil gruppe som også har oppgaver for Ofot.

Barnevernkontoret hadde i 2007 en turnover-rate på over 120 % blant saksbehandlere. Denne situasjonen er betydelig bedret gjennom 2008 og anses fra 2. halvår å være normalisert. Imidlertid har den høye turnoveren, samt høyt fravær, vært medvirkende til at tjenesten har opparbeidet et større saksetterslep som det har vært jobbet mye med å få kontroll på i 2008.

Barnevernkontoret har hatt et betydelig antall saker uten saksbehandler, etterslep på undersøkelsessaker, og et større antall fristoverskridelser i undersøkelsesfasen. I tillegg har kontoret hatt store etterslep på lovpålagte tiltaksplaner, omsorgsplaner og problemer med kontroll på forutsigbarhet med kostnader. Gjennom året ble det avdekket svikt i rutiner for oppfølging av tilsynsbesøk i fosterhjem, og at det også var etterslep på oppfølgingsbesøk.

Det ble på bakgrunn av dette foretatt en prioritering for 2. halvår hvor man 1) skulle innarbeide saksetterslep i mottak og i ungdomsteam slik at ikke saker skulle stå uten oppfølging. Deretter ble det 2) lagt en plan for å innarbeide etterslep på tiltaksplaner og omsorgsplaner, hvor bydelen utmerket seg særlig negativt i Oslo. Videre var det avgjørende å 3) bedre kontroll med påløpte kostnader og utarbeide nye rutiner for håndtering av utbetalingsplaner, kontroll og prognostisering på barnevernområdet. Etter et tilsyn fra Fylkesmannen ble det også påpekt manglende samhandlingsrutiner mellom barneverntjenesten, helsetjenesten og sosialtjenesten. Dette kunne medføre at alvorlig bekymring ikke ble meldt til barneverntjenesten og fulgt opp godt nok i etterkant av melding. På bakgrunn av dette ble det arbeidet med 4) samarbeidsavtaler, meldingsrutiner, tilbakemeldinger til melder og å trekke inn relevante andre instanser i både undersøkelse og tiltak for å bistå familiene på en mer helhetlig måte.

Meldinger og undersøkelsessaker

Mottak- og undersøkelsesteamet mottar alle nye meldinger til barneverntjenesten, avklarer disse, og gjennomfører undersøkelse i alle saker som tilsier dette. I løpet av 2008 har teamet økt sitt fokus på å etablere samarbeidsrelasjoner i saker der dette kan bedre situasjonen for barna og familien, slik at familiene i større grad kan nyttiggjøre seg råd, veiledning og hjelp fra barneverntjenesten, eller andre tilbud. Dette anses både å ha betydning for kvaliteten på de undersøkelsene som gjennomføres, samt at det medfører at flere familier kan få effektiv hjelp utenfor barneverntjenesten og på et mindre stigmatiserende nivå. Økningen i antall meldinger siste tertial har derfor ikke medført økning i totale antall barn under tiltak i barneverntjenesten.

I 2008 innkom 320 meldinger. Dette er på nivå med 2005, og lavere enn 2006 (350) og 2007 (373). Antall meldinger var klart nedadgående fram til og med september, og bydelen var da blant bydelene som hadde den sterkeste nedgangen i antall meldinger, selv om trenden var gjennomgående for hele Oslo. Fra og med oktober begynte imidlertid antall meldinger å stige, og trenden har vært klart økende ut året. Økningen antas i noen grad å kunne ha sammenheng med at barnevernkontoret har signalisert en mer åpen profil og møtt flere samarbeidspartnere i bydelen for å informere om blant annet meldeplikt, samt med utarbeidelse av nye samarbeidsavtaler med flere samarbeidspartnere mv. Politiet er den instansen som melder absolutt flest saker, med 85 saker. Deretter mottar barneverntjenesten flest meldinger fra hhv skole (57) og foreldre / foresatte (42). PPT og frivillige organisasjoner har ikke meldt noen saker til barneverntjenesten i 2008. Samtidig er det bekymringsfullt at også barnehager, helsestasjoner, klubber, utekontakt og skolehelsetjenesten hver har meldt fire saker eller færre til barneverntjenesten i 2008. Dette er instanser som treffer mange barn og unge og som antas å kunne ha kjennskap til alvorlige bekymringer rundt disse. Det er iverksatt flere tiltak for å øke kjennskapet til barneverntjenesten hos disse instansene i løpet siste kvartal i 2008, og statistikken viser at det vil bli viktig å styrke dette arbeidet videre i 2009.

Tiltakssaker

I løpet av 2008 har totalt 366 barn og unge vært under ulike tiltak av barneverntjenesten, noe som omtrent på samme nivå som i 2007. Det synes å være en økning i antall alvorlige voldssaker i løpet av 2008. Noen ansatte har vært på kurs i håndtering av disse sakene i forbindelse med samarbeidstiltaket "Vold i nære relasjoner". Samarbeidsformen og metodikken skal spres til flere ansatte, og det er iverksatt tettere samarbeid med politiet for å følge opp disse sakene bedre.

Tiltak utenfor hjemmet omfatter institusjonsplasseringer, fosterhjem og hybler med oppfølging eller hybler for ungdom under 18 år. Antall barn plassert i tiltak utenfor familien økte betydelig første halvår, for så å bli redusert fram til november. Økningen første halvår hadde sammenheng med særlig mange akutt-plasseringer i løpet av våren, mens flere barn ble tilbakeført til familien eller tildelt fosterhjem etter sommeren. Fra november økte antall barn i tiltak utenfor familien fra 15 til 20 i institusjon, noe som igjen hadde sammenheng med akutt-plasseringer.

Tiltak utenfor hjemmet er i 2008 redusert med ca 1,1 mill. kroner sammenlignet med året før. Kjøp av institusjonsplasser er betydelig redusert, fra ca 44 mill. kroner i 2007 til 38,5 mill. kroner i 2008. Dette skyldes i hovedsak økte refusjoner som gjelder tidligere år, som påvirker netto resultat i stor grad. Samtidig viser resultatet en reell reduksjon av gjennomsnittlig oppholdstid i institusjon, i tillegg til nedgangen i antall plasseringer utenfor hjemmet som er beskrevet over. At ikke nedgangen gir større utslag skyldes at det i budsjettet var forutsatt en større reduksjon tidligere i året, enn hva som ble en realitet.

I 2007 var gjennomsnittlig oppholdstid i institusjon på 7,8 måneder. Dette var høyere enn gjennomsnittet for bydeler i Oslo. I 2008 er dette redusert til 5,5 måneder i gjennomsnitt. Reduksjonen vurderes i hovedsak å skyldes at barna og familiene følges opp tettere, slik at det blir mulig å hjelpe flere barn innenfor deres opprinnelige familier. Samtidig er flere tildelt fosterhjem fremfor institusjon i løpet av 2008.

Tiltak i familien omfatter råd og veiledning, familieråd, besøkshjem, miljøarbeider i hjemmet (herunder foreldreveiledning som PMTO og MST), i tillegg til dekning av barnehage, SFO, støttekontakter, avlastning og fritidstiltak mv. Antall barn med tiltak innenfor familien har vært noe økende gjennom 2008, med en svak nedgang igjen på slutten av året.

Kostnadene til tiltak i hjemmet økte fra ca 8,2 mill. kroner i 2007 til ca 10,4 mill. kroner i 2008. Dette skyldes i hovedsak økningen av antall barn i tiltak gjennom året, samt bruk av tyngre og mer kostnadskrevende tiltak som f.eks familieråd, MST og PMTO.

Barneverntjenestens oppfølgings- og tilretteleggingstjeneste (Ofot)

Ofot er en del av barneverntjenesten og organisert som et eget tjenestested sideordnet barnevernkontoret. Ofot's hovedoppgaver omfatter både direkte klientrettet arbeid og individuell oppfølging, samt tilrettelegging av tiltak og tjenester i samarbeid med interne og eksterne tjenester. I tillegg har Ofot ansvar for rekruttering av oppdragstakere som besøkshjem, støttekontakter, miljøarbeidere m.m. Avdelingen ble i 2008 styrket med 2 stillinger, og har nå 8 årsverk.

I 2008 videreførte Ofot satsningen på utvikling av samarbeidsnettverk i den hensikt å videreutvikle og tilpasse lokalt baserte tiltak til ulike brukeres spesifikke behov. Det ble også arbeidet videre med å få til et differensiert arbeids- og opplæringstilbud i samarbeid med utekontaktens arbeidstreningstiltak, samt videreutvikling av botiltak med oppfølging for ungdom.

I 2008 fikk Ofot et særskilt ansvar for ungdom som samtykker til ettervern etter fylte 18 år. Etter planen skal avdelingen ha hele saksansvaret i alle disse sakene innen juni 2009. Det ble utarbeidet en samarbeidsavtale mellom Ofot og sosialtjenesten/NAV som skal sikre tettere og bedre samarbeid og oppfølging av disse ungdommene. Pr. 31.12.2008 hadde 12 ungdom over 18 år oppfølging fra Ofot. 6 av disse er etablert i egen hybel, og en ble etablert direkte i hybel etter utskrivning fra institusjon. Ofot har overtatt leiekontrakt fra boligkontoret på 2 hybelleiligheter. I tillegg har ungdom blitt etablert i hybler/hybelleiligheter på det private markedet. Det har vært store utfordringer knyttet til å skaffe hensiktsmessig bolig til disse ungdommene, og det arbeides med å få til et hus med 5 hybelleiligheter som kan driftes og følges opp i regi av Ofot.

I 2008 mottok Ofot totalt 78 nye oppdrag fra barnevernkontoret. Hver av bestillingene omfatter et barn, men kan inneholde behov for flere tiltak. Bestillingene omfatter alle barneverntjenestens alderskategorier, men hovedtyngden gjelder aldersgruppen 12 – 18 år. Bestillingene omfatter både nye saker, samt saker hvor Ofot tidligere har vært inne med tiltak.

Ofot gikk inn i 77 saker i løpet av året, og var ved utgangen av året inne med tiltak i 67 saker. Det er sterkt varierende hvor omfattende disse tiltakene er, og hvor mye ressurser hver enkelt sak krever. I noen saker er Ofot inne i en kort periode med avgrensede tiltak, mens andre saker krever tiltak og oppfølging over lengre tid.

Oft bisto i 2008 også mottak- og undersøkelsesteamet ved barnevernkontoret i 38 undersøkelsessaker. Dette var undersøkelsessaker på venteliste hvor det var fare for overskridelse av tidsfrister.

Hovedoversikt økonomi F - 2 B- netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr.

Netto utgifter per KOSTRA-funksjon	Regnskap 2007	Oppr. budsjett 2008	Regulert budsjett 2008	Regnskap 2008	Avvik reg.bud./ regnskap 2008
215 Skolefritidstilbud	6 562	8 600	2 988	3 720	-732
222 Skolelokaler og skyss	7 717	0	4 925	4 734	191
231 Aktivitetstilbud for barn og unge	10 282	12 175	12 984	10 791	2 193
232 Forebygging – skole- og helsestasjonstjeneste	18 739	19 224	19 709	18 114	1 595
244 Barneverntjeneste	13 536	18 312	18 702	18 867	-165
251 Barneverntiltak i familien	10 305	7 689	7 686	10 373	-2 687
252 Barneverntiltak utenfor familien	54 687	44 922	46 440	53 509	-7 069
Sum netto utgifter *)	121 828	110 922	113 434	120 107	-6 673

*) Tall overføres hovedoversikten, tabell 0.1 B

Bydelens vurderinger:

Kostrat 231 inneholder øremerkede midler til prosjekter tilsvarende 0,5 mill. kroner. For øvrig er det mindreforbruk på lønn pga ledighet i stillinger.

Kostrat 232 har kr 130 000 i øremerkede midler. Det øvrige positive resultatet kommer som følge av ledighet i stillinger og store problemer med å skaffe kvalifiserte vikarer.

Resultat 2008 viser en reduksjon i netto utgifter på ca 1,4 mill. kroner for barneverntiltak utenfor familien. Dette skyldes imidlertid til en viss grad at barnevernkontoret har gjennomgått tidligere års praksis med å kreve refusjon fra staten, for utgifter tilknyttet ordningen rundt enslige yngre asylsøkere. På bakgrunn av denne gjennomgangen er det framsatt krav for kostnader for ett barn, også for tidligere år, som det ikke er lagt inn krav for tidligere. Det har medført at tjenesten for 2008 har bokført refusjoner som gjelder tidligere år tilsvarende om lag 3,4 mill. kroner.

Totalt resultat for 2008 viser et merforbruk for barneverntjenesten samt Ofot i forhold til budsjett på 10 mill. kroner.

244 Dette området gjelder drift av både barnevernkontoret og Ofot. Området viser et merforbruk på ca. 1,3 mill. kroner. Dette er i hovedsak knyttet til lønnskostnader, samt kjøp av vikartjenester for å innarbeide etterslep i saksbehandling. Det er også et merforbruk for generell drift. Tjenesten vil gjøre en gjennomgang av de løsninger en har valgt innenfor driftsområdet.

251 Barneverntiltak i familien viser et merforbruk til tiltak i familien for barnevernkontoret på ca 2,7 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak et høyere antall barn i tiltak gjennom året og bruk av tyngre tiltak inn i familiene enn hva som var forutsatt i budsjettet. En del av merforbruket er knyttet til økt bruk av Multisystemisk terapi, og en del andre tiltak som tjenesten vurderer at har en god forebyggende effekt.

252 Barneverntiltak utenfor familien viser et merforbruk i fht budsjett på ca 7,1 mill. kroner. Dette skyldes at barneverntjenesten ikke klarte å redusere bruk av institusjonsplasser og fosterhjem som forutsatt i budsjettpremissene for året. Dette er særlig knyttet til første halvdel av 2008. Det var i andre halvår en god utvikling. Det kom imidlertid noen akutte saker i siste del av november og i desember som gjør at tallene pr. 31.12.2008 gikk noe opp igjen.

3.4.4 Måltall for tjenesteproduksjon

Obligatoriske måltall for funksjonsområde 2 B – Barnevern	Resultat 2006	Resultat 2007	Måltall 2008	Resultat 2008	Avvik resultat - måltall
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	93,6 %	60 %	100 %	68 %	- 32 %
Andel avsluttede undersøkelser innen 6 mnd.	98,8 %	97 %	100 %	93 %	- 7 %
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn under 18 år hvor Oslo har plasseringsansvaret	2,8	3	4	1,7	-2,3
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn under 18 år hvor Oslo har tilsynsansvaret *)	2,8	3,5	4	1,4	- 2,6
Antall gjennomførte oppfølgingsbesøk pr fosterbarn *)	3,3	2	4	1,7	- 2,3

Bydelens vurderinger:

I 2008 ble 68 % av sakene avsluttet innen 3 måneders fristen, mot 60 % i 2007. Imidlertid er trenden sterkt forbedret gjennom året, fra 57 % i første tertial til 88 % siste tertial. 93 % av sakene ble avsluttet innen 6 måneders fristen i 2008, mot 97 % i 2007. Også her er imidlertid trenden positiv gjennom året, fra 90 % første tertial til 97 % i siste tertial. Økningen i antall undersøkelsessaker på slutten av 2008 medfører imidlertid at det ligger an til en økning i fristoverskridelser i starten av 2009. Det ble i desember derfor besluttet å styrke bemanningen i mottaks- og undersøkelsesteamet.

Tilsynsbesøk og oppfølgingsbesøk har falt kraftig fra 2007 til 2008. Det vises for øvrig til situasjonsbeskrivelse på etterslep av oppfølging over. I noen grad skyldes manglende tilsyn problemer med å skaffe tilsynsførere, både til egne barn i andre kommuner, men også for andre kommuner som har barn plassert i bydelen. Når antallet barn i fosterhjem er økt, så innebærer det også at flere fosterhjem er i etableringsfasen, der rekrutteringsproblemer av tilsynsførere er størst. Imidlertid er det stort behov for å øke innsatsen på disse områdene i 2009. Det er i 2008 arbeidet med å iverksette rutiner for internkontroll for sikre oppfølging og tilsyn i fosterhjem.

Obligatoriske nøkkeltall for funksjonsområde 2 B	Resultat 2006	Resultat 2007	Resultat 2008
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år) barneverntjenesten	6 744	8 166	8 458
Netto driftsutgifter (f 244, 251 og 252) per barn i barnevernet*	144 537	209 971	226 090
Brutto driftsutgifter per barn (f 244)	28 693	36 193	56 505
Brutto driftsutgifter per barn i opprinnelig familie (f 251)	54 507	39 673	39 029
Brutto driftsutgifter per barn utenfor opprinnelig familie (f 252)*	475 471	479 605	505 201

Kilde SSB/Kostra – Barnevern, bydel – nivå 2. Nøkkeltall over gjennomsnitt for bydelene.

* Medregnet samtlige utgifter og derfor ikke sammenlignbart med andre kommuner som kun betaler egenandel til staten for institusjonsplasser.

Bydelens vurderinger:

Ved gjennomgang at sammenligningsgrunnlaget (2007-tallene) har en funnet så vidt store feil i tallene at det er vanskelig å kommentere utviklingen fra 2007 til 2008 på bakgrunn av denne tabellen. For de ulike områdene viser en derfor til kommentarene ovenfor. Tallene for 2008 skal være korrekte.

3.5 FUNKSJONSOMRÅDE 3: PLEIE OG OMSORG

3.5.1 Ansvarsområde

- Bestillerkontorene med vedtaks- og myndighetsoppgaver i forhold til mennesker med nedsatt funksjonsevne / mennesker med psykiske lidelser og eldre
- Tilrettelagte boliger for mennesker med utviklingshemming og mennesker med psykiske lidelser
- Dagsenter for utviklingshemmede (Kjernehuset)
- 3 dagsenter for eldre, hvorav 1 for demente. To av dem er overført til Sykehjemsetaten fra 2009.
- Tildeling av omsorgsboliger, trygdeboliger og tilrettelagte boliger (boligkontoret)
- Kjøp av institusjonsplasser, dagsenterplasser, avlastningsplasser, og andre tjenestetilbud
- Transport for forflytningshemmede (TT-transport)
- Innkreving av vederlag og egenbetaling for ulike tjenester.
- 4 eldresentre: Manglerud eldresenter, Oppsal eldresenter, Rustad eldresenter, samt Bøler seniorsenter som mottar kommunalt driftstilskudd, men drives av Nasjonalforeningen for folkehelsen
- 3 frivillighetssentraler, hvorav Bøler frivillighetssentral er kommunal, mens Oppsal og Manglerud frivillighetssentraler er private med kommunale driftstilskudd
- Hjemmebaserte tjenester, med hjemmesykepleie og praktisk bistand (hjemmehjelp) organisert i 10 grupper, i 5 baser.
- Omsorgsboliger med tjenester
- Bestillerkontor 0-17 år: Området gjelder tjenester for mennesker med nedsatt funksjonsevne 0-17 år. Tjenestene er hjemlet i sosialtjenesteloven, og omfatter støttekontakt, avlastning, omsorgslønn, brukerstyrt personlig assistent og bo- og omsorgstilbud.

3.5.2 Hovedmål

- Bestillerkontorene skal sørge for rettsikkerhet, likebehandling og kvalitet i vurdering av behov og tildeling av tjenester, og gjennom kartlegging av behov sikre riktig nivå på tjenester.
- Det skal legges til rette for at eldre, funksjonshemmede og mennesker med psykiske lidelser i størst mulig grad kan bevare sin selvstendighet og selvhjulpenhet, ved blant annet å utvikle arenaer som bidrar til å øke deres sosiale nettverk, stimulere til egenaktivitet og som i tillegg kan fungere som en base for frivillige tiltak for og av eldre.
- Frivillighetssentralen skal være et senter for formidling/informasjon om aktiviteter i bydelen, samt være behjelpelig der behovet for frivillig innsats synes viktig og naturlig
- Dagsenter for eldre skal fungere både som aktivitets- og ernæringstilbud.
- Hjemmetjenesten skal yte tjenester av god kvalitet, i rett omfang og til rett tid, slik at brukerne kan bli mest mulig selvhjulpne og bo i eget hjem så lenge de selv ønsker og er i stand til det.
- Hjemmebaserte tjenester har ansvar for tilrettelegging og utvikling av tilbudet omsorgsboliger med fast bemanning og ernæringstilbud.

3.5.3 Situasjonsbeskrivelse

Tjenestene til mennesker med funksjonshemminger, utviklingshemming og psykiske lidelser er organisert etter bestiller – utførermodell. For å sikre en best mulig utnyttelse av ressursene og helhetlig oversikt over tjenestetilbudene, er det etablert en egen bestillerfunksjon i hver fagavdeling slik at bestiller og utfører er organisert i samme avdeling.

Bestillerkontoret 0-17 år er organisatorisk lagt til Fagsenter barn og unge i avdeling barn og kultur, bestillerkontoret 18-66 år har vært organisatorisk lagt som et eget tjenestested i avdeling voksne og familier og bestillerkontoret 67 + har vært organisatorisk lagt som et tjenestested i avdeling rehabilitering og omsorg.

Bestillerkontorene fatter vedtak i henhold til sosialtjenesteloven og kommunehelsetjenesteloven, så som avlastning, støttekontakt, omsorgslønn, brukerstyrt personlig assistent (BPA), dagtilbud, varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA), kjøp av institusjonsplasser og heldøgns tjenestetilbud med mer.

Flere bestilleroppgaver for *alle* aldersgrupper ligger til bestillerkontoret i avdeling RO, blant annet vedtak om hjemmehjelp, hjemmesykepleie, TT (transporttjenester) og kjøp av sykehjemsplasser.

Bestillerkontor barn og unge 0-17 år

Bestillerkontor 0-17 år inngår i Fagsenter barn og unge, sammen med konsulent for barn og unge med funksjonshemming, og koordinator habilitering og psykisk helse.

Bestillerkontoret fatter vedtak i henhold til sosialtjenesteloven vedrørende avlastning, støttekontakt og omsorgslønn for barn/ unge i alderen 0-17 år.

Bestillerkontor 0-17 år ga per november 2008 tilbud om tjenester til 91 barn. Av disse er det 31 som har støttekontakt på mellom 8 og 32 timer per måned. 47 barn har vedtak om individuell avlastning, med vedtak mellom 8 og 335 timer per måned. 6 barn og unge har boligavlastning mellom 3 og 15 døgn per måned. 11 barn og unge har gruppeavlastning, med 1-2 helger per måned. 36 barn og unge har hatt ferieavlastning, varierende fra 70

timer til 38 døgn. 2 ungdommer er tildelt bolig med heldøgns omsorgstilbud. En ungdom har hatt brukerstyrt personlig assistent (BPA). Det er innvilget omsorgslønn til foreldre til 20 barn og unge, med vedtak fra 2,5 til 19,5 timer per uke.

Arbeidet med habilitering barn og unge ivaretas i tillegg av konsulent for barn og unge med nedsatt funksjonsevne og av koordinator habilitering og psykisk helse barn og unge. Koordinator habilitering og psykisk helse er barn og ungeavdelingens representant i bydelens koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering.

Byrådet vil at barn og unge med funksjonshemninger og deres familier skal møte et hjelpeapparat som samordner sine tjenester, slik at familien kan leve et så normalt liv som mulig. Bydel Østensjø er en av to bydeler som deltar i det landsomfattende prosjektet. Familieveiviser. Familieveiviser skal sikre reell brukermedvirkning, individuell plan og hovedansvarlig tjenesteyter til de som ønsker det. Erfaringene fra prosjektet skal spres til andre bydeler.

Bydelens mål for prosjektet går blant annet på bedret informasjon, brukermedvirkning, samordnede tjenester og kompetanseutvikling. Familieveiviser er et treårig prosjekt og ventes slutført i 2010.

Barn og ungeavdelingene vil i 2009 utrede og iverksette tiltak slik at barn og unge som har vedtak iht sosialtjenesteloven i større grad kan nyttiggjøre seg de mange gode tilbud og aktiviteter rettet mot barn og unge i bydelen. Dette kan være som del av vedtak, for eksempel aktivitetsgrupper knyttet opp mot fritidssentrene, eller som supplement til vedtak, for eksempel foreldreveiledning, psykologhjelp og lignende. Målet er å ta i bruk de mulighetene som ligger i de tiltakene bydelen allerede har.

Alle som har behov for sammensatte, langvarige og koordinerte tjenester blir informert om retten til individuell plan og får tilbud om å utarbeide en individuell plan. Det skal fattes vedtak om utarbeidelse av individuell plan.

I aldersgruppen 0-17 år er det per oktober 2008 49 barn og unge med nedsatt funksjonsevne som har individuell plan og 15 som har individuell plan under utarbeidelse. 15 har takket nei.

Opptappingsplan psykisk helse avsluttes i 2008. Bydelen er av Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester bedt om å videreføre arbeidet innen psykisk helse og utarbeide Handlingsplan psykisk helse 2009-2010. Handlingsplanen skal vedtas av bydelsutvalget og vil bli lagt fram i mars-møtet 2009.

Bydelen hadde ansvar for barn med spesielle behov i skolefritidsordningene (SFO) til og med 10. klasse, fram til 01.08.2008. Fra samme dato overtok Utdanningsetaten v/ skolene ansvaret for barn med spesielle behov i SFO til og med 7. klasse. Bydelene skal fortsatt ha ansvar for etterskoletilbud til elever med særskilte behov fra 8. – 10 klasse, men i form av fritidstilbud. For skoleåret 2008/2009 gis fritidstilbud etter skoletid i skolenes SFO til 12 elever, i samarbeid med de skolene der elevene har skoleplass.

Avdeling voksne og familier - tiltak for aldersgruppen 18-66 år

Støttetiltak

Det gis støttetiltak til tjenestemottakere i aldersgruppen 18 – 66 år. 14 tjenestemottakere har BPA, 70 har dagtilbud /VTA-plass, 27 har omsorgslønn/kontantstønad, 21 har ulike former for avlastning og 95-100 i alle aldersgrupper har til enhver tid støttekontakt, her er også inkludert brukere med psykiske lidelser.

I tillegg gis det oppfølging fra psykisk helse i tiltakssenteret. Det vises i den forbindelse til kapitlet vedrørende psykisk helsearbeid, pkt. 3.2.3.

Avdeling voksne og familier har 1 årsverk konsulent for funksjonshemmede som iverksetter og følger opp vedtak fattet av bestillerkontorene og tiltakssenteret

Tilrettelagte boliger

Bydel Østensjø har 45 leiligheter for mennesker med utviklingshemming i boliger med stedlig personalbase. Disse er fordelt på 8 samlokaliserte boliger. I tillegg får 8 personer som bor alene utenom boligene med stedlig personalbase oppfølging fra personalbasene, og noen botilbud kjøpes eksternt.

I tillegg kjøpes det eksterne heldøgns bo/omsorgstjenester for 11 personer med utviklingshemming eller funksjonshemming.

Bydelen har tre boliger med i alt 27 samlokaliserte leiligheter for mennesker med psykiske lidelser. Det vises for øvrig til avsnittet om psykisk helsearbeid.

Bydelen er i avslutningen av arbeidet med en boligsosial handlingsplan, som innbefatter alle målgruppene som er vanskeligstilte på boligmarkedet. Boligplanen vil konkretisere boligbehovet for perioden 2008 til 2011, og den vil konkretisere planarbeidet når det gjelder fremskaffelsen av nye, egnede samlokaliserte boliger med mulighet for stedlig personalbase.

Aktivitetstilbud – dagsenter og fritidstilbud

Bydelen driver et eget dagsenter for utviklingshemmede (Kjernehuset). Kjernehuset har 4 heltids- og 6 deltids plasser. Bydelen har ønsket å øke aktiviteten på Kjernehuset for å styrke dette tilbudet, samtidig som det vil innebære en bedre ressursutnyttelse. Dette har foreløpig ikke latt seg gjøre i forhold til brukere av andre tilbud som i dag kjøpes utenfor bydelen. Det vil imidlertid bli vurdert i forhold til nye brukere.

Det har vært arbeidet med å utvikle fritidstilbud for funksjonshemmede/ utviklingshemmede i bydelen. I 2007 ble det innledet et samarbeid med Oslo idrettskrets om å starte et ukentlig tilbud om fysisk trening i Bøler idrettshall. Samarbeidet går ut på at idretten stiller med hovedtrener, mens bydelen supplerer med støttetrener.

Bestillerkontoret 67+

Bydel Østensjø har en svært høy andel eldre over 67 år. Antall eldre 67-79 år ligger langt høyere enn i andre bydeler i Oslo, selv om dette antallet er synkende. Andelen over 80 år og 90 år er sterkt stigende.

Dette gir betydelige utfordringer i forhold til å utvikle omsorgstrappen på en slik måte at det bygges opp riktige tjenestetilbud, på det laveste effektive omsorgsnivå, og av tilstrekkelig god kvalitet. Bydelens mål og måltall er basert på dette.

Produksjonstall fra Bestiller 67+

Sakstype	Totalt antall vedtak fattet		1.gangsvedtak innvilgelser		Revurderinger		Avslag	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Hjemmesykepleie	2067	1806	701	712	1364	1094	2	0
Praktisk bistand	1231	680	381	305	846	372	4	3
Dagrehabilitering	48	43	47	41	1	2	0	0
Dagsenter	195	191	156	155	39	34	0	2
Korttidsopphold	1449	1328	713	753	723	565	13	10
Langtidsopphold	271	260	212	221	53	35	6	4
Trygghetsalarm	309	316	309	314	0	2	0	0
Omsorgslønn	59	71	10	18	47	45	2	8
TT-kort	1409	789	315	491	934	163	160	135
Totalt:	7038	5484	2844	3010	4007	2312	187	162

Det har vært en nedgang i antall vedtak i 2008. Dette skyldes hovedsakelig at det i 2007 var en opphopning av fornyelser av vedtak om TT, samt revurderinger av vedtak om praktisk bistand etter bystyrets vedtak om rett til 4 timer hjemmehjelp per måned. Likevel er det en nedgang, ikke minst i antall førstegangsvedtak om praktisk bistand. Førstegangsvedtak om hjemmesykepleie har holdt seg på nesten samme nivå som i 2007.

Innsatsteamet

Innsatsteamet ble etablert i 2005. I dag består teamet av 4 årsverk, 2 hjelpepleiere og 2 sykepleiere. I tillegg er en fysioterapeut og en ergoterapeut øremerket innsatsteamet. Teamet er organisert under leder av bestillerkontoret, og settes inn i brukerens hjem, uten vedtak, som alternativ til sykehjemsplass, og som del av bestillerkontorets vurdering av videre behov for tjenester. Innsatsteamet gir svært omfattende tjenester i korte perioder, og settes inn i tillegg til ordinære hjemmetjenester. Innsatsteamet har også en viktig funksjon for å redusere lengde på korttidsopphold ved å kunne ta brukere tidligere hjem. Det kan også redusere antall innleggelser på korttid og sykehus ved å gi ekstra hjelp i hjemmet i en kort periode, når det oppstår spesielle situasjoner rundt eller med en bruker, som ellers ville hatt behov for korttidsplass.

	Resultat 2008			Endring i forhold til 2007		
	Antall brukere	Ressursbruk i timer	Antall oppmøter	Antall brukere	Ressursbruk i timer	Antall oppmøter
Januar	37	413	335	9	52	45
Februar	41	394	350	16	127	152
Mars	27	381	323	-10	4	60
April	42	423	360	16	92	137
Mai	31	401	305	3	67	60
Juni	29	248	171	-2	-48	-37
Juli	29	257	159	-1	36	16
August	29	257	197	2	-99	-42
September	31	315	289	0	-32	5
Oktober	40	359	315	13	28	59
November	33	296	237	+7	-45	-60
Desember	42	298	272	+15	+46	-74
Gj.snitt	33,6	344,8	280,4	+6	+19	+27

Innsatsteam - hvor brukere kommer fra:	2006	2007	2008
Sykehus	49 %	45 %	47 %
Korttidsopphold i sykehjem	32 %	53 %	49 %
Hjemme	18 %	2 %	4 %

Det har ikke skjedd store endringer i antall brukere som innsatsteamet har hatt kontakt med, og lite endring i forhold til hvor de kommer fra. Det store flertall kommer fra sykehus eller korttidsopphold sykehjem.

2008	Korttids- og vurderingsplasser	Alle typer langtidsplasser	Sum plasser	B meldte	Overligger, antall døgn	Avgang plasser
Jan	63	475	538	81	71	21
Feb	62	473	535	71	53	13
Mars	65	479	544	75	67	15
April	64	479	543	70	40	16
Mai	67	482	549	73	18	15
Juni	67	481	548	66	33	15
Juli	66	492	558	54	0	12
Aug	65	495	560	47	20	17
Sep	74	489	563	78	51	19
Okt	65	498	563	72	72	12
Nov	68	500	568	65	16	18
Des	67	488	555	75	21	25
Gj.snitt 2008	66,08	485,92	552	68,92	38,5	16,5

Gj.snitt 2007	60,82	474,55	535,36	63,5	40,36	18,5

Som tabellen viser er det en øking i løpet av året både i bruk av korttidsplasser og langtidsplasser. Det har samtidig vært gjennomsnittlig 2 færre avganger på langtidsplasser per måned i 2008 sammenlignet med 2007. Dette utgjør i alt 24 plasser.

Bruk av institusjonsplasser	Resultat 2005	Resultat 2006	Resultat 2007	Plantall 2008	Resultat 2008
Plasser totalt per 31.12	497	524	532	536	555

Det har vært kjøpt langt flere sykehjemsplasser enn plantallet tilsa. Det er vanskelig å få kontroll over området, ikke minst fordi Ullevål universitetssykehus (UUS) i perioder har store problemer som følge av at det er mange utskrivningsklare pasienter i sykehuset samtidig som de innehar akuttisykehusfunksjonen for hele Sør-Norge. Dette innebærer at sykehuset i perioder må sende pasienter på venteposter, til og med på langtidsplasser, også før bydelen har fått anledning til å vurdere egnet tiltak for pasienten. Samtidig ser man at antall utskrivningsklare pasienter øker, i tillegg til at det er langt færre ledigstilte langtidsplasser ved sykehjemmene enn tidligere år. Til sammen har dette medført et betydelig merforbruk av sykehjemsplasser.

Omsorgsboliger med tjenester ble startet opp i februar/mars 2007 og i løpet av 2007 ble det fattet vedtak om tilbud til ca 20 personer. Fra tidligere hadde bydelen 6 boliger i Enebakkveien. Det har i 2008 blitt etablert ytterligere 20 plasser i Utmarkveien 2 og 13 plasser i Skøyenkroken. Det har vært vanskelig å utvide tilbudet i Utmarkveien som planlagt på grunn av kjøkkenkapasitet. Fra 2009 planlegges å etablere ytterligere 21 plasser, slik at det til sammen blir ca 20 plasser i hver av disse tre omsorgsboligene.

Antall innleggelser i korttid i 2007 var 713 og i 2008 753 (her også inkludert vurderingsplasser, som ikke ble regnet med i siste årsmelding), det vil si at antall innleggelser har økt med ca 5 %.

Fritt brukervalg

Bestillerkontoret administrerer ordningen med fritt brukervalg. Siden ordningen startet har utviklingen vært som vist under:

2008	Star t 2006	Des 2006	jan	febr	mar s	April	mai	juni	juli	aug	sept	okt	nov	des
Brukere v/ oppstart:	1386													
Bydelens utførere		1324	1292	1297	1288	1279	1266	1256	1244	1265	1241	1240	1251	1251
Private utførere		51	118	122	126	129	133	140	142	145	148	147	146	146
SUM bruker e		1375	1410	1419	1414	1408	1399	1396	1386	1410	1389	1387	1397	1397

Det har inntil høsten 2008 vært en jevn, men sakte økning av brukere som har ønsket seg andre leverandører enn bydelens hjemmetjeneste. Fra september 2008 synes dette å ha stoppet opp slik at antallet stort sett er stabilt på noe over 140. Bydelen har et godt samarbeid med de private leverandørene, og brukerne fordeler seg på alle de private leverandørene som tilbyr tjeneste i bydelen.

Frivillig arbeid og aktivisering

Bydelen har 4 eldresentre/seniorsentre, hvorav ett er privat, de øvrige kommunale. Det er inngått avtale med Bøler seniorsenter, som drives av Nasjonalforeningen for folkehelsen, i samsvar med bystyrets vedtatte mal.

Eldresentrene har en stor og bredspektret aktivitet, og er meget viktig som det laveste trinnet i omsorgstrappa. Sentrene er en møteplass for eldre i bydelen, et sted for å knytte

kontakt og for mange også viktig for å bryte isolasjon. Seniorveiledertjenesten og oppsøkende virksomhet er organisert under eldresentrene. Samtidig arbeider sentrene for å nå nye målgrupper som er mindre engasjert av den tradisjonelle virksomheten ved eldresentrene. Det arbeides med at sentrene også kan vurderes som et treffsted hvor man anser seg som medlem mer enn som bruker. Det er viktig at eldre/seniorsentrene tar mål av seg til å opprettholde begge typer aktiviteter, slik at de kan nå både nåværende og nye målgrupper.

Eldresentrene har hatt følgende bemanning i 2008:

Antall årsverk	2008	2009	endring
Oppsal eldresenter	3	3	-
Manglerud eldresenter	2,5	2,5	-
Seniorveileder/opsøkende tjeneste	1	1	-
Rustad eldresenter(åpent 3 dager pr. uke)	1	1	-
Totalt	7,5	7,5	-

Bøler seniorsenter har hatt ca 2,5 årsverk i 2008.

I tillegg til ansatte har sentrene et stort antall frivillige. Disse utgjør:

Eldresenter 2006	Frivillige årsverk 2006	Frivillige årsverk 2007	Frivillige årsverk 2008
Manglerud eldresenter	7,3	7,4	7,4
Rustad eldresenter	3	3	3
Oppsal eldresenter	5,7	4,6	4,6
Bøler seniorsenter	6,4	5,5	3,7
Totalt	22,4	20,5	18,7

Bydelen arrangerte et stort kulturarrangement for frivillige i tilknytning til den internasjonale eldredagen 1.oktober, hvor de frivillige mottok blomst og diplom fra bydelen for sin innsats.

Noen brukere benytter senteret daglig, andre av og til, mens noen deltar kun på et kurs eller en tilstelning. I tabellen nedenfor vises antall brukere ved de ulike sentrene de to siste årene.

Antall brukere av de ulike eldresentrene:

År	Bøler	Oppsal	Manglerud	Rustad	Sum
2007	729	1300	1292	408	3729
2008	705	1300	1200	450	3655

Bydelen har 3 frivillighetssentraler, hvorav en kommunal, Bøler frivillighetssentral. Sentralene rekrutterer frivillige som blant annet utfører følge-/besøktjenester, handleoppdrag, snømåking, vaktmestertjenester m.m. De 3 sentralene har 1 daglig leder, ellers er det kun frivillige.

Frivillighetssentral	Frivillige årsverk 2007	Frivillige årsverk 2008
Manglerud frivillighetssentral	2	2,4
Oppsal frivillighetssentral	1	1,3
Bøler frivillighetssentral	2	2,5
Totalt	5	6,2

Dagsentre

Bydelen har i 2008 driftet 3 dagsentre for eldre. To av dagsentrene har vært organisatorisk underlagt ergo- og fysioterapitjenesten. Et nytt dagsenter, Rustadgløtt dagsenter, ble i 1.tertial 2007 åpnet i samme lokaler som Rustad eldresenter. Dagsenteret har åpnet 2 dager per uke, de dagene eldresenteret ikke er åpnet. Det er 15 brukere her 2 dager i uken, det vil si 6 plasser omregnet til heldagsplasser per uke.

Fra 2009 er dagsentrene i Enebakkveien overført til sykehjemsetaten, slik at bydelen heretter kun drifter Rustadgløtt dagsenter. Det store dagsenteret i Enebakkveien er overflyttet til dagsenteret ved Langerud sykehjem fra 01.01.2009. Dagsenteret for demente forblir i Enebakkveien, underlagt styrer for Manglerudhjemmet, et sykehjem for demente.

Brukere ved dagsentrene i bydelen i 2008	Brukere pr. dag
Dagsenter i Enebakkveien	35
Dagsenter for demente i Enebakkveien	15
Dagsenter Rustadgløtt – kun åpnet 2 dager per uke omregnet til ukeplasser	6
Sum egne dagsenterplasser	56

I tillegg kjøpte bydelen følgende dagsenterplasser fra Sykehjemsetaten i 2008

Kjøp av plasser i dagsenter Sykehjemsetaten	Brukere pr. dag
Dagsenter på Langerud sykehjem	11
Rehabiliteringsdagsenter Abildsø bo- og rehabiliteringssenter	4
Dagsenterplasser Oppsalhjemmet	45

Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten er organisert i 10 grupper. Hver gruppe ledes av avdelingssykepleier som også har fag-, personal- og økonomiansvar. En omorganisering av tjenesten i 2008 innebærer 10 hjemmesykepleiegrupper fordelt på 5 baser, og 5 hjemmehjelpsgrupper. I tillegg er omsorgsboliger med tjenester organisert under tre av avdelingssykepleierne.

Det er en målsetting at basene i størst mulig grad er lokalisert i brukernes nærmiljø, for å oppnå større nærhet til bruker og en mer oversiktlig og effektiv tjeneste.

Befolkningsutviklingen, sammen med bydelens satsing på at eldre skal kunne bo hjemme lengst mulig, gjør at hjemmetjenesten får mange brukere med store pleie- og omsorgsbehov. Dette innebærer at behovet for hjemmesykepleie er økende. I tillegg registrerer bydelen at svært syke, også yngre, skrives ut til hjemmet og krever stor innsats fra kreftsykepleier og øvrig hjemmesykepleietjeneste.

Det er etablert i alt 33 omsorgsboliger med tjenester i tillegg til de 6 som var etablert i Enebakkveien. Boligene ligger i bygg med mange omsorgsboliger. I disse byggene med denne type omsorgsboliger er det aktiviteter og spisegrupper med frokost, middag og aftens. Det forventes at dette er med på utsette behov for sykehjems- /aldershjemsplass.

Det er en stor utfordring i hjemmetjenesten at ressursbehovet kan svinge betydelig på kort tid. Det er vedtakene bestillerkontoret fatter som avgjør hva hjemmetjenesten må løse av daglige oppgaver. Behovet for ressurser kan således svinge fra uke til uke.

Det er etablert et *ressursteam* som skal gå inn i de gruppene der behovet til enhver tid er størst i forhold til vedtaksmengde og årsverk. I forbindelse med omorganiseringen, med etablering av en ny hjemmetjenestegruppe, var det vakanse i stillinger, slik at ressursteamet i løpet av høsten 2008 primært måtte settes inn i forhold til dette. Det betyr at effekten av ressursteamet ble mindre enn forventet i månedene etter omorganiseringen. Fra 2009 er teamet styrket.

Ressursbehovet ble i 2008 beregnet ut fra bestilte oppdrag og en beregnet direkte brukertid på 55 % for hjemmesykepleien på dagtid, 65 % på kveld og helg. I tillegg ble det beregnet at ca 20 % av oppdragene ble avlyst på grunn av at bruker var bortreist/hos lege/fysioterapeut, i korttidsavdeling/sykehus etc. Dette har vist seg å stemme relativt bra.

Det er innført fritt brukervalg for brukere av praktisk bistand/hjemmehjelp. Ved årsskiftet 2008/2009 har 146 valgt privat leverandør, mens ca 1400 ønsker kommunal hjemmehjelp.

Hjemmetjenesten har hatt en høy score av brukertilfredshet i de årene dette har vært målt.

Resultat for brukere av Hjemmetjenesten	Resultat 2003 ¹⁾	Resultat 2004 ¹⁾	Resultat 2005	Resultat 2006	Resultat 2007	Resultat 2008
Brukere kun av hjemmesykepleie	326	364	378	379	478 ³⁾	472 ³⁾
Brukere kun av praktisk bistand/opplæring	788	796	735	719	734 ²⁾	727 ²⁾
Brukere av begge tjenester	677	685	650	667	717	745
Antall brukere totalt	1791	1845	1763	1765	1929	1948

1) Tallene fra fagsystemet Gerica var ikke like pålitelige i 2003 og 2004. Det var ikke like gode rutiner for å fjerne registreringen av brukere som ikke lenger var aktuelle.

2) Herav 148 mottakere med privat tjenesteyter (praktisk bistand) i 2008 og i 2007 112.

3) Herav 87 brukere som kun har psykisk helsearbeid i 2008 og i 2007 120. Dette har ikke blitt rapportert før 2007.

3.5.4 Hovedoversikt økonomi F – 3 – netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr.

Netto utgifter per KOSTRA-funksjon	Regnskap 2007	Oppr. budsjett 2008	Regulert budsjett 2008	Regnskap 2008	Avvik reg.bud./ regnskap 2008
234 Aktivisering eldre og funksjonshemmede	22 956	26 731	26 704	24 979	1 725

253 Pleie, omsorg og hjelp i institusjon	297 977	292 642	295 552	316 421	-20 869
254 Pleie, omsorg og hjelp i hjemmet	192 464	223 548	233 166	210 845	22 321
261 Botilbud i institusjon	-2	0	0	1	-1
733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede	17 654	16 303	16 298	18 402	-2 104
Sum netto utgifter *)	531 050	559 224	571 720	570 648	1 072

*) Tall overføres hovedoversikten, tabell 0.1 B

Bydelens vurderinger:

Avviket på kostrafunksjon 234, 253 og 254 må sees i sammenheng da det er en del poster som ligger med feil funksjon i budsjettet. Dette gjelder bl.a. deler av budsjettet for kjøp av avlastningsplasser/institusjonsplasser for funksjonshemmede og budsjettet for egenbetaling i hjemmetjenesten, ligger på funksjon 253 men som skulle vært korrigert til funksjon 254.

234 Aktivisering eldre og funksjonshemmede

Det har ved en feil blitt regnskapsført 1,5 mill. kroner for støttekontakter og trygghetsalarmer på kostra 254 som skulle vært ført på kostra 234. Det reelle mindreforbruket vil da være kr 225 000.

253 Pleie, omsorg og hjelp i institusjon

Kjøp av institusjonsplasser til eldre ga et merforbruk på 8,8 mill. kroner.

Merforbruk av sykehjemsplasser medførte også økte vederlagsinntekter. Her har derfor bydelen merinntekter i forhold til budsjettet. Samlede merinntekter for alle egenbetalinger/vederlagsinntekter for eldre og funksjonshemmede ble 6,85 mill. kroner. Merinntekt vedr. sykehjemsbeboerne skyldes også at bestillerkontoret 67+ ble ferdig med hele etterberegningen av egenbetalingene etter skatteoppgjøret, innen årsskiftet.

254 Pleie, omsorg og hjelp i hjemmet

Resultatet for hjemmetjenesten ble et merforbruk på 8,2 mill. kroner Dette skyldes i hovedsak vanskeligheter med å rekruttere sykepleiere og mye korttidsfravær i noen av gruppene som medførte mye overtid og bruk av vikarbyråer. I tillegg ble det ikke så stor effekt av innføring av multidose høsten 2008 som forventet.

Ressursteamet, som skal ta av for topper når det gjelder vedtak i de enkelte gruppene, har i stor grad vært brukt til å dekke opp vakante stillinger i den nye basen.

Inntekten for ressurskrevende brukere er ført på kostra 254 med 20 mill. kroner i 2008 mens budsjettet er på kostra 190.

733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede

Området som gjelder TT ordningen fikk et merforbruk. I budsjettet for 2008 ble det lagt inn en innsparing på kr 900 000 ved at bydelen selv skulle overta noe av kjøringen. Dette har man ikke klart å realisere. Det har også vært et generelt høyere forbruk enn antatt.

3.5.5 Måltall for tjenesteproduksjon

Obligatoriske måltall for funksjonsområde 3 – Pleie og omsorg	Resultat 2006	Resultat 2007	Måltall 2008	Resultat 2008	Avvik prognose - måltall
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere	(84*)	90	80	90	+10

indekspoeng

Bydelens vurderinger:

Bydel Østensjø har hatt stort fokus på Oslo kommunes verdigrunnlag, og det er bydelens vurdering at dette har effekt i forhold til brukerundersøkelsen. Det å bli møtt med respekt, og tatt hensyn til er sannsynligvis svært viktig i forhold til å besvare hvor fornøyd man er helhetlig sett med den tjenesten man får.

Obligatoriske lokale måltall i bydelbudsjettene – FO3 Pleie og omsorg	Resultat 2006	Resultat 2007	Måltall 2008	Resultat 2008	Avvik Prognose - måltall
Saksbehandlingstid* for søknad om institusjonsplass 1)	23**	17	<30	19,7	-10,3
Saksbehandlingstid* for søknad om praktisk bistand	28**	31	<14	26,1	+12,1
1Saksbehandlingstid* for søknad om hjemmesykepleie	4**	4	<7	4,5	-2,5
Iverksettingstid* for søknad om praktisk bistand	12	9	<14	10,4	-3,6
Iverksettingstid* for søknad om hjemmesykepleie	3	2	<7	1,2	-5,8
Andel innbyggere 66 år og under år som mottar hjemmetjenester 2)	0,7%	1%	1%	1%	0
Andel innbyggere 67-79 år som mottar hjemmetjenester per 31.12 2)	10,8%	11%	11%	10,5%	-0,5%
Andel innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester per 31.12 2)	33,6%	35%	34%	35,9%	+1,9%
Andel innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester per 31.12 2)	48,8%	47%	43%	53,6%	+10,6%
Andel innbyggere 67-79 år som er beboere i institusjon per 31.12 1)	2,5%	2,2%	2%	2%	0
Andel innbyggere 80-89 år som er beboere i institusjon per 31.12 1)	10,9%	11,8%	10,9%	12,2%	+1,3%
Andel innbyggere 90 år og over som er beboere i institusjon per 31.12 1)	37,8%	35,9%	38%	38,9%	+0,9%

Obligatoriske lokale måltall i bydelsbudsjettene – FO3 Pleie og omsorg	Resultat 2006	Resultat 2007	Måltall 2008	Resultat 2008	Avvik Prognose - måltall
Andel heldøgnsbeboere på tidsbegrenset opphold i institusjon 1)	10,9%	10%	10,2%	10%	-0,2%

* Gjennomsnittlig saksbehandlingstid og iverksettingstid for perioden hele året

1) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene eller sosialtjenesteloven, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.

2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jfr. lov om helsetjenesten i kommunene § 1-3 annet ledd nr. 3 og Lov om sosiale tjenester § 4-2 a, b og e). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid. I henhold til loven omfatter praktisk bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, veiledning og brukerstyrt personlig assistent.

Bydelens vurderinger:

Resultatene er beregnet ut fra antall plasser/brukere per 31.12 i forhold til innbyggere i samme alder per 01.01 samme år. Det vil si at andelen egentlig er lavere enn tallene viser for aldersgruppen 80+ , fordi antall eldre har økt i løpet av året.

3.6 FUNKSJONSOMRÅDE 4: ØKONOMISK SOSIALHJELP

3.6.1 Ansvarsområde

Økonomiske ytelser skal hjelpe mennesker til å kunne tilpasse seg eller overvinne en vanskelig livssituasjon. Sosialtjenesten skal bistå brukerne til å oppnå mest mulig grad av selvhjelpenhet.

3.6.2 Hovedmål

Økonomisk sosialhjelp ytes til de som ikke er i stand til å sørge for sitt livsopphold og skal være en sikkerhet for økonomisk og sosial trygghet. Sosialhjelpssøkere skal hjelpes til raskest mulig, og på en best mulig måte, å bli økonomisk selvhjulpne.

3.6.3 Situasjonsbeskrivelse

Forbruk økonomisk sosialhjelp viser et mindreforbruk på 3,601 mill. kroner i 2008.

Antall personer som har mottatt sosialhjelp er redusert i forhold til 2007. Det var 407 sosialhjelpsmottakere i gjennomsnitt per mnd i 2008, mot 455 i 2007. Det ble registrert 997 klienter totalt med utbetaling i 2008, dette er en nedgang på 59 klienter i forhold til 2007.

Bydelen har i 2008 fulgt opp ulike årsplanmål for reduksjon av behovet for økonomisk sosialhjelp. Innsatsområdene har vært tiltak for oppfølging av unge mellom 18 – 24 år og langtidsklienter, hvilket har bidratt til en jevn nedgang i antall klienter og utbetalinger fram til oktober 2008.

Antall klienter 18 – 24 år viser en reduksjon i forhold til 2007 (-7).

Antall klienter over 24 år viser en reduksjon på 10 % (41) færre klienter i gjennomsnitt pr. måned sammenlignet med året før).

Antall flyktninger holder seg lavt, dette vurderes å ha sammenheng med introduksjonsordningen.

Gjennomsnittlig brutto utbetalt beløp pr. klient pr mnd er økt, dette skyldes nedgang i totalt antall klienter, samt økning i sosialhjelpssatsene.

Det ble omdisponert økonomisk sosialhjelp med i alt 2 mill. kroner til stønad i prosjektet Ny Sjanse.

3.6.4 Hovedoversikt økonomi F- 4 – netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr.

Netto utgifter	Regnskap 2007	Oppr. budsjett 2008	Regulert budsjett 2008	Regnskap 2008	Avvik reg.bud./ regnskap 2008
281 Økonomisk sosialhjelp	45 493	47 969	45 608	42 007	3 601
Sum FO - 4 *)	45 493	47 969	45 608	42 007	3 601

*) Tall overføres hovedoversikten, tabell 0.1 B

Resultatmåling for funksjonsområde 4 ¹⁾	Resultat 2006	Resultat 2007	Måltall 2008	Resultat 2008	Avvik mål/res 2008
Gjennomsnittlig antall klienter med økonomisk støtte pr. mnd for året	526	455	440	407	-33
- herav 18-24 år, flyktninger	4	3	3	4	1
- herav 18-24 år, øvrige	57	43	37	35	-2
- herav 25 år og eldre, flyktninger	20	18	15	15	
- herav 25 år og eldre, øvrige	445	391	385	353	-32
Gjennomsnittlig brutto utbetalt beløp pr. klient med økonomisk støtte pr. mnd. for året	8695	8969	9350	9408	58

1) Det er ikke fastsatt overordnede måltall for dette funksjonsområdet. Imidlertid er det obligatorisk at den enkelte bydel gjennom vedtak i bydelsutvalget fastsetter egne måltall.

Bydelens vurderinger:

Bydelen fikk i 2008 et mindreforbruk på økonomisk sosialhjelp på ca 3,6 mill. kroner.

Det har vært en nedgang i antall klienter og forbruk økonomisk sosialhjelp som anses å være resultat av systematisk jobbing innenfor satsingsområder / prosjekter, samt lav ledighet i arbeidsmarkedet. Bydelen har hatt en tverrfaglig satsing på unge 18 – 24 år for å hindre rekruttering til nye langvarige stønadsmottakere. Det har imidlertid vært en økning av antall klienter fra oktober 2008. Mye tyder på at dette er en følge av finanskrisen.

Gjennomsnittlig antall klienter med økonomisk sosialhjelp per mnd er 48 klienter færre enn i fjor, dvs. en nedgang i antall klienter med utbetaling per mnd på 10,5 %.

Gjennomsnittlig utbetaling per klient er noe høyere enn måltallet, dette må sees i forhold til og som en følge av nedgangen i antall klienter. Antall flyktninger med sosialhjelpsstøtte holder seg stabilt lavt, dette må sees som en følge av introduksjonsordningen.

3.7 UTKVITTERING AV FLERTALLSMERKNADER OG VERBALVEDTAK

Merknader til byrådets årsberetning 2006 som fortsatt må følges opp

GENERELT

Bystyret ber byrådet sørge for at framtidige årsmeldinger inneholder bydelsvis informasjon om i hvilken grad det i sosialhjelpsvedtakene er gitt konkrete vurderinger om barnas situasjon i de tilfeller der barnets/barnas foresatte leverer søknad under sosialtjenestelovens kap. 4, omsorgstjenester, eller kap. 5, økonomisk sosialhjelp.

Det forutsettes at bystyrets forespørsel følges opp og at årsmeldingene til bydelene inneholder ovennevnte informasjon. Informasjonen legges inn under pkt 3.2.5 i disposisjonen.

Bydelens utkvittering:

Det vises til informasjon under pkt. 3.2.5.

Skolefritidsordningen

Kultur- og utdanningskomiteen merker seg at det gis et skolefritidstilbud til 62,6 % av skolebarna i alderen 6-9 år. En samlet komité ba i årsberetningen for 2005 om at antall 1. klassinger som benytter seg av dette tilbudet skulle fremkomme i årsberetninger. Dette tallet fremkommer ikke i årsberetningen for 2006 og komiteen vil igjen be om at antallet 1. klassinger skal fremkomme særskilt i senere årsberetninger.

Bydelens utkvittering:

Dette er det langt mer naturlig at skolene v SFO nå rapporterer på. Dette er ikke tall bydelen har oversikt over.

Merknader til byrådets årsberetning 2007

Barnevern

Helse- og sosialkomiteen oppfatter det som bekymringsverdig at måltallene når det gjelder tilsyn og oppfølging av barn i fosterhjem ikke er nådd. Fosterhjem er en meget viktig del av barnevernets tiltak, og tilsyn handler først og fremst om barns rettssikkerhet, og det store ansvaret det er når barn flyttes fra sine biologiske hjem og inn i offentlige omsorgstiltak. Det vises for øvrig til vederlagsutvalgets erfaringer som illustrerer hvor viktig det er å ha gode rutiner for tilsyn og tett oppfølging av alle barn som plasseres i barnevernets døgnbaserte tiltak. Svakheter rundt tilsyn og kontroll har også vært gjenstand for kommunerevisjonens undersøkelser. Her bør byrådet snarlig sikre at rutiner samsvarer med krav i lovverket.

Bydelens utkvittering:

Barneverntjenestens frekvens på tilsyn er gått ned i løpet av året fra nivået i 2007. Dette gjelder både for fosterhjem bydelen har plasseringsansvaret, og for fosterhjem der bydelen har tilsynsansvaret på vegne av andre kommuner. Bydelen innførte nye kontrollrutiner med fosterhjemsoppfølgingen sommeren 2008. Oppfølgingen av denne viser at det er 3 hovedproblemer som har ført til årets resultat:

1. Det gjennomført tilsyn som ikke er blitt registrert korrekt inn i Familia, slik at de ikke er kommet med i statistikken.
2. Bydelen har ikke lyktes med å skaffe tilstrekkelig antall tilsynsførere både for egne fosterhjem, og for fosterhjem for andre kommuner. Andre kommuner har også slitt med å skaffe tilsynsførere der disse kommunene har hatt ansvar for dette. Flere fosterhjems plasseringer i 2008 har dermed medført at tilsynene har kommet sent i gang.
3. En gjennomgang av årets resultat viser også at rutinen som ble innført i sommer ikke har fanget opp manglende purringer på tilsyn. Tilsyn er bestilt, men det har ikke vært gode nok rutiner til å fange opp at tilsynene ikke er gjennomført som bestilt, når tilsynsfører er skaffet.

For å rette opp dette er det innført en internkontrollrutine som er utviklet i Bydel Sagene, med månedlig sjekk av et bestemt antall saker etter en sjekklister hvor også tilsyn er ett av punktene. Kontrollen skal utføres av ansatte på omgang, og inneholder også et system for å fange opp om mangler blir rettet innen fristene. Erfaringene fra Sagene viser at dette har økt ansattes fokus på både egne og kontorets resultater, og bidratt til at man har redusert antall saker med mangler betydelig.

Sosialtjenesten og sosiale boligvirkemidler

Komiteen har merket seg det byråds årsmelding sier om at antall familier med barn med spesielle behov, øker. Også fra andre kilder er det meldt det samme. Komiteen mener at byrådet må legge vekt på å finne årsaken til at det blir flere barn med spesielle behov for å kunne få en klarere forståelse av hvilke hjelpetiltak som trengs.

Bydelens utkvittering:

Bydelen har i 2008 ikke foretatt noen nærmere undersøkelser eller analyser av dette spørsmålet.

Komiteen er glad for at Oslo nå har fått opprettet et eget eldreombud. Komiteen har også store forventninger til den nyopprettede seniorveiledertjenesten slik at man får et godt system for å få tilbudt hjelp til mennesker over 80 år som måtte trenge det. Komiteen ser imidlertid med bekymring på den raske utskrivingspraksisen ved sykehusene og de konsekvenser dette får for bydelene.

Bydelens utkvittering:

Det er ansatt seniorveileder/oppøkende fagkonsulent (ergoterapeut) i 100% stilling i bydelen. Bydelen tilstreber ellers å få til et godt samarbeid med Ullevål universitetssykehus (UUS). Man har forståelse for at UUS også er et traumesykehus for hele sør Norge, med de utfordringer det medfører i forhold til behov for meget rask utskrivning i perioder. Dette kan imidlertid føre til at bydelen blir mindre effektiv i forhold til å finne riktig plassering/ tjeneste til de utskrevne, noe som heller ikke er heldig for noen av partene.

Komiteen understreker betydningen av eldresentrene og er glad for at det nå er inngått avtaler mellom bydelene og eldresentrene for å skape mer forutsigbarhet i denne viktige driften. Det er viktig at dette arbeidet vektlegges også framover.

Bydelens utkvittering:

Bydelen har inngått avtale om drift av Bøler seniorsenter eid av Nasjonalforeningen for folkehelsen, for perioden 01.01.2007 – 31.12.2010. Avtalen kan etter forhandlinger mellom partene forlenges. Det er avholdt kontraktoppfølgingsmøte for 2007 og 2008.

Merknader budsjett 2008

Satsingen i bydelene på individuelle planer som arbeidsverktøy videreføres og videreutvikles, og gjennomføringsgraden økes på de områdene der IP benyttes.

Bydelens utkvittering:

Bydelen har stor fokus på IP, og har økt antallet IP på sentrale områder, samt innført rutiner for å dokumentere at aktuelle brukere er forespurt, og eventuelle avslag registrert.

Bydelen ble tildelt prosjektmidler fra Helse og velferdsetaten høsten 2008 til et prosjekt for forebygging av hoftebrudd hos hjemmeboende eldre. Et av satsingsområdene for prosjektet blir å vurdere hvorvidt individuell plan er et godt virkemiddel for oppfølging av eldre med falltendens. Prosjektet skal gjennomføres i 2009.

Kultur- og utdanningskomiteen vil påpeke at kvalitet i barnehagetilbudet også avgjøres av standarden på barnehagenes inne- og utemiljø. Det er en kritisk utfordring i så måte å bringe bygg og anlegg for samtlige av Oslos barnehager i tråd med nasjonale forskrifter. De utfordringer kommunen her står overfor er massive når Omsorgsbygg angir et vedlikeholdsetterslep på 750 millioner kroner (beregnet i 2006) og at om lag 120 barnehager ikke tilfredsstiller forskrift for miljørettet helsevern. Disse medlemmer vil understreke at byrådet må sørge for at det å bringe barnehager i forskriftsmessig stand gis førsteprioritet innenfor rammen av de avsatte midler til driftsmessig (...) rehabilitering. Disse medlemmer vil be om at byrådet på egnet måte orienterer særskilt om framgangen i dette arbeidet, og videre kommer med vurdering av hvilke tiltak som kan medvirke til raskere sanering av det store vedlikeholdsetterslepet.

Bydelens utkvittering:

Bydelen har for vedlikeholdsmidler gitt i 2007 og 2008 oppgradert kjøkken, bad og garderober i en rekke av bydelens barnehager, samt foretatt utbedringer av prioriterte forhold. Forhold av betydning for godkjenning iht miljøretta helsevern i barnehager og skoler er prioritert.

Generelt

Helse- og sosialkomiteen mener at en styrket bydelsøkonomi bør komme eldresentrene til gode.

Bydelens utkvittering:

Bydelen har 4 eldresentre som alle har et bredt spekter av aktiviteter og tilbud til eldrebefolkningen. 3 av sentrene er kommunale og det fjerde, som drives av Nasjonalforeningen for folkehelsen, har bydelen partnerskapsavtale med. Sentrene har en sunn økonomi, og har mange tiltak i løpet av året for å påskjønne de frivillige. I tillegg ble det i budsjett 2008 avsatt midler til et eget kulturarrangement på den internasjonale eldredagen 01.10.2008, hvor alle frivillige var invitert og fikk overrekt blomst og diplom.

Komiteen vektlegger at barn fra familier som har svak økonomi og er avhengig av offentlig støtte for å klare seg, også skal ha anledning til å få kulturopplevelser og kunne være med i fritidsaktiviteter, slik som barn i "ordinære familier".

Bydelens utkvittering:

Bydelen har en rekke kulturtilbud der barn kan delta uten noen form for egenbetaling. Dette gjelder fritidsklubber, UKM, barnas kulturfestival, bydelsdagene m.m. Det er høyt fokus i tjenestene for å inkludere denne gruppa.

Frivillig arbeid

Komiteen registrerer at regjeringen i stor grad ønsker å detaljstyre og overstyre bruken av midlene i handlingsprogrammet for Groruddalen. *Komiteen* ønsker derimot at bydelene i Groruddalen skal ha stor innflytelse på hvordan midlene skal brukes, og vil understreke at også bydel Søndre Nordstrand må ha en slik innflytelse over Oslo sør-midlene.

Bydelens utkvittering:

Ikke aktuell

Funksjonsområde 1 - Helse, sosial og nærmiljø

B. Sosialtjenesten

Komiteen mener at det ikke er barnas ansvar at foreldre er i en vanskelig økonomisk situasjon, samtidig som barna i høy grad berøres. Barn som lever i knapphet får ofte begrenset sine muligheter for sosial deltakelse. Det er derfor viktig at sosialkontorene i større grad fokuserer på hvordan barn berøres av fattigdom. *Komiteen* mener at sosialkontorets ansatte skal gis bedre kunnskap, muligheter og betingelser for å arbeide med barnefamilier.

Bydelens utkvittering:

Sosialtjenesten har fokus på barnefamilier som søker sosialhjelp, og har i søknader om sosialhjelp vurdert barnas situasjon og behovet for ekstra ytelser. Det vises for øvrig til pkt. 3.2.5. der det opplyses om at 87 % av barnefamilier med flere enn tre barn som søkte sosialhjelp i 2008, har fått støtte utover veiledende normer for livsopphold.

Sosialtjenesten samarbeider dessuten med barneverntjenesten og de øvrige tjenester for barn og unge for å ivareta barn og unge fra familier som har en vanskelig økonomisk situasjon.

Komiteen synes det er prisverdig at byrådet oppgir å ha særskilt fokus på barnefamilier som søker økonomisk sosialhjelp. Det er viktig og riktig. *Komiteen* mener at det ikke er barnas ansvar at foreldre er i en vanskelig økonomisk situasjon, samtidig som barna i høy grad berøres. Barn som lever i knapphet får ofte begrenset sine muligheter for sosial deltakelse. Det er derfor viktig at sosialkontorene i større grad fokuserer på hvordan barn berøres av fattigdom. *Komiteen* mener at sosialkontorets ansatte skal gis bedre kunnskap, muligheter og betingelser for å arbeide med barnefamilier.

Bydelens utkvittering:

Det vises til ovenstående punkt samt punkt 3.2.5

Funksjonsområde 2B - Oppvekst

A. Barnevern

Komiteen er bekymret for at det er få ungdommer i Oslo som sikres ettervern fra fylte 18 til 23 år. Ny forskning har vist at ungdom som ikke sikres ettervern er i en risikofylt situasjon. Komiteen vil derfor styrke arbeidet med å sikre ettervern til barnevernsbarn fram til fylte 23 år. Ungdom som ved fylte 18 år bryter kontakten med barnevernet skal kunne komme tilbake til barnevernet dersom de ønsker det.

Bydelens utkvittering:

Bydel Østensjø har gjennom noen tid ligget over gjennomsnittet for Oslo for aktive saker når det gjelder ungdom over 18 år. Bydelen har et godt utbygd tilbud til ungdom som har behov utover vanlig skolegang, eller som trenger oppfølging dag / kveld / helg i egen bolig eller i fritiden.

Allikevel har det i 2008 vært fokus på å bedre kvaliteten i oppfølgingen av ungdom som skal ha bistand fra barneverntjenesten utover fylte 18 år. Bydelen har en egen oppfølgingstjeneste (Ofot) som skal være særlig orienterte omkring behov og tilbud for ungdom over 18 år, skal kunne følge opp ungdommene i bolig, skole, fritidsarena mv, etablere gode samarbeidsrelasjoner med andre instanser som disse ungdommene kan trenge oppfølging fra, i tillegg til-, eller i stedet for barneverntjenesten, og bedre overgangene til voksenlivet for ungdommene som ønsker fortsatt oppfølging av barneverntjenesten.

Ungdom over 18 tilbys rutinemessig tilbud om oppfølging etter 18 år der hvor det finnes et behov for fortsatt oppfølging fra barneverntjenesten, og de blir også orienterte om angrerett dersom de takker nei.

Bydelen har i 2008 iverksatt flere tiltak for å bedre oppfølgingen av ungdom ytterligere, blant annet etablering av faste samarbeidsrutiner med blant annet sosialtjenesten / NAV. I tillegg ønsker bydelen å bli bedre på å følge ungdom med særlige behov tettere og mer koordinert. For 2009 vil prosjektet "Ung uten rus" ha som mål å sikre samarbeid, samtidighet og tidlig intervensjon for ungdom med etablert eller begynnende rusmisbruk. Bydelen vil i løpet av 2009 etablere et eget hybeltiltak / overgangsbolig for ungdom som har behov for tettere oppfølging for å lære seg å bo selvstendig.

Bydelens barneverntjeneste hadde videre et tilsyn fra Fylkesmannen i november som gjennomgikk praksis for ungdom over 18 år. Bydelen har ennå ikke mottatt noen rapport fra dette tilsynet.

Funksjonsområde 4 – Økonomisk sosialhjelp

Komiteens flertall, medlemmene fra A, H, F, SV, V og KrF, mener det må være et mål å kunne tilby langtids sosialhjelpsmottagere relevant arbeid, slik at man i minst mulig grad blir langtids mottaker av sosialhjelp.

Bydelens utkvittering:

Bydel Østensjø oppnådde det sentrale måltallet for kvalifiseringsprogrammet i 2008. Antall sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer, ble redusert fra 39,9% i Årsmelding Bydel Østensjø 2008

2007 til 35,5% i 2008. Gjennomsnittlig stønadslengde for alle sosialhjelpsmottakere ble redusert fra 5,2 måneder i 2007 til 4,9 måneder i 2008. For unge 18 – 24 år var reduksjonen av stønadslengde større. Fra 4,2 måneder i 2007 til 3,7 måneder i 2008.

Komiteen er opptatt av at byrådet i sterkere grad prioriterer innføring av og bruk av individuelle planer for å hjelpe vanskeligstilte med å forbedre sin livssituasjon.

Bydelens utkvittering:

Bydelen har stor fokus på IP, og har økt antallet IP på sentrale områder. Bydelen har også innført rutiner for å dokumentere at aktuelle brukere er forespurt, og foretar registrering av innvilgelser og avslag.

Verbalvedtak budsjett 2007

H2. Egenbetaling for renhold, matlaging m.m.

Med hjemmel i forskrift til lov om sosiale tjenester m.v. fastsettes fra og med 01.01.2008 følgende betalingssatser og utgifter for renhold, matlaging m.m.:

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag – i h.h.t. forskrift til lov om sosiale tjenester m.v.	Timesats i kroner	Utgiftstak i kroner (timer)
Inntil 133 624 (under 2 G)	20	1 800 (90 timer)
Fra 133 624 (2-3 G)	57	5 130 (90 timer)
Fra 200 436 (3-4 G)	113	10 170 (90 timer)
Fra 267 248 (over 4 G)	206	18 540 (90 timer)

*) Inntektsgruppene justeres i samsvar med endringer i Folketrygdens grunnbeløp pr. mai 2008.

H3. Egenbetaling for trygghetsalarm

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag – i henhold til forskrift til lov om sosiale tjenester mv.	Månedssats kroner
Fra 200 436 (over 3 G)	180

Bydelene gis fullmakt til å avgjøre hvorvidt de vil la være å innkreve egenandeler på trygghetsalarm.

Bydelen følger de ovenfor vedtatte satser for egenandel.

H5. Seniorveiledertjeneste

Alle bydeler skal tilby en seniorveiledertjeneste som har ansvar for å tilrettelegge systematisk oppsøkende virksomhet og gjennomføre forebyggende hjemmebesøk hos alle over 80 år som ikke er i kontakt med kommunens tjenester. I tillegg skal det vurderes om andre målgrupper er aktuelle for dette. Bydelenes seniorveiledertjeneste bør samarbeide med seniorsentrene i bydelene om oppgaven.

Det er ansatt seniorveileder/opsøkende dagkonsulent i 100 % stilling. Stillingen innehas av ergoterapeut. Alle eldresentrene samarbeider og oppsøkende tjeneste dekker hele bydelen.

H6. Praktisk hjelp i hjemmet

Personer som har eller får vedtak om praktisk hjelp i hjemmet skal tilbys minimum 4 timer pr. måned. Fordelingen av timene, herunder avtale om antall besøk, dessuten avtale om hva som skal ytes av hjelp, skal skje i nært samarbeid med den enkelte tjenestemottaker.

Alle med vedtak om hjemmehjelp får tilbud om 4 timer per måned. Hva det skal ytes hjelp til skjer i samarbeid med bruker.

H19. Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold

Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold pr. mnd. i 2008 fastsettes slik:

Enslige aleneboende 5 135

Ektepar/samboere 8 061

Enslige forsørgere 5 848

Barnetillegg 0-10 år 1 155

Barnetillegg 11-18 år 1 532

Ung hjemmeboende 18-23 år 1 532

Bydelen følger ovenfor beskrevne veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold.

H24. Barn av sosialklienter

Byrådet bes i samarbeid med bydelene medvirke til at sosialkontorene også legger vekt på barnas behov for fritidsaktiviteter når de vurderer støtten til barnefamilier.

Sosialtjenesten har fokus på barnefamilier som søker sosialhjelp, og har i søknader om sosialhjelp vurdert barnas situasjon og behovet for ekstra ytelser.

Sosialtjenesten samarbeider dessuten med barneverntjenesten og de øvrige tjenester for barn og unge for å ivareta barn og unge fra familier som har en vanskelig økonomisk situasjon.

H55/2006. Eldresentrene – tilfredsstillende tilbud til alle over 67 år

Bystyret mener eldresentrene er en viktig del av tiltakskjeden for eldre i byen, og ber bydelene innenfor rammen av de økte økonomiske rammene sørge for at eldresentrene gir alle eldre over 67 år et godt tilbud.

Bydelens vurdering er at de 4 eldresentrene i bydelen gir et meget godt tilbud til bydelens eldre, jfr. situasjonsbeskrivelsen under FO 3.

S3. Transporttjenesten for forflytningshemmede mellom 6 og 67 år – fritidsreiser

For brukere av transporttjenesten for forflytningshemmede mellom 6 – 67 år settes kvoten for fritidsreiser til 150 reiser pr. år. For brukere 6 – 67 år som for første gang søker etter 1. juli settes kvoten til 75 fritidsreiser første året.

Bydelen følger ovenfor beskrevne kvoter.

S4. Transporttjenesten for forflytningshemmede over 67 år som ikke er blinde eller svaksynte – fritidsreiser

For brukere av transporttjenesten for forflytningshemmede over 67 år som ikke er blinde eller svaksynte, settes kvoten for fritidsreiser til 50 reiser pr. år. For brukere over 67 år som for første gang søker etter 1. juli settes kvoten til 25 fritidsreiser første året.

Bydelen følger ovenfor beskrevne kvoter.

S5. Transporttjenesten for forflytningshemmede over 67 år som er blinde eller svaksynte eller spesialbilbrukere – fritidsreiser

For primærbrukere av transporttjenesten for forflytningshemmede over 67 år som er blinde/svaksynte eller spesialbilbrukere gis en kvote på 150 fritidsreiser pr. år. For primærbrukere over 67 år som for første gang søker etter 1. juli settes kvoten til 75 fritidsreiser første året.

Bydelen følger ovenfor beskrevne kvoter.

S7. Transporttjenesten for forflytningshemmede – egenandel

Egenandel innenfor Oslos grense for turer innen transporttjenesten for forflytningshemmede settes til 30 kr for voksne og 15 kr. for barn under 18 år.

Bydelen følger ovenfor beskrevne satser.

S8. Egenandel for reiser til arbeid og dagsentre

Egenandel for transporttjenester for reiser til arbeid og dagsentre for forflytningshemmede over 16 år settes til kroner 315 pr. måned.

Bydelen følger ovenfor beskrevne satser.

K6. Personell/assistenter for funksjonshemmede barnehagebarn

Byrådet bes utarbeide en rekrutteringsstrategi for å få rekruttert tilstrekkelig kvalifiserte assistenter til arbeid med funksjonshemmede barn i barnehagene.

4 SÆRSKILT RAPPORTERING

4.1 TILTAK FOR FORBEDRET SERVICE OVERFOR BRUKERNE

Bydelens internettsider oppdateres kontinuerlig iht etablerte rutiner, for å sikre at informasjonen til enhver tid er aktuell og relevant. Bydelen utarbeidet i 2008 en informasjonsplan og en medieplan som ble vedtatt av bydelsutvalget i juni 2008. Begge er publisert på bydelens inter- og intranett. Det er utarbeidet og distribuert brosjyrer med informasjon om eldresentrene og deres tilbud til brukerne, invitasjon til samtalegruppe for pårørende til unge rusavhengige, orientering om opptak barnehage/barnepark, tilbud om pårørendegrupper til unge rusmisbrukere og orientering om aktivitetstilbud psykisk helsevern. Alle våre brosjyrer oppdateres 2 ganger pr. år. Rutiner for oppdatering er lagt inn i bydelens årshjul. Annen informasjon om bydelens tjenester, aktiviteter og søknadsfrister er kunngjort gjennom Nordstrands Blad 10 ganger i 2008, og ved hyppig oppdatering av våre internettsider. Informasjonstavlene ved handlesentrene Bøler, Bogerud, Oppsal, Manglerud og Bryn oppdateres 1 gang pr uke med bla. kommunal

informasjon, informasjon om politiske møter i råd, komiteer og utvalg og informasjon fra lag og foreninger i bydelen.

Serviceerklæringer er utarbeidet og distribuert for følgende tjenester: miljørettet helsevern, boligkontoret, samlokaliserte boliger, ressursenhet for førskolebarn, bestiller 0-17 og bestiller - barnehager ("Til deg som søker barnehageplass").

Brukerundersøkelser

Brukerundersøkelse i hjemmetjenesten ble gjennomført i september 2008. Bydelen scoret 81 indekspoeng. Andelen fornøyde brukere var på 90 %.

Temaområdene brukermedvirkning, tilgjengelighet og informasjon peker seg ut som de største forbedringsområdene for hjemmetjenesten. Færrest mulig ansatte hos bruker er et av de viktigste forbedringsområdene som tjenesten må arbeide videre med.

Brukertilfredsheten ved sosialtjenesten i Østensjø har sunket i 2008 sammenlignet med de to foregående år, og resultatene viser dårligere score på samtlige områder. Når alle områder vurderes under ett (kategorien "Alle områder") ser vi at resultatet har sunket fra 65 poeng i 2007 til 59 poeng i 2008. Resultatene for Østensjø ligger under gjennomsnittet for undersøkelsen.

Best resultat oppnår Østensjø sosialsenter på områdene respektfull behandling (68 poeng) og de ansattes pålitelighet (65 poeng). Tendensen med høye score for disse områdene har vart over tid.

De laveste scorene får kontoret på områdene resultat for brukerne (50 poeng), opplevd brukermedvirkning (52 poeng) og samordning med andre offentlige kontorer (53 poeng). Disse områdene har også tidligere år kommet dårligst ut.

Brukerne i Østensjø sosialtjeneste svarer generelt mer "Vet ikke" enn gjennomsnittet for undersøkelsen. Brukerne er mest fornøyd med åpningstidene på sosialkontoret (75 prosent svarer at de er fornøyd eller svært fornøyd med disse) og at de ansatte møter dem med vennlighet og behandler dem med høflighet og respekt (henholdsvis 73 og 72 prosent). Brukerne er minst fornøyd med sosialkontorets informasjon og rådgivning for å løse deres daglige problemer og hjelpe dem ut av en vanskelig situasjon (henholdsvis 42 og 40 prosent er misfornøyd eller svært misfornøyd med dette).

Brukerundersøkelsen i sosialtjenesten ble gjennomført i slutten av oktober 2008. Tidspunktet var uheldig da det bare var 14 dager før sosialtjenesten skulle flytte og samorganiseres i NAV på Skullerud. Dette vurderes å ha medvirket til lavere brukertilfredshet i forhold til resultatene de to foregående år.

Brukerundersøkelse i barnehagene

Det ble våren 2008 gjennomført ny brukerundersøkelse i alle våre barnehager. Brukerundersøkelsen er tilgjengelig for publikum på www.bedrekommune.no. Bydelens gjennomsnittelige skår på brukertilfredshet ligger på 4,7, landsgjennomsnittet på 4,9, høyeste kommune på 5,3 og laveste kommune med 3,7. Brukerundersøkelsen skal videreføres årlig.

Brukerundersøkelse i SFO

SFOene har også i 2008 gjennomført felles brukerundersøkelse. De samlede resultatene var 4,9 av 6 for 2008, mot 4,94 i 2007. På bakgrunn av brukerundersøkelsen, og i dialog med brukerne, er det iverksatt forbedringstiltak i alle SFOene.

Omorganisering av hjemmetjenesten

Det ble gjennomført en omorganisering innen hjemmetjenesten i 2008. En av målsettingene, i tillegg til å gjøre tjenesten mer effektiv, var å oppnå større nærhet og færrest mulig hjelpere til brukere. Antall grupper ble økt, og det ble like mange brukere og ansatte i hver gruppe. Gruppene ble i større grad geografisk lokalisert til nærområdet hvor flest brukere bor.

To ekstra helger per år

For å styrke den faste fagbemanningen i helgene er det innført at fast ansatte arbeider to ekstra helger i året, i tillegg til hver 4. helg. Dette medfører også større faglig kvalitet og stabilitet i helgene for både brukere og ansatte.

Kreftsykepleier

Bydelen fikk prosjektmidler fra helse- og velferdsetaten for opprettelse av bydelskoordinator for kreftpasienter og alvorlig syke. Stillingen er besatt av kreftsykepleier og videreføres. Den er brukerrettet. For å oppnå kompetanseoverføring har kreftsykepleier knyttet til seg ressurspersoner i hjemmetjenesten.

Oppsøkende tjeneste

Det er ansatt en fagkonsulent i 100 % stilling for å drive oppsøkende virksomhet for eldre, seniorveiledertjeneste og forebyggende hjemmebesøk til personer over 80 år som ikke mottar tjenester fra bydelen. Funksjonen er organisert under ett av eldresentrene og dekker hele bydelen.

Omsorgsboliger med tjenester

Omsorgsboliger med tjenester bidrar til bedret service overfor brukere. Per 31.12.2008 hadde bydelen 39 plasser i omsorgsboliger med tjenester. Det planlegges etablert ytterligere 21 nye plasser i omsorgsboliger med tjenester i 2009, bl. a. også i Enebakkvein 158.

Omsorgstrappa

I forbindelse med bydelsdagene ble det satt opp stands og laget informasjonsfoldere om bydelens omsorgstrapp, med beskrivelse av tjenester til eldre. Det ble holdt åpent hus på Manglerud eldresenter og informasjonsmøte på bestillerkontoret 67+, hvor alle brukere og pårørende ble invitert.

Tilsynsutvalg for hjemmetjenesten

Tilsynsutvalget for hjemmebaserte tjenester holdt i 2008 3 informasjonsmøter for hjemmetjenestens brukere på tre ulike steder i bydelen. Det ble informert om tjenestene for eldre og om tilsynsutvalgets funksjon. Brukere og pårørende kunne ta opp forhold man mente måtte bedres.

Samarbeid med Ullevål universitetssykehus og bydelene i Ullevål sektor om organisering av en intermediærenhet i sektoren.

Bydelen har ledet et samarbeid mellom Ullevål universitetssykehus og bydelene i Ullevål sektor om etablering og organisering av en intermediærenhet i sektoren. Enheten planlegges igangsatt fra mai 2009. Enheten vil være en mellomstasjon mellom sykehus og

hjem og vil være lokalisert på Abildsø bo- og rehabiliteringssenter. Bydelen har fått ansvar for å drifte enheten

Erfaringene fra andre liknende enheter viser at tilbud om opphold/behandling i en intermediærenhet gjør at personer kommer hurtigere hjem etter sykehusopphold, og at de trenger mindre hjemmetjenester etter hjemkomst.

4.2 SAKSBEHANDLINGSTID

Bestillerenheten for barnehagene

Det tas ikke ut særskilte rapporter knyttet til saksbehandlingstid innen barnehagefeltet. Det som allikevel kan opplyses er:

- Samtlige rapporteringsfrister overholdes.
- Søknader til barnehagene registreres i fagsystemet SATS-barnehage fortløpende.
- Antall dager/måneder i kø for å få barnehageplass varierer sterkt og har i stor grad sammenheng med barnets alder, i hvilken barnehage det søkes plass m.v.

Bestillerkontor 0-17 år

- Bestillerkontoret overholder fristene i forvaltningsloven, samt de frister som er satt av Oslo kommune i henhold til bystyrevedtak (43/02).
- Bestillerkontoret har skriftlige rutiner for all saksbehandling. Rutinen med hensyn til foreløpig svar følges.

Bestillerkontor 18-66 år

- Bestillerkontoret overholder fristene i forvaltningsloven, samt de frister som er satt av Oslo kommune i henhold til bystyrevedtak (43/02).
- Det er i 2008 utarbeidet skriftlige rutiner for all type saksbehandling. Det jobbes med implementering av disse for å kunne få ut gode grunnlagsdata for saksbehandlingstid, iverksettelsestid og evt. restanselister.

Bestillerkontor 67+

- Bestiller 67 + har skriftlige rutiner for all saksbehandling, her jobbes det med oppdatering av disse.
- For Bestiller 67 + sendes det rapporter hver måned på saksbehandlingstid og iverksettelsestid på alle typer institusjonsplasser og hjemmetjenester til Byrådsavdeling for VST.
- For praktisk bistand har den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden gått opp fra 19 til 24 dager fra desember 2007 til desember 2008. Hjemmesykepleie har 3 dagers behandlingstid som i fjor. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle typer institusjonsplasser har gått opp fra 13 til 16,6 dager i samme periode, med en topp på høsten på 23 dager.

Sosialtjenesten

- 84 % av søknadene er behandlet innen 14 dager. Dette er noe svakere enn 2007 hvor resultatet var 85%. Måltallet er på 95 %. Manglende måloppnåelse vurderes i hovedsak å relatere seg til siste halvdel av 2008, hvor sossialsenteret skulle samlokaliseres med NAV på Skullerud, samtidig som at flere personer søkte om sosialhjelp.

- Sosialtjenesten følger veiledende frister i forvaltningsloven. For søknader som har lenger behandlingstid enn to uker sendes rutinemessig forvaltningsmelding, med unntak av saker hvor klienten innkalles til time eller er i kontakt med sosialsenteret på annen måte.
- Sosialtjenesten benytter restanselister i saksbehandlersystemet Oskar.

Barneverntjenesten

- 68 % av undersøkelsene i barneverntjenesten ble avsluttet innen 3 måneder, mot 60 % i 2007. Trenden er imidlertid stigende gjennom året, fra 57 % første tertial til 88 % siste tertial. Måltall er 100 %.
- 93 % av undersøkelsene i barneverntjenesten ble avsluttet innen 6 måneder, mot 97 % i 2007. Trenden er også her stigende gjennom året, fra 90 % første tertial til 97 % siste tertial. Måltall er 100 %.

Boligkontoret

- Finansiering til kjøp av bolig: 87,2 % av søknadene er behandlet innen 1 mnd. Måltallet for 2008 er på 80 %, dvs. at resultatet er bedret med 7,2 %
- Kommunal bolig: 96,3 % av søknadene er behandlet innen 3 mnd. Måltallet for 2008 er 95 %, dvs. at resultatet er bedret med 1,3 %
- Boligkontoret følger veiledende frister i forvaltningsloven. For søknader som har lenger saksbehandlingstid enn to uker sendes rutinemessig forvaltningsmelding.

4.3 TILGJENGELIGHET FOR MENNESKER MED FUNKSJONSHEMMING

Tilgjengelighetstiltak i tilknytning til boliger

Nøkleveien bolig er en samlokalisert bolig for mennesker med utviklingshemming. Det ble søkt om tilskudd gjennom *Oslo kommunes tilskudd til generelle tilgjengelighetstiltak i tilknytning boliger*, via Helse- og velferdsetaten, i mars 2008. Nøkleveien bolig ble tilkjent kr 50 000 for bygget en terrasse på baksiden av boligen som skulle gi beboerne bedre tilgang til felles uteområde rundt huset. Bygging av terrassen vil start opp i første halvdel av 2009.

Rådet for funksjonshemmede (RFF) er en viktig kanal for brukermedvirkning når det gjelder tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne. I 2008 har RFF behandlet følgende saker som omhandler tilgjengelighet for mennesker med funksjonshemming:

- Sak 22/08 Generelle tilgjengelighetstiltak i tilknytning boliger 2008.
- Sak 55/08 Innspill til ny handlingsplan for mennesker med funksjonshemming.
- Sak 64/08 Oslo kommunes strategisk plan for universell utforming.

4.4 TILTAK I OSLO KOMMUNES FOLKEHELSEPLAN

I januar 2008 ble det etablert et tilbud om fysisk aktivitet til utviklingshemmede én gang i uka, primært til personer over 18 år. Det er inngått avtaler om bruk av idrettshall og er et samarbeid med Bøler IF, som dekker midler til en av to trenere med bidrag fra Norges idrettsforbund og Oslo Idrettskrets. Bydelen dekker utgifter til den andre treneren, samt gir idrettslaget et tilskudd til leie av hall, m.m. Målsetning med idrettsgruppen er å øke fysisk

aktivitet til utviklingshemmede, samt gi et fritidstilbud for målgruppen. Målgruppen er ofte avhengig av hjelp for å komme i aktivitet. Tilbudet er også en arena for nettverksbygging og sosial deltagelse.

4.5 INTERNKONTROLL HELSE, MILJØ, SIKKERHET (HMS) OG TILTAK FOR ARBEIDSMILJØFORBEDRINGER

Det har vært gjennomført tilsyn fra følgende tilsynsmyndigheter innen helse, miljø og sikkerhet (HMS):

- Arbeidstilsynet gjennomførte tilsynsbesøk i Nøkle vann barnehage i april 2008. Det ble gitt 3 pålegg som Arbeidstilsynet anså som lukket 04.11.2008
- Arbeidstilsynet gjennomførte tilsynsbesøk i Oppsaltunet barnehage i september 2008. Det ble ikke gitt pålegg ved dette tilsynsbesøket
- Arbeidstilsynet varslet den 17.12.2007 om tilsyn i forbindelse med arbeidssituasjonen til en av bydelens ansatte. Det ble gitt 1 pålegg som Arbeidstilsynet anså som lukket 05.05.2008
- Arbeidstilsynet gjennomførte i februar 2007 tilsyn ved tre enheter i Bydel Østensjø: to grupper i hjemmetjenesten og en boenhet for utviklingshemmede. Tilsynene var en del av Arbeidstilsynets kampanje Rett Hjem. Bydel Østensjø ble gitt seks pålegg som i ettertid er lukket, det siste i mars 2008.
- I følge Oslo Brann- og redningsetat ble det i 2008 gjennomført 87 tilsyn i Bydel Østensjø ved tjenester som er registrert som særskilte brannobjekt. Brann- og redningsetaten har sendt rapportene til Omsorgsbygg KF.

4.6 YTRE MILJØ

Miljøsertifisering

Med bakgrunn i bystyremelding nr 3/2003 "Innføring av miljøeffektivitet i Oslo kommune", skal Bydel Østensjø innføre miljøstyringssystemet "Miljøfyrtårn" i hele sin virksomhet.

Status pr 31.12.2008:

Antall godkjente sertifiseringer: 46

Antall gjenstående sertifiseringer: 26

4.7 MILJØTILTAK

Med bakgrunn i bystyremelding nr 3/2003 "Innføring av miljøeffektivitet i Oslo kommune", skal Bydel Østensjø innføre miljøstyringssystemet "Miljøfyrtårn" i hele sin virksomhet.

Det ble i 2006 nedsatt en arbeidsgruppe som utarbeidet en handlingsplan for innføring av miljøstyringssystemet "Miljøfyrtårn" på alle tjenestesteder i bydelen innen 2008. Bydelens ledergruppe er styringsgruppe.

Bydelen fikk sertifisert hele 37 tjenestesteder i 2008, og arbeidet er planlagt videreført i 2009 for resterende 26 tjenestesteder. Bydelen har vist at det er blitt gjort en miljøinnsats i løpet av året, og ble i 2008 av Grønn hverdag kåret til Oslos grønneste bydel i 2008.

Bydelen synliggjør sin miljøinnsats også gjennom aktivitetsmål i budsjett og avsetning av midler til miljøfyrtårnsertifisering i bydelens budsjett.

4.8 IA-AVTALEN

Sykefravær i %	2006	2007	2008	Endring i % 2007-2008
Menn	8,4	7,2	6,7	-6,94
Kvinner	11,6	11,2	10,7	-4,46
Totalt	11,1	10,5	10,0	-4,76

Bydelens vurderinger:

I bydelens IA handlingsplan 2008-2009 er det satt hovedmål for planperioden, og ulike aktivitetsmål for 2008 og 2009. Bydelen valgte ved utarbeidelse av handlingsplanen å slå sammen IA-avtalens delmål 1 og 2, og det vil derfor bli redegjort for delmålene i sammenheng.

Bydelens hovedmål er å redusere sykefraværet til under 10 %, samt beholde arbeidstakere med redusert funksjonsevne slik at overgang til midlertidig uførepensjon reduseres fra 2,36 % i 2007 til 2 % pr. 31.12.2009. Det er satt mål for at ansatte som gjeninntre etter midlertidig uførepensjon tilsvarer 25 % av ansatte som i løpet av året har gått over på slike ytelser.

Bydelen har hatt en jevn nedgang i sykefraværet på ca 0,5 prosentpoeng årlig de siste tre årene. Med et sykefravær i 2008 på 10 % er målet nesten nådd.

Det har gjennom hele året vært arbeidet systematisk med tiltak for å redusere sykefraværet, noe vi mener å ha sett effekt av i redusert sykefravær. Tiltakene som har vært igangsatt har også skullet bidra til å oppnå våre mål innen 2.delmål nedsatt funksjonsevne.

- Bydelen har systematisert gjennomføring av dialogsamtaler med ansatte innen 12 ukers sykefravær
- Det har vært igangsatt månedlige IA verksted for tjenesteledere der bydelens IA kontakt gjennomgår ulike temaer innen IA området. Dette har blant annet vært bruk av ulike IA virkemidler, gjennomføring av dialogsamtaler, søknad om tilretteleggingstilskudd med videre. Tjenesteledere med behov kan også diskutere enkeltsaker med IA kontakten
- Tjenestestedene har søkt om og fått innvilget tilretteleggingstilskudd fra NAV individuelt og for grupper på til sammen kr 843 152, fordelt på 53 tiltak.
- Bydelen har deltatt i prosjekt "raskere tilbake", med meget gode resultater. I løpet av 2008 ble det meldt inn 59 saker, med stipulert besparelse på kr 2 565 250, jf SINTEFs modell for beregning av kostnader ved sykefravær.
- HMS opplæring for tjenesteledere og verneombud
- Prosjekt "oppfølging av langtidssyke"
- Prosjekt i hjemmetjenesten knyttet til ergonomi "Fra løfteland til forflytningsland"

Når det gjelder mål om å redusere antallet ansatte som går over på midlertidig uførepensjon fra 2,36 % i 2007 til 2 % pr. 31.12.2009, har bydelen i 2008 hatt en svak økning til 2,45 %. Antallet ansatte som gikk over på midlertidig uførepensjon (MUP) var 28 ansatte i 2007 og 26 ansatte i 2008.

I forhold til målet om at ansatte som gjeninntre etter midlertidig uførepensjon tilsvarer 25 % av ansatte som i løpet av året har gått over på slike ytelser gjeninntre 15 ansatte i stilling helt eller delvis etter å ha gått på MUP. Dette utgjør 57,7 %, og ligger godt over målene som var satt opp for planperioden. Det vi mener å kunne se ut fra disse resultatene, er at det arbeides godt med oppfølging av langtidssyke utover 1 år, for at disse skal kunne komme tilbake til arbeid. Det har vært et økt fokus på arbeidsgivers tilretteleggingsplikt, noe som blant annet gjenspeiles i antallet innvilgede søknader (52) om tilretteleggingstilskudd.

Når det gjelder samarbeid med NAV om å tilby arbeidstreningsplasser i bydelen, kan vi ikke vise til konkrete tall på dette, da avtaler knyttes direkte mellom tjenestestedene og tiltaksdeltaker / NAV. Dette punktet er omhandlet særskilt i bydelens IA handlingsplan med fokus på å ha gode holdninger på å tilby arbeidstreningsplasser.

4.9 TILTAK FOR LIKESTILLING

Kvinnelige ansatte utgjør den største andelen av ansatte i bydelen på samtlige nivåer. Bydel Østensjø har i henhold til rammeavtale for likestilling § 10.1 utarbeidet "Handlingsplan for mangfold og likestilling i Bydel Østensjø". Hensynet til likestilling mellom kjønn er ivaretatt i bydelens ansettelsesrutiner.

4.10 PERSONALUTVIKLING

Område	ja	nei	Kommentar
Personalpolitisk plan	x		Det er ikke utarbeidet en overordnet personalpolitisk plan. Imidlertid er det utviklet delplaner som vil inngå i en personalpolitisk plan for bydelen. • IA handlingsplan • Handlingsplan for mangfold og likestilling • Rutiner for utvidelse av stilling for deltidsansatte
Plan for kompetanseutvikling	x		Det er utarbeidet felles kompetanseplan for bydelen, behandlet i MBU mars 2008
Plan for seniorpolitikk	x		Det er utarbeidet tiltaksplan for seniorpolitikk for bydelen, behandlet i MBU juni 2008
Implementering av etisk regler	x		Ledere har gjennom sine lederkontrakter fått pålegg om å gjennomgå etiske regler med sine ansatte og sikre at disse er forstått Alle ansatte har fått utlevert etiske regler for underskrift og disse er arkiver i personalmapper Det er etablert rutine for gjennomgang og underskrift for nyansatte

Sosialtjenesten

Bydelen fikk ved et samarbeid med kompetansesenteret, Rusmiddelstaten, anledning til å delta i et pilotprosjekt for etablering av en ny videreutdanning på rusfeltet, med fokus på tilbakefallsproblematikk. Til sammen 5 ansatte deltok på utdanningen, fire sosialkonsulenter og en fra utekontakten.

To ansatte i sosialtjenesten fullførte tverrfaglig videreutdanning i psykisk helsearbeid og tre ansatte innen psykisk helsearbeid fullførte Seprep-videreutdanning.

Det ble gjennomført kompetansetiltak innen rusfeltet i henhold til ruspolitisk handlingsplan: 2 fagkafesamlinger for ansatte i bydelen, halvdags samling for barnehagestyrere, samt en samling for hjemmetjenesten om legemiddelassistert rehabilitering ved LAR Øst.

Barneverntjenesten

Ansatte har gjennomført opplæring i kartleggingsverktøyet Euro ADAD. Det samme har også flere ansatte innen andre tjenester i bydelen som arbeider med ungdom. Euro ADAD benyttes særlig for å kartlegge forhold rundt rusproblematikk for ungdom, men kartlegger bredt behov for støtte på mange livsområder.

Flere ansatte ved barnevernkontoret har fått opplæring i bruk av Familieråd som metode i både undersøkelses- og tiltakssaker. Metoden er prøvd ut i enkeltsaker, og det anses å være rom for å benytte metoden i større omfang, særlig i undersøkelsesfasen.

Enkelte ansatte har gjennomført opplæring i metodikken "Vold i nære relasjoner". Erfaringene fra dette er formidlet til alle ansatte på internt fagmøte, og man ønsker å fortsette denne opplæringen for flere i 2009. I tillegg ønsker bydelen å samkjøre interne rutiner med politiets rutiner i voldssaker. Det er etablert faste samarbeidsfora for dette.

Barneverntjenesten har hatt opplæring av barnehagestyrere og ledere innenfor området Oppvekst og fritid samt Sosialtjenesten / NAV i regler for den meldeplikt den enkelte ansatte har, samt innføring i barneverntjenestens rutiner for arbeid med meldinger og undersøkelsessaker. Opplæringen kan synes å ha bidratt til flere drøftingssamtaler og meldinger til barneverntjenesten siste kvartal 2008.

Tjenesten har over tid hatt stor turnover, sykefravær og etterslep på saksoppfølging. Det har i 2008 blitt gjennomført flere tiltak for å bedre arbeidssituasjonen ved barnevernkontoret, blant annet endring i ledelse, prosjekter rettet mot opplevde problemområder, tiltak for å bedre omdømme, rask respons på meldte behov, rask rekruttering ved ledighet og oppfølging av saksoppfølging mv. Det har vært jobbet systematisk blant ledere, tillitsvalgte, verneombud og ansatte, det er gjennomført flere kartlegginger av ansattes trivsel faglig og sosialt. Resultatene fra disse, har, sammen med resultat fra medarbeiderundersøkelsen i april 2008, vært viktige for å kartlegge fokusområder og etablere samarbeid omkring forbedringer. Turnover er i løpet av året redusert betydelig og vurderes ved utgangen av året å være normal.

4.11 GJENNOMFØRTE OMSTILLINGS- OG EFFEKTIVISERINGSTILTAK

Multidose

I 2008 ble det innført multidose i alle gruppene i hjemmetjenesten det vil si maskinelt pakkede medisiner fra apotek til den enkelte bruker, etter resept fra lege. Bydelen har ca 600 brukere som bruker multidose.

Tjenesten er stort sett svært fornøyd med innføringen av multidose da det blant annet medfører færre feil for bruker og tidsbesparelse for tjenesten. Man kan fortsatt oppnå mer når det gjelder å få til en god samarbeidsflyt mellom sykehus, fastlege, apotek og hjemmetjeneste.

Selv om ordningen med multidose medfører en del administrasjon og kontroll fra tjenesten, anslår avdelingssykepleierne at de sparer ca 0,5 årsverk per gruppe, det vil si til sammen 5 årsverk. Ut fra beregninger av vedtak og ressursbehov, skulle tjenesten vært tilført 6 sykepleiestillinger som ikke ble satt inn på bakgrunn av vedtaket om multidose.

Omorganisering av hjemmetjenesten

Det er gjennomført en større omorganisering i hjemmetjenesten for å oppnå større stabilitet i tjenesten, større nærhet til brukerne og en mer effektiv tjeneste. Ny organisering ble iverksatt den 07.04.2008. Utfordringene var:

- Høyt kortidsfravær som medførte mye bruk av overtid, vikarer og vikarbyråer.
- Kostnadskrevende og uhensiktsmessig kvelds- og helgetjeneste, særlig i den største basen med 3 grupper.
- Uhensiktsmessig geografisk plassering av basene i forhold til hvor brukerne bor. Mye tid gikk med til reising til og fra brukere.

Det ble opprettet en ny gruppe, slik at det ble fem baser med to grupper i hver base, lokalisert på Oppsal, Bogerud, Bøler og Ryen (Manglerud). Årsverk og brukere ble tilnærmet likt fordelt mellom gruppene. I tillegg ble hjemmehjelpstjenesten lagt under den ene avdelingssykepleieren på basen, mens de øvrige tjenestene ble lagt til den andre lederen. Slik ble det 5 hjemmehjelpsgrupper.

Det ble utarbeidet en samarbeidsavtale mellom gruppene i basen slik at gruppene er gjensidig ansvarlig for at oppdrag i basen utføres, og at ressursbruken er jevnt fordelt ut fra oppgavene.

Nye lokaler på Bøler og Bogerud har vist seg mer funksjonelle. Gruppene er dessuten i større grad lokalisert der brukerne bor, noe som sparer reisevei.

Til tross for fokus på stabil tjeneste, mindre kortidsfravær og færrest mulig hjelpere er dette fortsatt en utfordring som det arbeides med.

Sammenliknet med sykefraværet i hjemmetjenesten for siste halvår i 2007 som var på 12,8%, er sykefraværet for siste halvår i 2008 gått ned til 11,8 %. Dette er fortsatt høyt, og særlig kortidsfraværet belaster tjenesten både økonomisk og personellmessig.

Dagsentrene

To dagsenter i Enebakkveien 158 er overført sykehjemsetaten.

Effektiviseringsnettverk

Barneverntjenesten har deltatt i effektiviseringsnettverk på barnevernområdet med fokus på meldinger og innslagspunkter for undersøkelser.

4.12 ØKONOMISK/ADMINISTRATIV TILSYN OG KONTROLL

4.12.1 Interne kontrollaktiviteter

Økonomiavdelingen har i 2008 regelmessig tilbudt kurs/opplæring i økonomistyring til alle budsjettansvarlige/tjenesteledere, herunder gjennomgang av budsjett, lønnsrapport for ledere, regnskap/agresso og avviksrapportering.

Oppdaterte regnskaps- og budsjettall legges månedlig over fra økonomisystemet Agresso til egen avviksrapporteringsmodell, og alle budsjettansvarlige kommenterer avvik og setter prognoser. Alle budsjettansvarlige/ tjenesteledere med større budsjetter samt avdelingssjef innkalles til månedlige møter for gjennomgang og vurdering av prognosene.

Sosialtjenesten utarbeider og leverer tall på en rekke lokale måleindikatorer for tjenesteproduksjonen.

Bydelsadministrasjonen avlegger månedlig rapport på økonomi og tjenesteproduksjon til bydelsutvalget

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten har vært under særlig oppfølging fra bydelsadministrasjonen for kontroll med aktiviteter, kostnader og generell drift. Som et ledd i dette arbeidet har status for barneverntjenesten siden høsten 2007 vært behandlet som eget punkt på dagsorden i bydelsdirektørens ukentlige ledermøter. Det har videre vært en månedlig rapportering til bydelsutvalget.

Kontrollen har medført at det er funnet svakheter i oversikten over utbetalinger fra barnevernet, slik at det nå er utarbeidet bedre system som sikrer bedret kontroll og grunnlag for prognoser.

Det er videre blitt besatt en stilling for økonomioppfølging ved barnevernkontoret for å bedre kvaliteten på økonomioppfølging og prognoser. Tiltakene anses å ha bedret kontrollen med påløpte kostnader samt å ha avdekket svikt i innkreving av statlige refusjoner knyttet til ett barn, slik at det i 2008 er inntektsført ytterligere 5,2 mill. kroner, hvorav 3,4 mill. kroner relaterer seg tilbake til tidligere år.

Sykehjemsplasser

Bestillerkontoret 67+ rapporterer ukentlig på utviklingen i antall institusjonsplasser som til enhver tid kjøpes og brukes av bydelen. Rapporten behandles i eget punkt på dagsorden i bydelsdirektørens ukentlige ledermøter.

Disponering av beboeres økonomiske midler

Bydelens årlige intern kontroll vedrørende disponeringen av beboeres økonomiske midler, jfr. Byrådssak 1037/07, har avdekket enkelte mangler og svakheter både i bydelens egne rutiner og instruksene slik den er utformet fra byrådsavdelingen.

Som en følge av dette har økonomiavdelingen og fagavdelingene siden medio november arbeidet med å revidere og videreutvikle bydelens egne rutiner på området, et ledd i arbeidet er å øke hyppigheten av intern kontrollen fra 1 gang per år til 2 ganger per år for raskere å fange opp uregelmessigheter.

HMS-internrevisjon

Bydelen gjennomfører årlig revisjonsbesøk på 6 tjenestesteder for å kontrollere at HMS-arbeidet er i samsvar med bydelens HMS A-bok, og gjeldende HMS-lovgivning.

4.12.2 Varslingsordningen

Bydel Østensjø mottok i januar 2008 tre eksterne varsler knyttet til samme forhold. Videre mottok bydelen et internt varsel i desember 2008. Førstnevnte varslingsaker er ferdigbehandlet, mens sistnevnte varslingsaker fortsatt er under behandling. I førstnevnte varslingsaker var varslerne anonyme, mens i det sistnevnte tilfellet tilkjennega varsleren

sin identitet. Varslingssakene er behandlet i henhold til Oslo kommunes retningslinjer for lokale varslingsordninger.

Merknader fra Kommunerevisjonen og kontrollutvalget

Barneverntjenesten

Kommunerevisjonen gjennomgikk barnevernkontorets rutiner og internkontroll i november. Det er ennå ikke mottatt noen rapport etter tilsynet.

4.13 KVALITETSKONTROLL FOR VIRKSOMHETER SOM YTER HELSETJENESTER

Bydelen har tatt initiativ til innkjøp av elektronisk kvalitetsstyringsverktøy som kan ivareta både HMS og kvalitetssystem. Det er viktig for bydelen å samle myndighetskrav, rutiner og få til et godt system for avvikshåndtering, rapportering, statistikk og historikk. Utviklings- og kompetansetaten har bistått i anskaffelsesprosessen hvor også flere bydeler, samt Sykehjemsetaten har deltatt. Tilbudsfrist for tilbyderne var 29.01.2009. Bydelen vil gå til anskaffelse så snart anskaffelsesprosessen er gjennomført og kvalitetsstyringsverktøy er valgt.

Oslo kommune har utført kvalitetsrevisjon av både hjemmetjenesten og bestillerkontoret i alle bydelene i Oslo. Rapporten forelå i desember 2008.

Samtidig som Oslo kommune gjennomførte kvalitetsrevisjonen i bydelen var det planlagt egen internrevisjon i hjemmetjenesten. Denne er flyttet til 2009.

”Utebok” til ansatte i hjemmetjenesten er revidert i 2008. Permen inneholder forenklet versjon av sentrale prosedyrer og rutiner for å sikre at arbeidet blir utført i henhold til myndighetskravene. Alle ansatte har med sin egen perm ut til brukerne.

Håndbok for legemiddelhåndtering i hjemmetjenesten er revidert i 2008.

Bydel Østensjø var en av tilsynsstedene som ble tatt ut i Fylkesmannens og Helsetilsynets landsomfattende tilsyn for 2008, med kommunale helse-, sosial- og barnevernstjenester til barn. Det ble avdekket at bydelen ikke har systemer som sikrer samarbeid om utsatte barn mellom skolehelsetjenesten, enhet psykisk helse, sosialtjenesten og barneverntjenesten.

4.14 ANDRE SPØRSMÅL FRA BYRÅD/BYSTYRET

Bydelen mottok 12.02.2008 henvendelse fra Ordføreren v/bystyrets sekretariat vedr. valg av lokal klagenemnd for perioden 2007-2011. Henvendelsen gjaldt en oppfordring til bydelsutvalgene om ikke å fremme valgforslag som innebar dobbelt medlemskap i bydelsutvalg og klagenemnd.

4.15 FORVALTNING AV KUNSTVERK I OSLO KOMMUNES VIRKSOMHETER

Tjenesteledere er informert om Rundskriv 6/2005 (som erstatter 29/2003 og 04/2005), herunder ansvaret som tilligger tjenesteledere for håndtering av både kommunal kunst og kunst som bydelen har fått i gave. Bydelen foretar registrering av kommunal kunst (se oversikt i tabellen nedenfor), og gjennomfører årlig kontroll. Det er ikke registrert skader

eller tyveri av kunst i 2008. Det er heller ikke foretatt erverv, utlån eller kassasjon av kunst.

To grafiske bilder har fått skiftet paspartu og ramme. Ett materialbilde er returnert til Kunst i Oslo.

Representanter fra Oppsal samfunnshus AL og Kunst i Oslo, var på befaring i samfunnshuset 20.06.2008. Det ble avklart at Oppsal samfunnshus AL opprettholder sitt oppfølgingsansvar i samarbeid med Oslo kunst.

<i>Kunstverk fordelt på art</i>	<i>Antall</i>
Tegninger	6
Grafikk	34
Relieff	6
Skulptur	3
Maleri	11

4.16 OXLO – OSLO EXTRA LARGE – FOR EN ROMSLIGERE BY MOT RASISME OG FORDOMMER

Hensynet til likebehandling i forbindelse med rekruttering av personer med minoritetsbakgrunn er ivarettatt i bydelens ansettelsesrutiner, dvs. at de 15 obligatoriske punktene er ivarettatt. Ved opplæring av tjenesteledere knyttet til rekruttering, blir dette særskilt gjennomgått. (Jf. også Handlingsplan for mangfold og likestilling i Bydel Østensjø).

Prosjekt Rasismefri bydel:

Det ble i desember 2005 fattet et vedtak i bydelsutvalget der administrasjonen ble bedt om å igangsette arbeidet for aktivt å motarbeide rasisme og ekskluderende holdninger overfor brukere og ansatte ved bydelens tjenestesteder. Målet er at samtlige tjenestesteder kan erklære seg rasismefrie i løpet av en fireårsperiode. Arbeidet nærmer seg nå slutfasen. I løpet av 2008 ble ytterligere 29 tjenestesteder erklært rasismefri sone. Disse tjenestestedene har i løpet av året gjennomgått en prosess ved å delta på MOD-kurs (Mangfold og dialog) og temadager, samt utarbeidet en aktivitetsplan (handlingsplan). Bydelen har fått OU-støtte til tiltaket.

4.17 REKRUTTERING AV LÆRLINGER

Bydelen ble i 2008 godkjent lærebedrift i det nye helsearbeiderfaget. Målet i budsjettet var inntak av åtte nye lærlinger, hvorav fire innen barn- og ungdom og fire innen helsearbeiderfaget. Det viste seg under rekrutteringsprosessen at det var få kvalifiserte søkere til lærlingplassene for helsefagarbeider, og bydelen inngikk derfor avtale kun med tre lærlinger i dette faget. En lærling trakk seg før oppstart, og en lærling sluttet etter kort tid. Bydelen inngikk kontrakt med en lære kandidat og tre lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Til sammen hadde bydelen 11 lærlinger pr.31.12.2008.

4.18 OPPFØLGING AV ANMERKNINGER FRA HELSE- OG SOSIALOMBUD

Bydelen har ikke mottatt anmerkninger fra Helse- og sosialombudet i 2008

4.19 STØRRE "PROSJEKTER"

Familieveiviser:

Byrådet vil at barn og unge med funksjonshemminger og deres familier skal møte et hjelpeapparat som samordner sine tjenester, slik at familien kan leve et så normalt liv som mulig. Bydel Østensjø er en av to bydeler som deltar i det landsomfattende prosjektet. Familieveiviser. Familieveiviser skal sikre reell brukermedvirkning, individuell plan og hovedansvarlig tjenesteyter til de som ønsker det. Erfaringene fra prosjektet skal spres til andre bydeler.

Sosialtjenesten

Prosjektet *Ny Sjanse* ble avsluttet 31.12.2008 og har vært en utprøving av heldags kvalifiseringsprogram for innvandrere som har vært langtidsmottakere av sosialhjelp, etter modell av introduksjonsprogrammet. Programmet har vist en god effekt mht selvhjelpenhet, og har vært en forløper for kvalifiseringsprogram ved innføring av NAV-organisering i bydelen.

Prosjekt *Tettere Individuell Oppfølging (TIO)* ble avsluttet i 2008 og var på samme måte som *Ny Sjanse* en viktig utprøving av tiltak med tanke på kvalifiseringsprogram for sosialhjelpsmottakere. TIO innebar tettere individuell oppfølging av personer som trenger særlig bistand fra kommunen for å kunne nyttiggjøre seg arbeidsrettede tiltak.

Prosjekt *Bolig som base* innebærer tettere oppfølging av rusavhengige som har gjennomført institusjonsbehandling, med tanke på å mestre en selvstendig tilværelse i egen bolig. Prosjektet hadde et opphold i løpet av 2008, men fikk videre finansiering fra Helsedirektoratet og er igangsatt på nytt fra desember.

Bydelen har i perioden 2006-2008 fått tilskudd fra Husbanken til styrking av arbeidet med *utkastelsesproblematikk*. Bydelen har etablert et tett samarbeid med Namsmannen og Boligbygg som skal videreføres etter prosjektet er avsluttet. Alle som får varsel om utkastelse fra bolig blir kontaktet av sosialtjenesten, som søker å finne løsninger for den enkelte. Antall utkastelsessaker er betydelig redusert gjennom prosjektperioden.

Bydelen har i 2008 fått kompetansetilskudd fra Husbanken til utarbeidelse av Boligsosial handlingsplan. Planen ferdigstilles våren 2009.

Bydelen har i 2008 fått støtte fra Helsedirektoratet og NAV Drift og utvikling til et omfattende prosjekt rettet mot unge – "*Ung uten rus*". Prosjektet omfatter alle avdelinger/tjenester i bydelen som arbeider med barn og unge og deres familier. Bydel Østensjø er ved dette innlemmet i et pilotprosjekt for utvikling av metoder og tiltak i regi av NAV når det gjelder risikoutsatt ungdom. Prosjektet er operativt fra 01.01.2009.

Bydelene i Oslo sør ble fra slutten av 2008 innlemmet i den statlige satsingen *Vilje Viser Vei*, som er tiltak for mennesker som sliter med å komme inn i ordinært arbeid pga psykiske lidelser. Tiltaket finansieres av NAV og gjennomføres i samarbeid med Søndre Oslo distriktspsykiatriske senter. Tiltaket er operativt fra 01.01.2009.

Barneverntjenesten

Barnevernkontoret gjennomførte sommeren og høsten 2008 tre interne prosjekter som hadde som mål å bedre situasjonen på de tre områdene som ansatte opplevde som

vanskeligst. Prosjektene omfattet 1) Innarbeiding av saksetterslep i Ungdomsteamet, 2) Utarbeide bedre samhandlingsrutiner og saksbehandlingsregler internt i barneverntjenesten (mellom tiltaksenheten og barnevernkontoret), og 3) Bedre arbeidssituasjonen i merkantil avdeling.

Barneverntjenesten deltar i prosjektet "Ung uten rus" som er operativt fra 01.01.2009. Prosjektet vil strekke seg over 3 år, og handler om bedre samarbeid rundt ungdom med et etablert, eller som er i ferd med å utvikle et rusproblem.

Barneverntjenesten deltar i prosjektet "Sammen for barn" som har til hensikt å bedre samhandlingen rundt de yngre barna. Prosjektet vil være operativt fra 01.01.2009.

Bydel Østensjø

Vedlegg nr. 3

Investeringsregnskap på prosjektnivå

Investeringsprosjekter for kap. 271 Byomfattende barnehageoppgaver (BOU)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Prosjektnavn	Prosjekt- nummer	Arts- gruppe	Bystyre- vedtatt ferdig (kv/år)	Faktisk/ forventet ferdig (kv/år)	Dok. 3 2008	Regulert budsjett 2008(inkl. y.disp. fra 2007	Regnskap 2008	Avvik (VII-VIII)	Kommentarer/årsak til avvik
Inventar og utstyr nye barnehager	10507900	01			0	12 087 000	2 629 785	9 457 215	Prosjektet fortsetter i 2009
Sum kap. 271									

* Budsjett- og regnskapstall skal kun være sum finansierungsbehov, dvs. sum artsgruppene 000-599

(ett prosjektskjema bes utfyllt pr. kapittel)

ØVK 12/09

ÅRSSTATISTIKK FOR BYDELENE

2008

31.12.

BYDEL: Østensjø BYDELSNR: 13

Utfylling av data er utført av: Neil Haakonsen spes.kons. Telefon: 23 43 85 83

(navn og stillingsbetegnelse) Telefax: 23 43 8501

E-postadresse: neil.haakonsen@bos.oslo.kommune.no

VIKTIG!

Gule felt inneholder formler eller kobling til andre celler. **IKKE** skriv inn tall her.
Kontroller likevel tallene for å sikre at formler ikke er blitt endret.

Felt markert med "xxxxx" skal ikke fylles ut eller endres. Tallene registreres i fargeløse celler merket med 0.

Det kan settes inn nye rader, men ikke enkeltceller.

En kan ikke slette rader eller enkeltceller.

Tabeller med lysegrønt navnefelt inneholder spørsmål om data som er relatert til obligatoriske måltall vedtatt av bystyret. Jf. også måltalltabeller i "Grønt hefte".

FUNKSJONSOMRÅDE 1 - HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ

Tabell 1 - 1 Flyktningetilskudd/Endring i sosialhjelpsrammen:	I hele 1000 kroner
Til flyktninger hele 2008, jfr. kommunaldirektørens sak 12/2008	2 725
Overføring fra sosialhjelp til driftsrammen:	xxxxx
1. Overføring til lønn under introduksjonsordningen ført på KOSTRA-funksjon 275. art 10890	0
2. Til aktive tiltak overfor klienter og styrkingstiltak ved sosialkontorene	2 000
3. Rehabiliterings- og omsorgsinstitusjoner under Rusmiddeletaten	0
4. Til andre driftsformål i bydelen	0
Sum overføringer fra sosialhjelp til driftsrammen	2 000
Overføringer fra driftsrammen til sosialhjelp	0
Netto omdisponert sosialhjelpsmidler	-2 000

Sosialhjelpsramme forstås som tildelt bydelen i tab. 4.1. i grønt hefte, hensyntatt eventuelle endringer i DOK 3 (Bystyrets budsjettvedtak), virkning av kommunaldirektørens sak 14/2008 omberegning av rammen som følge av fjorårets regnskap og midler til flyktninger tildelt i kommunaldirektørens sak 12/2008

BYDELENS KOMMENTARER OG SAMLEDE VURDERINGER

Spesielt skal kommenteres:

1. Avvik mellom helårsforbruk og disponibel budsjettramme for både ordinær drift og sosialhjelp (merinntekter/merutgifter og mindreinntekter/mindreutgifter)
2. Har revisjoner av 2008-budsjettet medført vesentlige endringer i aktivitetsnivået siden førstegangsbehandling og vedtak av budsjettet i BU, og med de aktivitetsendringer som ble beskrevet der (jf. obligatorisk budsjettspesifikasjon)?

Kommentér ressursbruken sett i forhold til årets budsjett ut fra overnevnte punkter:

Bydelen hadde i 2008 et mindreforbruk på 1,342 mill. kroner. Dette må korrigeres for ubrukte omerkede midler på 5,522 mill. kroner. Korrigert for dette blir bydelens merforbruk 4,18 mill. kroner.

Det er tre områder som har vesentlig merforbruk i budsjett 2008; barnevern med 10,1 mill. kroner, hjemmetjenesten med 8,2 mill. kroner og kjøp av sykehjemsplasser med 8,76 mill. kroner.

Tabell 1 - 1 - A - Antall saker behandlet innen miljørettet helsevern etter kommunehelseloven	Antall saker
1. Saker behandlet administrativt	143
2. Saker behandlet i BU	33
3. Saker behandlet ved inspeksjoner etc. 1)	71

1) Saker som ikke er medtatt under pkt. 1 og 2.

Tabell 1 - 1 - B - Smittevern for hele befolkningen (KOSTRA-funksjon 233) 1)	Timeverk pr. uke
Helsesøstre	7,50
Annet fagpersonell	3,75
Sum	11,25

1) Gjelder arbeid utført av ansatte i helsestasjons- og skolehelsetjenesten som ikke dekkes av tabell 2 - 0 - A for eksempel tuberkulosearbeid, HIV/AIDS, reisevaksiner etc. (i tillegg til timeverk i tabell 2 - 0 - A)

Tabell 1 - 3 - A - Bistand til kjøp/utbedring av bolig	Antall i 2008
Antall husstander gitt finansiering til <u>kjøp</u> av bolig gjennom Husbanken	44
Antall husstander gitt finansiering til <u>utbedring</u> av bolig gjennom Husbanken	28

Tabell 1-3 - B1 - Saksbehandlingstid - bistand til bolig	Antall 01.09 - 31.12	Antall hele året
<u>Finansiering til kjøp av bolig gjennom Husbanken</u>		
1. Antall mottatte søknader	54	185
2. Antall behandlede søknader...	41	125
3. Herav antall behandlet innen 1 mnd. 1)	33	109
4. Andel behandlet innen 1 mnd.	80,5%	87,2%
5. Antall innvilget lån	17	69
6. Antall avslåtte søknader	22	53
<u>Tildeling av kommunal bolig</u>	xxxx	xxxx
7. Antall mottatte søknader	99	278
8. Antall behandlede søknader...	99	244
9. Herav antall behandlet innen 3 mnd. 1)	94	235
10. Andel behandlet innen 3 mnd.	94,9%	96,3%
11. Antall innvilget kommunal bolig*	19	40
12. Antall søknader som ble avslått	71	162
13. Antall effektuerte boligtildelinger	21	83
14. - herav effektuert innen 6 md.	10	41
15. Andel effektuert innen 6 mnd.	47,6%	49,4%

1) Saksbehandlingstid skal regnes fra komplett søknad er mottatt til vedtak er fattet.

* "innvilges" forstås her som tilsagn / positivt vedtak

Tabell 1-3 - B2 - Antall personer som har bostøtte pr. 31.12.2008	Antall pr. 31.12.
- gjennom husbanken	897
- kommunal bostøtte	0 *)
	897

*) ingen bydeler har mottatt tall fra HEV vedr kommunal støtte da noe ble feil ved overgangen til Oslo Felles.

Tabell 1 -3-B3 - Ventetid på kommunal bolig i perioden 01.01. - 31.12. 1)	0-2 md.	2-4 md.	4- 6 md.	6-12 md.	> 12 md.	Sum saker
Antall saker	29	7	8	10	29	83

1) Tid fra kommunal bolig er innvilget til boligtildeling er effektuert

Sum saker i denne tabell skal være lik antall effektuerte boligtildelinger i tabell 1-3 B

Avvik kan oppstå ved at man i tabell 1-3-B3 ventetid på kommunal bolig har med saker med ventetid fra året før.

Kontrollformel

Tabell 1 - 4 Bruk av private døgnovernattingstilbud (som hospits, hotell og pensjonat)	I hele 2008				
	Med varighet < 1md.	Med varighet 1-3 md.	Med varighet 4-6 md.	Med varighet >6 md.	Sum i 2008
Antall <u>barn</u> under 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	1	9	0	0	10
Antall <u>voksne</u> over 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	9	14	3	2	28
Sum antall personer	10	23	3	2	38

Antall som er i tilbudet pr. 31.12.
0
0
0

Kontrollformel Antall personer i tilbudet pr. 31.12 med opphold > 3 mnd.

Tabell 1 - 5 Bruk av private døgnovernattingstilbud - antall som er i tilbudet pr. 31.12 (som hospits, hotell og pensjonat)	I steder med kvalitets- avtale	I steder uten kvalitets- avtale 1)	Antall personer pr. 31.12.
Antall <u>barn</u> under 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	0	0	0
Antall <u>voksne</u> over 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	0	0	0
Sum antall personer	0	0	0

1) Bystyrets måltall for 2008 er 0

Kontrollformel:

Kontrollformel

Kommenter årsaken til at bydelen benytter steder uten kvalitetsavtale:

Vi har ingen i overnattingstilbud pr 31.12.08.

Tabell 1 - 6 Bydelens oppfølging av personer i private døgnovernattingstilbud 1) Antall personer som er i tilbudet pr. 31.12	Antall personer besøkt innen 14 d etter inn- flytting	Personer i steder m/avtale besøkt hvert kvartal	Personer i steder u/avtale besøkt hver måned	Antall personer ikke besøkt	Antall med alter- native planer 2)
Antall <u>barn</u> under 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	0	0	0	0	0
Antall <u>voksne</u> over 18 år i priv. døgnovernattingstilbud	0	0	0	0	0
Totalt	0	0	0	0	0

Automatisk utregnet: Antall beboere i steder med kvalitetsavtalesom ikke har fått oppfølgingsbesøk i tråd med fellesskriv:Automatisk utregnet: Antall beboere i steder uten kvalitetsavtalesom ikke har fått oppfølgingsbesøk i tråd med fellesskriv:

Tabell 1 - 7 Saksbehandlingstid ved sosialsentrene i perioden 01.01. - 31.12. 1)							
(Bystyrets krav er 2 uker)							
	< 2 uker	2 uker-2 md.	2-4 md.	4- 6 md.	6-12 md.	> 12 md.	Sum saker
Antall saker beh. administrativt	5805	909	191	20	2	0	6927
							Andel < 2 uker
							84%

1) Saksbehandlingstiden er å regne tiden fra dato søknad er levert til dato vedtak er fattet.

Tabell 1 - 8 Behandlingstid for klagesaker til Fylkesmannen i perioden 01.01. - 31.12. 1)							
	< 2 uker	2 uker-2 md.	2-4 md.	4- 6 md.	6-12 md.	> 12 md.	Sum saker
Antall saker	1	4	5	3	2	0	15
							Andel < 2 uker
							7%

1) Med behandlingstid menes tiden fra klagen sendes fra klienten til bydelen og til bydelen sender klagen videre til Fylkesmannen.

Merknad til tabellene 1-7 og 1-8

Tabellene tilsvarer bydelenes tilbakemelding til Fylkesmannen.

Tabell 1 - 9 - Tilgjengelighet ved sosialsentrene pr. 31.12	Sosial-senter 1	Sosial-senter 2	Sosial-senter 3	Gjennomsnitt for alle sentre
Ventetid: (angitt i antall dager)	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
- for ordinær timeavtale:	5	0	0	1,6666667
- for timeavtale v/akutte behov:	0	0	0	0
- for nysøkere (mottak):	8	0	0	2,6666667

Ventetid oppgis i dager (en uke = 5 dager). Oppgi kun ett tall. Dersom f.eks. 1 - 3 dager, oppgi gjennomsnittet (2 dager).

Skriv kun tallet, ikke "d" eller "dager" bak.

Ikke fyll inn tall i flere kolonner enn det er sentre til.

Antall sosialsentre i bydelen:

1 fylles ut automatisk etter utfylling av navn på de(t) aktuelle sentre

Angi navn på sosialsentrene:

Sosialsenter 1: Østensjø

Sosialsenter 2:

Sosialsenter 3:

Bruker-undersøkelse i sosialtjenesten *) 1)	Svarprosent ved undersøkelsen *) 2)
66,3%	21,0%
0,0%	0,0%
0,0%	0,0%

*) Forutsatt at det foreligger resultater fra brukerundersøkelsen på rapporteringstidspunktet

1) Andel brukere av sosialtjenesten (i % av antall besvarelser), som er "litt fornøyd" eller "svært fornøyd" (summen av disse)

2) Andel besvart av antall som ble spurt

Eventuelle kommentarer til gjennomføringen og resultatene (pr. senter) føres inn nedenfor:

Tabell 1 - 11 - B Kvalifiserings- og sysselsettingstiltak. Antall personer i tiltak pr. 31.12, (ikke akkumulert)	Pr. 31.12		
	Deltakere finansiert av Aetat	Deltakere finansiert av oppg- diff.midler	SUM deltakere
Arbeidspraksis	8	0	8
Lønnstilskudd	0	0	0
Midlertidig sysselsettingstiltak	0	0	0
AMO-kurs med bydel som tiltaksarrangør	5	0	5
AMO-kurs med Aetat/andre som tiltaksarrangør	16	0	16
Tiltak i attføringsbedrift	5	0	5
Sum deltakere i tiltak	34	0	34

Tabell 1 - 11 - C Kvalifiserings- og sysselsettingstiltak i regi av bydelen Antall personer i tiltak pr. 31.12, (ikke akkumulert)	Deltakere pr. 31.12
Kvalifisering/hospitering - trygdede 1)	0
Kvalifisering av sosialhjelpsmottakere 2)	42
Sum bydelstiltak	42

Tabellen fylles ut med basis i registreringer som bydelen gjør i form av deltakerlister, fremmotelister, journaler.

- 1) Minimum 15 timer pr. uke. Med trygdede menes her personer som mottar overgangsstonad eller uføretrygd (ikke yrkesrettet attføring).
- 2) Sosialhjelpsmottakere som deltar i avklarings-/kvalifiseringsprogram eller hospitering i bydelen uten midler fra Aetat, minst 15 timers deltakelse pr. uke. Tiltaksdeltakere hos eksterne arbeidsgivere som får aktiv oppfølging fra bydelen, registreres ikke her.

Tabell 1 - 11 - D Resultat for deltakere som avsluttet arbeidsmarkedetiltak i perioden - akkumulerte tall	Ant. del- takere 1.9-31.12	Ant. del- takere i 2008
Ordinært arbeid	10	47
Utdanning/verneplikt	0	1
Uteblitt, ikke sosialhjelp siste tre måneder	6	19
Dagpenger	0	0
Andre trygdeytelser	2	4
Tilbakeført sosialkontor - ikke aktuell for kvalifiseringstiltak nå	5	14
Sum bydelstiltak	23	85

Sum antall deltakere i introduksjonsprogram i bydelen pr. 31.12 1)

27

- 1) Personer som mottar introduksjonsstonad ved deltakelse i introduksjonsprogram, som er ført på KOSTRA-funksjon 275. art 10890 (KOSTRA-art 089)

Tabell 1 - 11 - E Antall personer som har eller har hatt et institusjonstilbud innen russektoren i 2008	Antall i 2008 1)
I rehabiliterings- og omsorgsinstitusjon 3)	88
I statlig behandlingsinstitusjon	1
Antall personer som har fått ett eller flere tilbud 4)	88

Kontrollformell 88

Kontrollformell

- 1) Her skal det føres opp antall personer som har fått behandlingsplass og/eller rehabiliterings- og omsorgstilbud gjennom bydelen i 2008. Dersom en person har hatt mer enn ett opphold i den enkelte kategori, skal vedkommende kun telles en gang i denne kategorien. Dersom en person har benyttet et institusjonstilbud i mer enn en av kategoriene i løpet av perioden, skal vedkommende tas med på hver av de aktuelle linjene.
- 2) Antall personer som har et tilbud den 31.12. En person kan bare ha ett tilbud på en gitt dato. Tallet må være likt eller lavere enn tilsvarende tall for hele året 2008
- 3) Gjelder de kommunale og private institusjoner som er administrert av Rusmiddeletaten (jf. statens "Tiltakskatalog").
- 4) Det er ikke summen av tiltakene den enkelte klient har fått som skal føres opp her, men antall personer som har benyttet ett eller flere tilbud. Må være lik eller mindre enn summen av antall personer i de to kategoriene.

Sum

Antall pr. 31.12 2)
51
0
51

Tabell 1 - 14 - A HMS - Trusler og vold	Antall episoder i 2008
Antall episoder med trusler 1)	21
Antall episoder med bruk av vold 2)	31
Voldsepisoder med fysisk/psykisk skade	0
Antall sykemeldinger p.g.a. voldsepisoder	0
Antall skademeldinger	0
Antall anmeldelser av voldsbruk	1

- 1) Med trussel menes et verbalt angrep eller handling mot en person i den hensikt å skremme eller skade personen.
- 2) Med vold menes enhver fysisk eller psykisk skade på en person. Vold er også skadeverk på inventar og utstyr.
- Tabellen gjelder for alle virksomheter i bydelen. Ikke bare sosialtjenesten

Bydelens kommentar:

Tabell 1 - 14 - B Anmeldte saker - urettmessig hevet sosialhjelp i 2008	Antall saker
Antall anmeldte saker p.g.a. urettmessig hevet sosialhjelp	4

Tabell 1 - 14 - C Saksbehandling i saker etter Lov om sosialtjenester § 4A -pkt. 4.	Antall
1. Antall meldinger sendt Fylkesmannen i 2008	167
2. Antall personer meldingene gjelder	11
3. Antall nye personer i 2008 som det er sendt meldinger om til fylkesmannen	0
4. Antall godkjente vedtak fra fylkesmannen i 2008, fordelt på følgende:	xxx
- 4a) - § 4A – 5, Bokstav a - skadeavvergende tiltak	4
- 4b) - § 4A – 5, Bokstav b - atferdsendrende tiltak	0
- 4c) - § 4A – 5, Bokstav c - omsorgstiltak	0
- 4d) - § 4A – 5 - bruk av alarm- og varslingssystemer med teknisk innretninger	0
5. Antall personer vedtakene omfatter	5
6. Antall nye personer i 2008 som vedtakene omfatter	1

Bydelens kommentar:

Tabell 1-15- Bruk av Individuell Plan (IP) pr. 31.12 - For klienter med behov for langvarige og koordinerte tjenester 1)	Antall klienter pr. 31.12
1. Antall klienter som har fått utarbeidet IP (sum av A og B- fylles ut automatisk))	132
A) - herav barn (0 -18 år)	50
B) - herav voksne ((B= sum av pkt. a-d nedenfor- fylles ut automatisk):	82
- a) - herav med overvekt av rusproblemer	13
- b) - herav med LAR-behandling (legemiddelassistert rehabilitering)	4
- c) - herav med overvekt av psykiske lidelser	39
- d) - herav med utviklingshemming	26
- e) - annet	0
2. Antall klienter der IP ikke er ferdig utarbeidet	33
3. Antall klienter som har takket nei til å få IP	37

1) Retten til å få utarbeidet en individuell plan er hjemlet i sosialtjenesteloven § 4-3 a, pasientrettighetsloven § 2-5 og arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 15.

Tilleggsspørsmål:

Antall klienter som har søkt om å få utarbeidet IP, men har fått avslag. 1)	0

1) Som er definert til ikke å ha behov for langvarige og koordinerte tiltak.

Kommenter eventuelt tabellen nedenfor:

FUNKSJONSOMRÅDE 2 A - BARNEHAGER

Tabell 2A - 1 - D Barn i åpen barnehage per 15.12.2008 (Åpningstid per uke)	Antall plasser
6-15 timer	8
16 timer eller mer	115
SUM	123

Tallene skal være identiske med tallene i bydelens søknad om statstilskudd for 2008 og kommer i tillegg til tallene i tabel 2A-1-A-B

Tabell 2 - 1 - E - Barn med barnehageplass i midlertidig lokale pr. 31.12 (kommunale barnehager)	Antall barn	Overføring av plasser fra midlertidige til permanente lokaler
0 år (født 2008)	0	0
1-2 år (født 2006-2007)	97	0
3-5 år (født 2003-2005)	112	0
6 år (født 2002)	0	0
SUM	209	0

Bydelen har ikke overført plasser fra midlertidige til permanente lokaler i 2008

Tallene skal være inkludert i tabell 2-1- A

Tabell 2A - 1 - F - Antall barn bosatt i andre bydeler med barnehageplass i bydelen pr.31.12.	Plasser i kommunale barnehager				Plasser i ordinære ikke-kommunale barnehager og private familiebarnehager			
	0 år - født 2008	1-2 år - født 2006-2007	3-5 år - født 2003-2005	6 år - født 2002	0 år - født 2008	1-2 år - født 2006-2007	3-5 år - født 2003-2005	6 år - født 2002
Antall barn fra bydel:								
1	0	1	0	0	0	5	3	0
2	0	0	0	0	0	1	0	0
3	0	1	1	0	0	0	0	0
4	0	1	2	0	0	1	0	0
5	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0	0	0
7	0	0	0	0	0	0	0	0
8	0	0	0	0	0	0	0	0
9	0	0	2	0	0	0	0	0
10	0	0	1	0	0	1	0	0
11	0	0	0	0	0	0	2	0
12	0	6	8	0	0	1	3	0
13	0	0	0	0	0	0	0	0
14	0	6	7	0	0	3	9	0
15	0	1	4	0	0	0	1	0
Andre kommuner	0	2	4	0	0	2	4	0
Sum barn	0	18	29	0	0	14	22	0

Ikke-kommunale barnehager omfatter alle kategorier utenom kommunale i KOSTRA-skjema 16, pkt. 3 A, barnehagens eier

HUSK Å KVALITETSSIKRE TALLENE. Tabellen benyttes til beregning av dekningsgrader for den enkelte bydel.

Data kan hentes fra SATS

<u>Tabell 2A - 1 - G - Søkerliste til barnehage pr. 31.12</u>	Sum barn på søker- liste uten tilbud 1)	Søkere som har et komm.. tilbud 2)	Søkere som har et privat tilbud 2)	Sum barn på søker- listen - som har tilbud
Antall barn 0 år (født 2008)	380	0	8	8
Antall barn 1-2 år (født 2006-2007)	192	196	175	371
Antall barn 3-5år (født 2003 - 2005)	55	188	50	238
Antall 6 år (født 2002)	0	0	0	0

1) Gjelder søknader om plass i bostedsbydelen.

2) Gjelder alle søkere, også de som søker plass i annen bydel.

Data kan hentes fra SATS

<u>Tabell 2A - 1 - H</u> Antall barn i kommunale barnehager etter oppholdsbetaling for heldagsplass (+ 41 timer)	Antall barn
100%-betaling pr. md. (1. barn):	xxxx
kr 2 330 (inntekt $\geq$ 300 001)	1307
kr 2 071 (inntekt 150 001-300 000)	60
kr 777 (inntekt $\leq$ 150 000)	104
70%-betaling pr. md. (2. barn):	xxxx
kr 1 631 (inntekt $\geq$ 300 001)	246
kr 1 450 (inntekt 150 001-300 000)	16
kr 777 (inntekt $\leq$ 150 000)	14
50 %-betaling pr. md. (3. barn):	xxxx
kr 1 165 (inntekt $\geq$ 300 001)	7
kr 1 036 (inntekt 150 001-300 000)	0
kr 777 (inntekt $\leq$ 150 000)	0
Sum	1754

Gjelder kun barn med
heldagsopphold, og ikke
barn som deler slik plass.

Tallene benyttes i kriteriesystemet

Data kan hentes fra SATS (bydelen bør sammenholde sumtallet i forhold til antall i heldagsopphold (41t +) med kommunale opptak).

NB! Barna fordeles etter de satser foreldrene skal betale fra 1.1.2009, inkl. kostpenger.

<u>Tabell 2A - 1 - I - Ansatte i barnehager pr. 31.12</u>	Komm. barne- hager	Ikke-komm. barne-hager	SUM
Antall barnehager i bydelen	32	37	69
Antall ansatte (omregnet til årsverk)	443,03	136,36	579,39
- herav med førskolelærer-utdanning	0	0	0
- herav med dispensasjon fra utdanningskravet	0	0	0
- herav uten fagutdanning	0	0	0

kontrollformel Sum antall ansatte skal være lik summen av alle herav

Avventes til ny melding om utfylling kommer fra rådhuset, ref. tlf.

FUNKSJONSOMRÅDE 2 B - OPPVEKST

Tabell 2B - 1 - A Personellinnsats innen helsestasjons- og skolehelsetjeneste (KOSTRA- funksjon 232)	Timeverk pr. uke					
	Helse- stasjons- tjeneste til gravide og barn 0- 5 år	Skole-helse- tjeneste i grunn-skolen:	Skole- helse- tjeneste i videre- gående skole:	Helse- stasjon for ungdom	Ledelse 2)	SUM
Helsesøstre	243,75	217,50	41,25	18,75	75,00	596,25
Jordmodre	60,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60,00
Legetjeneste	40,50	15,50	0,00	0,00	0,00	56,00
Barnefysioterapi 1)	36,00	0,00	0,00	0,00	0,00	36,00
Annet fagpersonell (med min. 3-årig høyskoleutdanning)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hjelpepersonell (sekretær, hjelpepleier, assistent m.v.)	146,25	0,00	0,00	0,00	0,00	146,25
Sum	526,50	233,00	41,25	18,75	75,00	894,50
Herav dekket av midler fra opptrappingsplan psykisk helse	0,00	135,50	41,25	0,00	0,00	176,75

1) Her skal føres opp timeverk/uke for fysioterapeut som arbeider forebyggende i helsestasjons- og skolehelsetjenesten

2) Her føres opp ledere med budsjett-/personal-/fagansvar. Kun faglig lederansvar rapporteres under det enkelte fagområdet.

Tabell 2B - 1 - B Helsestasjon for ungdom - tjenesteproduksjon i 2008	Antall konsul- tasjoner 1)	Antall ungdom 2)
Sum	825	699

1) Alle konsultasjoner telles: Dersom ungdommen har samtaler med helsesøster og lege/annen fagperson på samme dag, telles samtalen som to konsultasjoner

2) En ungdom kan ha flere konsultasjoner i løpet av perioden.

Tabell 2B - 1 - C Fritidstiltak og klubber for barn og ungdom Kommunale/private m/komm.tilskudd (Før opp navn på klubb/tiltak)	Antall klubber 1)	Er det valgt klubb- styre? Nei=0 Ja=1	Antall dager åpent pr. uke totalt	Sum antall kvelder lør/son m/tilbud i 2008	Antall faste brukere i 2008
1. <u>Kommunale</u> fritidslubber og lignende for barn og ungdom under 14 år	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Bøler fritidsklubb	1	0	2	0	40
Manglerud juniorklubb	1	0	1	0	102
Skøyen'n fritidsklubb	1	1	1	0	80
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
Sum/Gjennomsnitt	3	1	1,333333	0	222
2. <u>Kommunale</u> fritidslubber og lignende for ungdom under 14-18 år	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Bøler fritidsklubb	1	0	2	2	25
Manglerud ungdomshus	1	1	3	7	137
Abildsøklubben(10 - 16)	1	1	1	0	41
Skøyen'n fritidsklubb	1	1	3	4	40
Skullerud aktivitetshus	1	0	2	5	15
Sum/Gjennomsnitt	5	3	2,2	3,6	258
3. Ungdomssentre med høyere aldersgrense enn 18 år	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
Sum/Gjennomsnitt	0	0	0	0	0
4. Ungdomstiltak rettet mot særskilte aktiviteter (motorsenter, musikk, media m.m.)	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Bøler musikkverksted	1	1	7	1	35
Manglerud musikkverksted	1	0	5	6	36
Mediaverksted	1	0	2	0	8
Idrett og utfordringsgrupper 3 stk	3	0	3	0	18
	0	0	0	0	0
Sum/Gjennomsnitt	6	1	2,833333	1,166666667	97
5. Kommunalt støttede fritidstiltak for barn og unge opp til 18 år	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
Sum/Gjennomsnitt	0	0	0	0	0

1) Sett inn tallet 1 pr. klubb, slik at "Excel" kan summere antall klubber i bydelen

2) Med fast bruker forstås det som er sammenlignbart med tidligere medlemslister. Dette som et uttrykk for hvor mange en når med tilbudet uten at en teller alle som har vært innom på enkelt dager

FUNKSJONSOMRÅDE 2 B - OPPVEKST

BARNEVERN

Tabell 2 - 2 Meldinger til barnevernet i perioden 1.1 -31.12.	Antall saker/ barn
1. Antall meldinger mottatt i perioden 1.1 - 31.12	320
2. Antall ubehandlede meldinger fra før 1.1.08	5
3. Sum meldinger (punkt 1 + 2) = pkt.7	325
4. Antall henlagte meldinger i perioden 1.1.-31.12.	59
5. Antall opprettede u.søk.saker i perioden 1.1 - 31.12.	266
6. Antall ubehandlede meldinger pr. 31.12.08	0
7. Sum (punkt 4+5+6) = pkt. 3	325
8. Antall <u>barn</u> omfattet av meldingene	306

Kontrollformel

Det er viktig at tall som benyttes i tabellene 2.2 og 2.3 stemmer overens.

Pkt. 2:

Tall fra "før 01.01.08" gjenspeiler tall som er rapportert inn i årsstatistikken for 2007, som ubehandlede meldinger pr. 31.12.07, Kontrollér tallene.

Merknader til tabell 2-2

Hvert barn regnes som en sak, jf. klientskjemaet til SSB, og fylkesmannens veiledningsskriv nr. 03/2001 Se også "Rutinehåndbok for barnevernstjenesten i kommunene" av mars 2007, kapittel 3.

Vedr. punkt 1:

- Alle meldinger (skriftlige, muntlige og anonyme henvendelser) til barnevernet (jf. lov om barnevernstjenester § 4.2) regnes med her.
- Flere meldinger om ett og samme barn og samme hendelse regnes som en melding.
- Meldinger om barn som det allerede er opprettet sak på i barnevernet, regnes ikke med her.

Vedr. punkt 2:

- Skal samsvare med antall ubehandlede meldinger pr. 31.12.07

Vedr. punkt 4:

- Under henlagte meldinger regnes også barn/unge som er henvist videre til annen instans, dvs. henlagt fra barnevernets side.

Vedr. punkt 5:

- Dvs. at barnevernet har besluttet at det skal foretas en undersøkelse etter lov om barnevernstjenester § 4.3 (akuttsaker etter § 4.6 regnes også med her). Undersøkelsen behøver ikke å være påbegynt ved registreringstidspunktet (pr. 31.12.08).

Antall undersøkelsessaker skal overføres til tabell 2-3 pkt.1

Tabell 2 - 3 Undersøkelsessaker i barnevernet og resultater av disse:	Antall saker/ barn
1. Antall u.søk.saker opprettet i perioden 1.1 - 31.12 (jf.tab.2 - 2, pkt.5) 1)	266
2. Antall undersøkelsessaker overført fra 2007, (jf. årsstatistikk for 2007, tab. 2.3 - pkt. 16 - ikke-avsluttede undersøkelsessaker pr 31.12.07)	65 xxx
3. Sum antall undersøkelsessaker = pkt. 17	331
Undersøkelser avsluttet med vedtak etter barnevernloven:	xxx
4. Avsluttet med frivillige hjelpetiltak i hjemmet (inkl. senter for foreldre og barn o.l.):	70
5. Avsluttet med plasseringsvedtak for barnet:	3
Herav:	xxx
5.1 Plassering § 4-4, 5. ledd	1
5.2 Omsorgsovertagelser § 4-12	2
5.3 Atferdstiltak § 4-24 - § 4-26	0
6. Venter på tiltak	9
7. Sum antall undersøkelsessaker avsluttede med vedtak	82
Undersøkelser avsluttet uten tiltak etter barnevernloven:	xxx
8. Venter på behandling i Fylkesnemnda	0
9. Søknad avslått	1
10. Overført til annen bydel	0
11. Samtykke trukket	0
12. Henlagt (inkl. gitt råd/veiledning/flyttet til annen kommune)	156
13. Sum antall undersøkelsessaker avsluttede uten tiltak	157
- hvor mange av de avsluttede sakene var mer enn 3 md. gamle ved avslutningstidspunktet	76
- hvor mange av de avsluttede sakene var mer enn 6 md. gamle ved avslutningstidspunktet	16
I undersøkelsessaker som ikke er avsluttet, oppgi hvor mange som:	xxx
14. Står på venteliste for å bli undersøkt.	23
15. Fortsatt er under undersøkelse	69
16. Sum ikke-avsluttede saker	92
- hvor mange av de ikke avsluttede sakene er mer enn 3 md. gamle?	2
- hvor mange av de ikke avsluttede sakene er mer enn 6 md. gamle? (inngår i tallet foran)	2
17. Kontrollsum (pkt. 7 + pkt.13+ pkt. 16 = pkt. 3)	331
18. Antall barn omfattet av undersøkelsene	305
- herav innvandrerbarn	38
19. Hvor mange husstander omfattes av undersøkelsene	222

1) Tallet hentes automatisk fra tabell 2-2 når den er utfylt. Sjekk samsvar!

Kontrollformel

Vedr. punkt 2:

- Skal samsvare med antall ikke avsluttede undersøkelsessaker pr. 31.12.07

Vedr. punkt 4

Her skal også plasseringer av barnet sammen med familien tas med. Eksempelvis senter for foreldre og barn, familieavdeling etc.
- jf. KOSTRA-barneverntiltak i familien

Vedr. punkt 18

Oppgi antall innvandrerbarn fra land utenom vesten, dvs. Asia, Afrika, sør- og mellom-Amerika, Tyrkia og Øst Europa.
"Innvandrerbarn" defineres her som at barnet selv og/eller dets foreldre er født i et av disse områdene.

Andel avsluttede undersøkelsessaker innen 3 md., i %:

68%

Beregnes som % av totalt antall avsluttede undersøkelsessaker (inkl. henlagte) i perioden

Utrekningen skjer automatisk etter at tabell 2-3 er utfylt. Sjekk rimeligheten av tallet.

Andel avsluttede undersøkelsessaker innen 6 md., i %:

93%

Beregnes som % av totalt antall avsluttede undersøkelsessaker (inkl. henlagte) i perioden

Utrekningen skjer automatisk etter at tabell 23 er utfylt. Sjekk rimeligheten av tallet.

Kommentar til tabell 2-3:

Tabell 2 - 4 - 1A - Barn og unge under tiltak i og utenfor familien	Pr. 31.12	I hele 2008	Herav flyttet til andre bydeler i 2008
1) Antall barn og unge under tiltak i familien	193	274	7

- herav i alderen 0 - 17 år	190	255	7
2) Antall barn og unge under tiltak utenfor familien	95	129	0
- herav i alderen 0 - 17 år	63	85	0
- Antall akutt plassert (av totalt antall i pkt. 2 over) pr. 31.12	5	xxxx	xxxx
- etter § 4-6, 1. ledd	0	xxxx	xxxx
- etter § 4-6, 2. ledd	5	xxxx	xxxx
- etter § 4-9	0	xxxx	xxxx
- etter § 4-25	0	xxxx	xxxx
3) Sum antall barn og unge under tiltak i og utenfor familien (1 + 2 - 4)	288	366	7
4)- herav antall barn med tiltak både i og utenfor familien i løpet av perioden	xxxx	37	0
5) Antall barn ventet på fylkeskomm.. tiltak mer enn 6 uker etter vedtak i fylkesnemnda	0	0	0
6) Antall barn ventet på hjelpetiltak etter § 4-4, jf. § 4-12, i mer enn 6 uker etter vedtakstidspunktet	0	0	0
7) Akuttplasseringer i 2008	xxxx	30	0

Kommentar til tabell 2 - 4 - 1:

Tabell 2 - 4 -1B - Barn med hjelpetiltak og omsorgstiltak, med gyldige planer ved periodeslutt	Pr. 31.12
1) Antall barn i hjelpetiltak totalt 1a)	229
- herav barn med gyldig tiltaksplan 1b)	177
2) Andel barn med hjelpetiltak som har tiltaksplan	77,3%
3) Antall barn under omsorg totalt 3a)	39
- herav barn med gyldig omsorgsplan 3b)	32
4) Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	82,1%

1a) Alle som hadde løpende hovedtiltak ved periodeslutt, hjemlet i 4-4, 4-24 eller 4-26.

1b) Samme som 1a), pluss ferdigstilt tiltaksplan i henhold til hovedtiltakets §, og der planen var gyldig ved periodeslutt.

3a) Alle som hadde løpende hovedtiltak ved periodeslutt, hjemlet i 4-12, 4-8,2. eller 4-8,3.

3b) Samme som 3a), pluss ferdigstilt omsorgsplan, og der planen var gyldig ved periodeslutt.

Alle tall kan hentes fra halvårsrapporten til fylkesmannen. Ref. egen Familiamelding.

Tabell 2 - 4 - 2 - Barn under tiltak i barnevernet etter alder og type tiltak, pr. 31.12. og for hele 2008 1)	Sum pr. 31.12				Sum alle
	0 - 5 år	6 - 12 år	13 - 17 år	18 år +	
1. Barn med tiltak i barnevernet i alt jf 2-4-1, pkt. 1+2	50	104	98	36	288
1.1 Av pkt. 1, ant. barn med tiltak i hjemmet jf 2-4-1, - herav innvandrerbarn	43 19	80 21	65 15	8 2	196 57
1.2 Av pkt. 1, antall barn i fosterhjem - herav innvandrerbarn	3 1	7 1	13 4	3 0	26 6
- antall oppholdsdøgn i fosterhjem totalt	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
1.3 Av pkt. 1, antall barn i forsterket fosterhjem - herav innvandrerbarn	3 0	13 1	6 0	1 0	23 1
- antall oppholdsdøgn i forsterket fosterhjem totalt	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
1.4 Av pkt. 1, antall barn i institusjon - herav innvandrerbarn	1 0	4 0	11 8	6 2	22 10
- antall oppholdsdøgn i institusjon totalt	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
1.5 Av pkt. 1, antall barn i hybel o.a. - herav innvandrerbarn	0 0	0 0	3 0	18 5	21 5
- antall oppholdsdøgn i hybel o.a. totalt	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
KONTROLLSUM pkt. 1.1 - 1.5	50	104	98	36	288
Avvikskontroll	0	0	0	0	0

Sum hele 2008
366
272
63
34
7
12095
24
2
6792
55
7
9289
30
5
7075
415

Kontrollformel

Kontrollformel "Sum pr. 31.12"

Kontrollformel "Sum hele 2008"

Tabell 2 - 4 - 3 - Barn i fosterhjem - barn som bydelen har plasseringsansvaret for	I hele 2008
1. Antall fosterbarn < 18 år (antall plasserte barn):	44
2. Antall fosterbarn 18 år og over (antall plasserte barn):	5
Sum plasserte fosterbarn	49
3. Antall barn under 18 år (jf. pkt. 1), som har fått oppfylt kravet om 4 tilsynsbesøk pr. år	31
4. Antall barn under 18 år (jf. pkt. 1), som IKKE har fått oppfylt kravet om 4 tilsynsbesøk pr. år	13
5. Av punkt 4, antall fosterbarn med 0 tilsynsbesøk	7

Kontrollformel:

Tabell 2 - 5 - Tilsynsbesøk for barn 0-17 år i fosterhjem 1)	I hele 2008
Antall fosterbarn plassert av <u>bydelens</u> barnevern 2)	44
Sum tilsynsbesøk for disse (bydelens <u>plasseringsansvar</u>)	73
Gjennomsnittlig antall tilsynsbesøk pr. barn plassert av bydelens barnevern	1,6590909
Antall fosterbarn plassert i bydelen av <u>andre bydelers/kommuners</u> barnevern 3)	21
Sum tilsynsbesøk for disse (bydelens <u>tilsynsansvar</u>)	29
Gj.snittlig antall tilsynsbesøk pr. barn plassert av andre barnevern	1,3809524
Antall fosterbarn plassert av <u>bydelens</u> barnevern 2)	44
Sum <u>oppfølgings</u> besøk for disse	112
Gj.snittlig antall oppfølgingsbesøk pr. barn	2,5454545

1) Alle barn under 18 år som har vært i fosterhjem i 2008

2) I fosterhjem i bydelen eller i andre bydelers/kommuner

3) Bydelen har tilsynsansvar for alle fosterhjem i egen bydel, uavhengig om det er barn plassert av egen bydel eller andre bydelers/kommuner

Tabell 2 - 6 Saker behandlet av Fylkesnemnda og rettsvesenet i 2008	Antall saker i		
	Fylkes- nemnda	Ting- retten	Lag- manns- retten
1. Totalt antall saker behandlet	9	3	0
Herav saker hvor vedtaket inkluderer bruk av tvang:	xxxx	xxxx	xxxx
1.1 Pålegg om hjelpetiltak etter § 4-4	0	0	0
1.2 Forbud mot flytting etter § 4-8	0	0	0
1.3 Omsorgsovertakelse etter §§ 4-8 og 4-12	7	3	0
1.4 Fratakelse av foreldreansvar etter § 4-20	0	0	0
1.5 Tiltak for barn med adferdsvansker etter § 4-24	2	0	0
Sum antall saker med bruk av tvang	9	3	0
2. Sum antall barn omfattet av sakene	9	3	0

FUNKSJONSOMRÅDE 3 - PLEIE OG OMSORG**Om institusjoner og boliger knyttet til pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede****Lovhjemlede boliger (*institusjoner*)**

Sykehjem eller boform for heldøgns omsorg og pleie (hjemlet i kommunehelsetjenesteloven).

Helseinstitusjon som skal gi beboeren nødvendig behandling og pleie ved opphold av lengre varighet og/eller korttidsopphold, innrettet på en eller flere av følgende oppgaver:

- a) medisinsk rehabilitering med sikte på tilbakeføring til hjemmet
- b) avlastning
- c) permanent opphold
- d) spesielt tilrettelagt opphold for funksjonshemmede
- e) skjermet boenhet for senil demente
- f) selvstendig boenhet for barn / ungdom
- g) dagopphold
- h) nattopphold
- i) terminalpleie

I tilknytning til oppholdet skal det være organisert legetjenesteste, fysioterapitjeneste og sykepleiertjeneste i samarbeid med andre deler av den kommunale helse- og sosialtjenesten. Helsetilsynet i Oslo fører tilsyn.

Bolig med heldøgns omsorgstjeneste, hjemlet i sosialtjenesteloven (omfatter ikke bolig med heldøgns pleie og omsorg):

- > Aldershjem
- > Bolig for barn og unge under 18 år som bor utenfor foreldrehjemmet som følge av behov for særlig omsorg
- > Privat forpleining (brukes i begrenset grad)

Tilbudet omfatter både bolig og omsorgstjenester. Omsorgstjenesten skal være tilgjengelig hele døgnet. Ut over dette er det ingen definerte oppgaver og heller ikke spesifiserte krav til personell, utstyr eller bygningsmessig utforming. Fylkesmannen fører tilsyn.

Definisjoner på ulike botilbud for eldre og funksjonshemmede:

Uhjemlede boliger er boliger som ikke hjemlet i kommunehelselov eller sosialtjenstelov.

Omsorgsboliger: Boliger som fyller Husbankens krav til utforming for å få tilskudd til denne typen bolig. (Enkeltleiligheter kan i enkelte tilfeller hjemles i lov om sosiale tjenester eller lov om helsetjenester i kommunene, og vil da bli karakterisert som sykehjem eller bolig med heldøgns omsorg og pleie).

Tilrettelagte boliger: Omsorgsboliger og andre boliger som er fysisk tilpasset orienterings- og bevegelseshemmede. Den er tilrettelagt slik at beboerne skal kunne motta heldøgns omsorg og pleie ved behov.

Trygdeboliger/serviceboliger: Boliger som tilbys trygdete personer som har dårlig bostandard. Boligene er ofte ikke spesielt tilrettelagte for funksjonshemmede, annet enn at de har heis. De fleste trygdeboligene i Oslo er små (ett- eller toroms). Dette er et botilbud som er på vei ut.

Pleie og omsorg

Dekningsgrad beregnes som antall brukere i aldersgruppen i prosent av befolkningen i den respektive aldersgruppe.

Dette gjør det nødvendig å få oversikt over alle beboere i institusjon, i de ulike aldersgrupper, som den enkelte bydel har ansvar for. Siden KOSTRA-registreringen ikke tar hensyn til kjøp/salg må det innhentes egne data for denne beregningen. Hensikten med denne tabellen er derfor å kunne beregne dekningsgrad og "omsorgstrapp" for hver enkelt aldersgruppe for de personer bydelen har ansvar for.

Registrering skal omfatte bydelens egne beboere i institusjon innenfor omsorg og pleie (sykehjem, aldershjem, boform for heldøgns- omsorg og pleie hvor det kan kreves vederlag etter forskrift om vederlag i institusjon). Barneboliger og avlastningsboliger skal **OGSÅ** telles med her.

Definisjonene i tabellen tilsvarer KOSTRA-skjema 5. Institusjoner for eldre og funksjonshemmede punkt 3. Det presiseres at det er beboere det spørres om, ikke plasser. Aldersfordelingen er lik KOSTRA-skjema 5 punkt 6. Det vises derfor til veiledningen til skjema 5.

Tabell 3 - 1 - B Antall beboere i institusjon som bydelen betaler for *) pr 31.12 - etter kjønn og alder	0-17 år	18-49 år	50-66 år	67-74 år	75-79 år	80-84 år	85-89 år	90 år +	SUM
Menn	5	7	9	8	27	41	44	15	156
Kvinner	3	5	17	12	46	92	134	115	424
Sum egne beboere	8	12	26	20	73	133	178	130	580
Herav:	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
- i sykehjem	0	3	12	16	72	128	174	129	534
- i aldershjem	0	0	1	3	1	5	4	1	15
- i boform m/ heldøgns oms. og pleie	0	6	13	1	0	0	0	0	20
- i barneboliger/avlastningsboliger	8	2	1	0	0	0	0	0	11
Kontrollsum	8	11	27	20	73	133	178	130	580
Herav:	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
- med vedtak om korttidsopphold **)	0	4	5	2	12	16	16	4	59
- i skjermet plass for demente	0	0	1	5	17	34	28	20	105
Sum	0	4	6	7	29	50	44	24	164

*) Beboere i plasser som forvaltes av Sykehjemsetaten (SYE) innenbys og utenbys samt plasser utenbys som bydeler kjøper direkte.

Bruk rapport nr 3-I-B i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Geric, oppdatert 15.12.2008

Gjelder institusjoner som er hjemlet i kommunehelsetjenesteloven eller sosialtjenesteloven,

**) Alle typer korttidsopphold

Kontrollformel

Andel beboere i korttidsplasser som bydelen betaler for, i forhold til samlet antall beboere i institusjon **10,2%**

Regnes ut automatisk når tab. 3-I-B er fylt ut.

Andel beboere i skjermede enheter som bydelen betaler for, i forhold til samlet antall beboere i institusjon **18,1%**

Regnes ut automatisk når tab. 3-I-B er fylt ut.

Tabell 3 - 1 - D1		Antall pasienter		
Beboere i utenbys sykehjem pr. 31.12. 1) 2)	Komm. nr.	Fast plass	Korttids-plass	Sum plasser
Skriv inn sykehjemmets navn (én rad pr. sykehjem):	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Plasser kjøpt utenbys i regi av SYE:				
Villa Skaar sykehjem		4		4
Valstad sykehjem		1		1
Søster Ninas sykehjem		6		6
Granås sykehjem	Ås	2		2
Follo Omsorgssenter	Ås	2		2
				0
Sum beboere i utenbys plasser i regi av SYE:		15	0	15
Plasser kjøpt utenbys i regi av bydelen selv:	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Mosserød sykehjem	Sandefjord	2		2
Trollhaugen Seniorsenter	Øvre Eiker	1		1
Incita AS	Hurdal	1		1
Ås Avlastningshjem	Ås	1		1
Røysumtunet	Hadeland	1		1
				0
				0
Sum beboere i utenbys plasser i regi av bydelen selv:		6	0	6
Sum beboere i utenbys sykehjem 3)		21	0	21

Bruk rapport nr 3-1-D1 i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

1) Kun plasser med sykehjemsstandard skal registreres i denne tabellen. Sett inn flere rader ved behov. Sjekk sumformel!

2) Hvis for eksempel plasser i utlandet er kjøpt via en annen kommune i Norge, redegjør under kommentarer nedenfor.

3) Beboere i disse plassene skal være inkludert i tabell 3-1-B

Kommentarer:

Tabell 3 - 1 - D2					Komm.-/ bydelsnr.	Sum plasser
Beboere i øvrige plasser som bydelen kjøper - pr. 31.12 1)						
Skriv inn institusjonens navn (én rad pr. inst.): 2)	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Udnæs aldershjem					Nes	5
Mosserød aldershjem					Sandefjord	1
Linderud Bo- og omsorgsenter					Hurdal	1
HønenGård					Hønefoss	1
Grøstad bo - og omsorgsenter					Lier	1
Skjeggerud					Tranby	1
Haugentunet					b-12	1
Holtet Bosenter og Verksted					Storby	1
Nøstret Bo- og behandlingsenter					Hole	5
Solstad Bo- og behandlingsenter					Røyse	2
Furukollen					Nes	4
Incita					Hurdal	1
Sum beboere i plasser som bydelen kjøper direkte						24

1) Gjelder institusjonsplasser som ikke har sykehjemsstandard. Både plasser utenbys og eventuelt plasser innenbys hvor geografisk bydel ikke har forvaltningsansvar, dvs. ikke opptrer som selgerbydel.

2) Institusjoner hvor det kan kreves vederlag for opphold i institusjon etter vederlagsforskriften

Bruk rapport nr 3-1-D2 i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

Kommentarer:

Tabell 3 - 2 - A		Tidsintervall							Sum personer
Tid på ventelister til fast plass i sykehjem pr. 31.12 1)		< 1 md. (1-30d)	1-2 md. (31-60d)	2-3md. (61-90d)	3-4md. (91-120d)	4-6 md. (121-180d)	6-12 md. (181-365d)	>12 md. (> 366 d)	
Angi hvor lenge personene har stått på venteliste til fast plass i sykehjem									
Antall personer som venter på sykehjemsplass: 2)		xxx xxx	xxx xxx	xxx xxx	xxx xxx	xxx xxx	xxx xxx	xxx xxx	xxx xxx
a) I eget hjem		2	0	0	1	0	0	0	3
b) I somatiske sykehusavdelinger		0	0	0	0	0	0	0	0
c) I psykiatriske sykehusavdelinger		0	0	0	0	0	0	0	0
d) I andre institusjoner. 2)		1	0	0	0	0	0	0	1
e) Korttidsplasser 3)		5	1	0	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	6
Sum ant. på venteliste sykehjemsplass		8	1	0	1	0	0	0	10
Herav antall som i hht. fritt sykehjemvalg venter på plass i et bestemt sykehjem		3	1	0	1	0	0	0	5

Bruk rapport nr 3-2-A i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

Gjennomsnittlig ventetid i dager for fast plass i sykehjem (alle kategorier ventestatus). 4)

27

- 1) Sykehjem som er hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.
- 2) Personer i sykehjemsplass i en bydel som venter på plass ved sykehjem i annen bydel skal ikke medregnes her.
- 3) KOSTRA-def.: "Innleggelse i institusjon med formål rehabilitering/avlastning. tidsbegrenset opphold er opphold der vedtak og innskriving tilsier at oppholdet har begrenset varighet (inntil 3 måneder). Samme person kan ha mer enn ett korttidsopphold"
- 4) Beregnes som gjennomsnitt i de enkelte grupper, dvs. < 1 md.=15 dager, 1-2 md.= 45 dager osv., > 12 md.=365 dager

Tabell 3-2-B Saksbehandlingstider i pleie- og omsorgstjenesten - pr. 31.12 - Institusjonstjenesten 1)	Antall dager
Saksbehandlingstid for søknad om institusjonsplass 2)	17,1
- Herav saksbehandlingstid for søknad om sykehjemsplass	17,3
- Herav saksbehandlingstid for søknad om korttidsopphold i inst.	16,6
- Herav saksbehandlingstid for søknad om plass i aldershjem	30,5
- Herav saksbehandlingstid for søknad om plass i andre boform med heldøgns omsorg og pleie	28,9

- 1) Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i perioden 01.01 - 31.12
  - 2) Gjelder institusjoner som er hjemlet i kommunehelsetjenesteloven eller sosialtjenesteloven.
- Bruk rapport nr 3-2-B i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

Tabell 3-2-C		Antall meldt utskr.-klare i år	Antall pas. som bydelen betaler for pr.31.12	Betalt I 1000 kroner i 2008 til SYE 2)	Betalt I 1000 kroner i 2008 til sykehus	SUM betalt i alt i 2008 3)
Utskrivningsklare pasienter i somatiske og psykiatriske avdelinger i sykehus		Psykiatri				
I somatiske sykehusavdelinger		819	17	1101	291	1392
I psykiatriske sykehusavdelinger		8	0	0	0	0
Sum alle kategorier		827	17	1101	291	1392

kontrollformel

- 1) Samlet antall utskrivningsklare pasienter pr. 31.12, både med og uten betalingsplikt.
Her skal det oppgis både pasienter som venter på sykehjemsplass eller som venter på hjemmetjenester m.v., jf den månedlige registreringsordningen som er etablert i forbindelse med betalingsordningen for utskrivningsklare pasienter (inkl. pasienter det ikke er inntruffet betalingsplikt for).
- 2) SYE = Sykehjemsetaten
- 3) Påse at regnskapsføringen er ajour pr. 31.12. Gjelder summen av det som bydelen betaler direkte til sykehuset og som betales til SYE.

Tabell 3 - 3 Innleggelser /utskrivninger i <u>sykehjem</u> (Registreres av bydelen som forvalter sykehjemsplassene)	Lang- tids- plasser	Kort- tids- plasser	SUM ALLE
Beboere overført fra 2007	455	54	509
+ innleggelser i 2008	221	978	1199
- utskrevet og døde i 2008	198	976	1174
= Beboere overført til 2009	478	56	534

Bruk rapport nr 3-3 i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

Gjennomsnittlig liggetid i mnd. *) langtidspasienter

28,27

Gjennomsnittlig liggetid i mnd. *) korttidspasienter

0,68

Gjennomsnittlig liggetid i mnd. *) alle pasienter

5,33

*) Gjennomsnittlig liggetid er noe forenklet definert som gjennomsnittlig antall pasienter i året, dividert med antall utskrivninger, multiplisert med 12. Gjennomsnittlig antall pasienter er middelverdien av antall overført fra 2007 og antall overført til 2009. Regnes ut automatisk når tabell 3-3 er utfyllt.

Tabell 3 - 4 Egenbetaling for beboere i heldøgns plasser i institusjoner 1) som bydelen disponerer.	I hele 1000 kroner	Oppgi hvilke arter som beløpene baseres på (VIKTIG!)
Regnskapsført trygdetrekk	54057	16001
Regnskapsført egenbetaling utover trygdetrekk	10760	16011
Antall plasser som inntektene relaterer seg til 2)	484	

Tallene benyttes i kriteriesystemet.

1) Skal omfatte sykehjem, heldøgns boform med pleie og omsorg og aldershjem.

Skal inkludere egenbetaling for korttidsplasser

2) Oppgi gjennomsnittlig antall plasser til disposisjon i 2008 basert på registreringer 1. og 2. tertial og 31.12

Internkontroll i sosial- og helsetjenesten

Forskrift om internkontroll i sosial- og helsetjenestene med ikrafttredelse 1. juli 2003, jf. Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene, pålegger kommunene å ha skriftlige og dokumenterte rutiner for å sikre kvalitet i tjenesten.

Har bydelen etablert et skriftlig og dokumenterbart system for internkontroll i sosial- og helsetjenesten?

Ja/Nei

Når ble bydelens internkontrollsystem for sosial- og helsetjenesten sist revidert?

Mnd/år

HMS i pleie- og omsorgssektoren:

Rullering av HMS-planen skal skje på bakgrunn av årlige kartlegginger og risikovurderinger av arbeidsmiljø i kommunale virksomheter i pleie- og omsorgsområdet. Angi måned og år for når slik rullering ble utført sist (skriv slik: 11/07): Tidspunkt endret til 02/årlig fra 2008

Jf. Forskrift om systematisk helse, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (i krafttredelse fra 1. januar 1997 - sist endret 2. januar 2005)

Mnd/år

Er nødvendige tiltak i henhold til kartleggingen vedtatt iverksatt?

Ja/Nei

HJEMMETJENESTER OG BOLIGER

Tabell 3 - 5A - Antall personer som mottar hjemmetjenester pr. 31.12 1)	Mottakere av BARE hjemme-syke-pleie	Mottakere av BARE praktisk bistand	Mottakere av BEGGE tjenester	SUM mottakere	Herav antall mottakere med private tjenesteytere
Antall mottakere 0-49 år	78	69	38	185	14
Antall mottakere 50-66 år	62	69	53	184	15
Antall mottakere 67-79 år	122	187	175	484	38
Antall mottakere 80-84 år	96	201	183	480	39
Antall mottakere 85-89 år	83	152	201	436	35
Antall mottakere ≥ 90 år	35	49	95	179	7
SUM - alle aldersgrupper	476	727	745	1948	148
Sum mottakere ≥ 80 år	214	402	479	1095	81

Bruk rapport nr 3-5A i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

1. Inkl. mottakere som bor i trygde-/serviceboliger, omsorgsboliger og boliger for psykisk utviklingshemmede.

I henhold til loven er praktisk bistand definert som hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpe-

virksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent m.v.

Tabell 3 - 5B - Antall vedtakstimer og antall utførte timer i hjemmetjenesten	Antall vedtakstimer 01.12-31.12.2008	Antall utførte vedtakstimer 01.12-31.12.2008
Antall timer praktisk bistand	14252	4671
- herav antall timer praktisk bistand til daglige gjøremål, egenomsorg og personlig stell 2)	6418	4186
- herav antall timer praktisk bistand - opplæring i daglige gjøremål 3)	6007	486 *)
- herav antall timer praktisk bistand - BPA 4)	1829	0 *)
Antall timer hjemmesykepleie	18403	14128
- herav antall timer hjemmesykepleie innenfor kategorien psykisk helsearbeid/utført av psykiatriske sykepleiere eller andre	282	144,5
SUM antall timer pr måned for hjemmetjenesten 5) ved utgangen av måneden fordelt på:	32655	18799

*) Journalføres ikke i Gerica. Ingen tall for boligene i bydel eller BPA.

Bruk rapport nr 3-5B (a-k) i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

1) Praktisk bistand - daglige gjøremål - vedtak fattet etter lov om sosiale tjenester §4-2, pkt. a, jfr. § 4-3. (Gjelder bistand til dagliglivets praktiske gjøremål, egenomsorg og personlig stell)

2) Praktisk bistand - opplæring: daglige gjøremål - vedtak fattet etter lov om sosiale tjenester §4-2, pkt. a, jfr. § 4-3. (Formålet med praktisk bistand - opplæring er å gjøre den enkelte mest mulig selvstendig i dagliglivet, dvs. opplæring i husarbeid og matstell, personlig hygiene, påklledning og i forbindelse med måltider) Omfatter også boveiledning.

3) Praktisk bistand: brukerstyrt personlig assistent. Vedtak fattet etter lov om sosiale tjenester §4-2, pkt. a, jfr. § 4-3. Skal registreres uavhengig av hvem som har arbeidsgiveransvaret (kommunen, tjenestemottager eller andelslag for BPA dvs. Uløba)

4) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jfr. lov om helsetjenesten i kommunene § 1-3 annet ledd nr. 3 og Lov om sosiale tjenester § 4-2 a, b og e). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor benevnelsen psykisk helsearbeid.

I henhold til loven omfatter praktisk bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent.

Tabell 3 - 6 Antall innbyggere 1), og andel mottakere av hjemmetjenester < 67 år, 67-79 år, 80 år-89 år, ≥ 90 år, pr. 31.12	< 67 år	67-79 år	80-89 år	≥ 90 år	SUM 80 år +
Antall innbyggere i bydelen 1)	37020	4604	2548	334	2882
Andel mottakere av hjemmetjenester 2)	1%	11%	36%	54%	38,0%

- 1) Antall innbyggere i bydelen basert på befolkningsstatistikk pr. 1.1.2008. For aldersgruppen 67-79 år og 80-89 år, og 90 år +, er det korrigert for sykehjemsbeboere (grunnlagsdata benyttes i kriteriesystemet). For aldersgruppen < 67 år er slik korleksjon ikke foretatt. (Inngår ikke i kriteriesystemet. Antall beboere i andre bydelers sykehjem i denne aldersgruppen er lavt) Benytt tall fra tabellen som er lagt ved på egen arkfane; "Bef. 1.1.08 - korr.s.hj.beb.-marka" (fargede kolonner)
- 2) Tallet regnes ut automatisk, og viser forholdet mellom antall mottakere av hjemmetjenester < 67 år, 67-79 år og 80 - 89 år, og ≥ 90 år og antall innbyggere i bydelen i samme aldersgruppe. Kontroller at tallene harmonerer med KOSTRA-tall for 2008

Tabell 3-7 - Saksbehandlingstider i pleie- og omsorgstjenesten - i 2008 - Hjemmetjenester 1)	Antall dager
Saksbehandlingstid for søknad om praktisk bistand	26,1
Saksbehandlingstid for søknad om hjemmesykepleie	4,6
Iverksettingstid for vedtak om praktisk bistand 2)	10,4
Iverksettingstid for vedtak om hjemmesykepleie	1,2

1) Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2008 (Fra søknad er mottatt til vedtak er fattet)

2) Med fritt brukervalg for leverandør av hjemmetjenester vil også private leverandører ha ansvar for iverksettingstid for vedtak om hjemmetjenester. Bydelene vil likevel ha et oppfølgingsansvar for iverksettelse av vedtakene, i tillegg til å ha ansvaret for iverksettingstid der kommunen ved bydelen er leverandør.

Bruk rapport nr 3-7 i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

Kvalitetsmåling i hjemmetjenesten

Brukerundersøkelse

Andel fornøyde *) brukere i %

90%

Angi tidspunkt for når måling ble gjennomført (skriv slik: 11/00):

Mnd/år

09/08

*)Angi verdien som representerer brukernes svar på spørsmål om helhetlig vurdering av hjemmetjenesten

Kommentarer til "Brukertilfredshet i hjemmetjenesten": Bydelens hjemmetjeneste scoret 81 av 100 indekspoeng på samme spørsmål

Kvalitetsrevisjon i hjemmetjenesten

Er det gjennomført kvalitetsrevisjon i hjemmetjenesten i løpet av året?

Ja/Nei

Ja

Har kvalitetsrevisjonen avdekket større avvik?

Ja/Nei

Nei

Kommentarer:

Tabell 3 - 8 Trygghetsalarmer pr. 31.12	Antall
Personer med individuell alarm i egen bolig (inkl. beboere i trygdeleilighet)	1540

Bruk rapport nr 3-8 i obligatorisk veileder for uttak av tall til årsstatistikk 2008 og tertialstatistikk for 2009 fra Gerica, oppdatert 15.12.2008

BOLIGER FOR ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE

Tabell 3 - 9 - Beboere med vedtak om bolig til pleie- og omsorgsformål etter kjønn og alder, pr. 31.12 1)	Antall beboere 0-17 år	Antall beboere 18-49 år	Antall beboere 50-66 år	Antall beboere 67-74 år	Antall beboere 75-79 år	Antall beboere 80-84 år	Antall beboere 85-89 år	Antall beboere 90 år +	SUM antall beboere
Menn	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
Eldre	0	0	9	11	11	13	13	0	57
Fysisk funksjonshemmede	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	22	6	0	0	0	0	0	28
Personer med psykiske lidelser	0	9	6	0	0	0	0	0	15
SUM menn	0	31	21	11	11	13	13	0	100
Kvinner	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
Eldre	0		1	15	24	35	34	23	132
Fysisk funksjonshemmede	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utviklingshemmede	0	12	10	0	0	0	0	0	22
Personer med psykiske lidelser	0	7	5	0	0	0	0	0	12
SUM kvinner	0	19	16	15	24	35	34	23	166
SUM menn + kvinner	0	50	37	26	35	48	47	23	266

1) Ref. KOSTRA-skjema 6, pkt.8 - veiledningen: "Registreringen omfatter alle beboere i boliger som kommunen disponerer for eldre, personer med psykisk utviklingshemming, personer med psykiske lidelser og fysisk funksjonshemmede. Beboerne skal registreres her uavhengig av om de mottar tjenester fra hjemmetjenestene eller ikke.

Beboerne som skal registreres er de som betaler husleie og ikke vederlag for opphold i institusjon. Dette gjelder også hvis **boliger** samlokalisert med en institusjon, eller om den har fast tilknyttet personell, f.eks. i bofellesskap".

Selv om boligen er disponert av en annen bydel/kommune, skal *beboere* uansett telles med i skjema 6 for den bydel/kommune hvor boligen er lokalisert. Selve *boligen* rapporteres i skjema 13 av den betalende bydel (kommune) etter retningslinjer gitt der.

NB ! Boform i institusjon som er hjemlet (det kreves vederlag for) etter kommunehelseloven, eller sosialtjenesteloven skal ikke registreres her, men i tabell 3-1-A

Tabell 3 - 10 Personer med psykisk utviklingshemming 1) registrert i bydelen (som bydelen har økonomisk ansvar for) - pr.31.12	Antall totalt	Herav antall med vedtak 2)
0- 15 år	36	36
16 - 49	72	66
50 år og over	21	20
Sum	129	122

Tall i kolonnen "herav antall med vedtak" benyttes i kriteriesystemet

3) **VIKTIG!** Bydelene må ved utfylling av denne kolonnen kontrollere at:

- dokumentasjon foreligger i den enkeltes saksmappe på at personen er psykisk utviklingshemmet, og at det fremgår hvem som har uttalt dette.
- alderskategori er korrekt
- personen ikke samtidig er registrert som psyk. utvikl.hemmet i annen kommune
- det foreligger enkeltvedtak med saksnr. i hht. nevnte lover
- personer som danner grunnlag for vertskommunetilskudd ikke er tatt med.

Ref. for øvrig rundskriv IS-11/2006 fra Sosial- og helsedirektoratet.

1) Inklusive de som bydelen kjøper tilbud til i andre bydeler

2) Bare psykisk utviklingshemmede med vedtak om tjenester hjemlet i sosialtjenesteloven og/eller kommunehelseloven.

Tabell 3 - 11 Boforhold for utviklingshemmede - pr. 31.12	Antall personer
Bor i egen selvstendig bolig (med eller uten hjemmetjeneste)	14
Bor i bofellesskap/samløkalisert bolig med fast tilknyttet personell	53
Utviklingshemmede under 18 år som bor hos pårørende	38
Utviklingshemmede 18 år eller eldre som bor hos pårørende	22
Boform for heldøgns pleie og omsorg 1)	2
Sum 2)	129

- 1) Tilbud som er hjemlet i henhold til kommunehelsetjenestelov eller sosialtjenestelov, som det kan kreves vederlag for opphold i institusjon etter vederlagsforskriften
- 2) Skal være lik summen i tabell 3-10

Kontrollformel:

Tabell 3 -12 - Aktiviteter for psykisk utviklingshemmede som bydelen forvalter eller kjøper av andre - antall plasser pr. 31.12 1)	Antall personer
Antall utviklingshemmede i bydelen 21 år eller eldre	81
Herav antall som:	xxxx
ikke har aktiviteter på dagtid	12
har aktiviteter på dagtid 1-2 dager/uke	4
har aktiviteter på dagtid 3-4 dager/uke	3
har aktiviteter på dagtid 5 dager/uke	62
Sum	81

- 1) Med aktiviteter på dagtid menes aktiviteter utenfor eget hjem, slik som arbeid, dagsenter, voksenopplæring m.v.

kontrollsum

VELFERDSTILTAK FOR ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE

Omfatter velferdstiltak spesielt rettet mot eldre og funksjonshemmede, først og fremst aktiviseringstilbud.

Tabell 3 - 14 - A Personell ved eldresentrene (kommunale og private med tilskudd)	Antall personer	Antall årsverk pr. 31.12	Antall hjemler pr. 31.12
Fast ansatte 1)	10	10	10
Frivillige	210	18,7	xxxx

1) Sivilarbeidere regnes under fast ansatte. Med hensyn til frivillige, anslås hvor mange årsverk den frivillige innsatsen utgjør

Tabell 3 - 14 - B Brukere av eldresentrene	Antall reg. brukere 1)	Inngåtte drifts- avtaler Ja/Nei 2)
Senterets navn (Private merkes med *):	xxxxx	xxxxx
1) Rustad eldresenter	450	0
2) Oppsal eldresenter	1300	0
3) Manglerud eldresenter	1200	0
4) Bøler seniorsenter	705	ja
5)	0	0
6)	0	0
SUM brukere	3655	

1) Personer som bruker flere av senterets tilbud, skal bare registreres en gang.

2) Skriv Ja eller Nei utenfor det enkelte senter

Tabell 3 - 14 - C - Organisering av seniorveiledertjeneste 1)	Er til- knyttet eldre- senteret	Er til- knyttet hjemme- tjenesten	Er ikke etablert	Årsverk 2)
Seniorveiledertjeneste i bydelen	1			1,00

1) Skal omfatte oppsøkende virksomhet til alle hjemmeboende eldre > 80 år som ikke er i kontakt med kommunens tjenester, ref. verbalvedtak H5 i bystyrets budsjettvedtak for 2008 (dok. 3/2008 - s. 113)

Sett inn et 1-tall i aktuell rute

2) Angi med en desimal

FUNKSJONSOMRÅDE 4 - ØKONOMISK SOSIALHJELP

(I 1000 kroner)

Tabell 4 - 1 Økonomisk sosialhjelp Regnskapsført pr. 31.12.	"Ordinære" sosialhjelps- mottakere		Flyktn./ pers m/opphold på humanitært grunnlag 1)		Sum pr. 31.12
	Bidrag	Lån	Bidrag	Lån	
Diverse tap 2)	0	xxxxx	0	xxxxx	0
Basisbeløp	15 672	0	287	0	15 959
Husleie 3)	20 361	54	330	0	20 745
Midlertidig botilbud 4)	956	0	0	0	956
Boligetablering	555	6	3	0	564
Renter/avdrag boliglån	509	0	0	0	509
Annen hjelp til livsopphold	2 205	0	41	0	2 246
Andre formål - tilleggssytelser	3 888	674	29	35	4 626
Omgjøring til bidrag	0	0	0	0	0
Sum brutto	44 146	734	690	35	45 605
Inntekter	2 875	723	0	0	3 598
Sum netto	41 271	11	690	35	42 007

1) Utgifter skal gjelde tilskuddsberettigede flyktninger i 5-årskullet.

2) Her føres summen av tap på sosiallån (artskonto 4731), tap på renter ved omgjøring til bidrag (artskonto 4732) og tap på refusjon trygd (artskonto 4739). Bydelene må summere beløpene og sette inn totalsummen.

3) Lån gitt til "husleiedeposittum - kostnadsart 5209 - føres her, i kolonnen for lån.

4) Herunder døgnovernatting, jf. kostnadsart 4703

Bydelens kommentarer til tab 4-1:

Tabell 4 - 2 Antall aktive klienter pr. måned 1)	Gj.snitt 1.9-31.12 (3.tert.) 2)	Gj.snitt Antall hele året 3)
Antall aktive klienter med øk. støtte, pr. md. i perioden som fordeler seg slik:	430	407
- herav klienter 18-24 år, flyktninger	xxxxx	xxxxx
- herav klienter 18-24 år, øvrige	4	4
- herav klienter 25 år og eldre, flyktninger	38	35
- herav klienter 25 år og eldre, øvrige	15	15
Kontrollsum (alle herav)	373	353
	430	407

Kontrollformel:

1) Aktive klienter er det antall klienter som har fått utbetalt økonomisk støtte i perioden.

2) Alle tall skal regnes pr. md. Månedstallene summeres og deles på 4 (sept., okt., nov., des.).

3) Sumtallet for hele året deles med 12

Tabell 4 - 3A - Brutto utbetaling pr. klient pr. md.	Gj.snitt 1.9- 31.12 (3. tert.) 1)	Gj.snitt hele året 2)
Brutto utbetalt pr. klient m/øk. støtte - pr. md.	9 915	9 408

1) Alle tall skal regnes pr. md. Månedstallene summeres og deles på 4 (sept., okt., nov., des.).

2) Summen for hele året deles med 12

Ref. OSKAR-melding

Tabell 4 - 3B - Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp. Gjennomsnittlig stønadslengde for økonomisk sosialhjelp.	Brutto utgifter pr. mottaker i snitt 1)	Gjennom- snitt stønadslengde 2)
1) Kr pr. klient m/øk. støtte. / 2) Stønadslengde i måneder (en desimal)	44 970	4,9

1) Ref. KOSTRA-definisjonen: Teller = Brutto driftsutgifter, Kontoklasse 1. ((010..480) + 590 - (690, 710, 729, 790), for funksjon 281. Nevner = Totalt antall sosialhjelpsmottakere i kommunen i rapporteringsåret.

2) Ref. KOSTRA-definisjonen: Teller = Samlet stønadslengde for alle sosialhjelpsmottakere i kommunen i rapporteringsåret.
Nevner = Totalt antall sosialhjelpsmottakere i kommunen i rapporteringsåret.

Tabell 4 - 4 Klienter uten vedtak om økonomisk sosialhjelp		Akkumulert pr. 31.12
Antall klienter som kun har mottatt råd og veiledning 1):		326
Antall klienter med vedtak som ikke har mottatt økonomisk sos.hjelp 2):		279

1) Her skal alle klienter som har vært på mottakstime/kartleggingstime på sosialkontoret eller som gjennom telefonsamtale har mottatt tilsvarende for veiledning. Kun klienter uten vedtak registreres her.

2) Dette er klienter som ikke har fått utbetalt sosialhjelp i perioden, men hvor det er registrert minst en av følgende aktiviteter: arbeidsplan, journalnotat, søknad, tiltak, vedtak. Vedtak kan være: støttekontakter, avslag på søknad om økonomisk støtte, forvaltningsklienter, avlastningsiltak etc.

Ref. OSKAR-melding

Kommentar:

OVK 15/09

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

Sosial- og familieavdelingen

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
6 FEB 2009	
200800953-12	UG
AVD. SAKSBEH.:	AK303

Oslo kommune, bydel Østensjø
v/ bydelsdirektør Tove Stien
Postboks 157, Manglerud
0612 Oslo

Deres ref.:	Deres dato:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
	14.01.2009	2008/5954 S-SOS	Karianne Arnkværn	03.02.2009

LANDSOMFATTENDE TILSYN 2008 MED KOMMUNALE HELSE-, SOSIAL- OG BARNEVERNTJENESTER TIL BARN I BYDEL ØSTENSJØ. LUKKING AV AVVIKET

Vi viser til tilsyn gjennomført i perioden 26.03.08 - 28.08.08 vedrørende kommunale helse-, sosial- og barneverntjenester til barn, nedfelt i rapport datert 28.08.08.

Det ble avdekket et avvik i bydelen. I følgeskriv til rapporten ble det satt en frist for retting til 01.11.08.

Bydelen sendte plan for lukking av avvik den 30.10.08. I vårt brev datert 17.12.08 ga vi uttrykk for at tilbakemeldingen i all hovedsak var tilfredsstillende. Vi ønsket imidlertid oversendt noen rutiner og beskrivelser av hvordan de var tenkt implementert og fulgt opp, samt en beskrivelse av det tverrfaglige samarbeidssystemet og en redegjørelse for hvordan nytt kontrollsystem skal sikre at samarbeidet i enkeltsaker blir slik som forutsatt i samarbeidsavtalene. Frist for tilbakemelding var 20.01.09.

Bydelen svarte 20.01.09. Vi har gjennomgått brevet med vedlegg og ser at bydelen har fått et system på å innarbeide og følge opp rutiner samt at de har innført et kontrollsystem som innebærer både kontroll innad i de enkelte tjenestene og en kontroll på ledelsesnivå.

Fylkesmannen og Helsetilsynet i fylket anser med dette at avviket er lukket. Det er lagt vekt på at alle revisjonsbevisene er gjennomgått, at planen er ledelsesforankret, at det er utpekt ansvarlige for tiltakene og at planen er tidfestet.

Med hilsen

Gerd Reinsvollsvveen
avdelingsdirektør

Petter Schou
fylkeslege

Godkjent og ekspedert i papirform uten underskrift.

Kopi: Statens Helsetilsyn, postmottak@helsetilsynet.no
Oslo kommune, Byrådsavdelingen for Velferd og sosiale tjenester.
Statens Helsetilsyn
Barne- og likestillingsdepartementet

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon: 22 00 35 00	Saksbehandler: Karianne Arnkværn
Postboks 8111 Dep	Tordenskiolds gt 12	Telefaks:	Direkte telefon: 22 00 36 03
0032 OSLO	Inngang sjøsiden	Internett:	E-post: postmottak@fmoa.no
		www.fylkesmannen.no/OsloOgAkershus	Org.nummer: NO 974 761 319

OVK 15/09

Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Postboks 8111 Dep
0032 OSLO

Dato: 14.01.2009

Deres ref:
2008/5954

Vår ref (saksnr):
200800253-11

Saksbeh:
Torunn Nyrnes, tlf. 23438561

Arkivkode:
303

OPPFØLGING AV LANDSOMFATTENDE TILSYN MED KOMMUNALE HELSE- SOSIAL OG BARNEVERNTJENESTER TIL BARN I BYDEL ØSTENSJØ.

Det vises til brev fra Fylkesmannen datert 17.12.2008, der det bes om utfyllende opplysninger til bydelens plan for lukking av avvik etter tilsyn med kommunale helse-, sosial- og barneverntjenester i Bydel Østensjø.

Punktene besvares punkt for punkt. I besvarelsene omtales blant annet Samordningsutvalg, årshjul og stikkprøvekontroller som kan forklares som følger:

Samordningsutvalget skal prioritere innsatsområder og ressursbruk til tiltak på tvers av sektorgrensene. Evaluere samarbeidssystemet og fremme forslag om videreutvikling. Samordningsutvalget møtes fire ganger i året med to møter i hvert halvår. Det nedsettes arbeidsgrupper ved behov.

Årshjul er betegnelsen på bydelens system for utkvittering av månedlige oppgaver iht. internkontroll og overholdelse av tidsfrister (*vedlegg 1*).

Fylkesmannen og helsetilsynet i fylket ber om følgende tilbakemelding:

- *Få tilsendt de nye rutineene for tilbakemelding til offentlig melder og innhenting av informert samtykke til å gi mer opplysninger til melder, samt en tilbakemelding på hvordan rutineene er tenkt implementert og hvordan det skal sikres at rutineene blir fulgt.*
(revisjonsbevis 3)
  - Rutiner for tilbakemelding til offentlig melder og innhenting av informert samtykke følger vedlagt (*vedlegg 2 og 3*).
  - Rutineene er implementert som følger:
    - Det er utarbeidet nye samarbeidsavtaler med bl.a skolehelsetjenesten og sosialkontor / NAV hvor samarbeid, meldinger og samtykke omhandles utførlig (*vedlegg 4*).
    - Sosialkontor / NAV har egen særavtale i tillegg til standardavtalen (*vedlegg 5*).
    - Til samarbeidsavtalene følger også standard skjema for innhenting av samtykke (*vedlegg 3*), og skjema for melding av bekymring til barneverntjenesten (*vedlegg 6*).
    - Rutiner for tilbakemelding til offentlig melder og innhenting av informert samtykke for å gi mer opplysninger til melder er beskrevet i samarbeidsavtalen.

- Mal for tilbakemelding til offentlig melder finnes i Familia.
- Rutinene ble gjennomgått på oppfølgingsseminar for ansatte 16.12.2008. Rutinene er gjennomgått i barnevernets teammøter, samt på fagmøte med alle ansatte.
- Rutinene gjennomgås på overordnet nivå i Samordningsutvalget.
- o Sikring av at rutinene blir fulgt foregår som følger:
  - Internt på barnevernkontoret, ved at det er et fast punkt på kontorets teammøter og ved saksoppfølging i mottak- og undersøkelsesteamet.
  - På overordnet nivå, ved at det er et fast punkt på Samordningsutvalgets møter to ganger per år.
  - Internkontroll: Det er allerede foretatt en kontroll av alle meldinger fra offentlige meldere i perioden 01.11.2008 – 31.12.2008. Kontrollen viste 100 % måloppnåelse.
  - Videre internkontroll: Barnevernleder er ansvarlig for at det blir foretatt månedlig kontroll av 5 tilfeldig utvalgte aktive saker. Stikkprøvekontrollene er nedfelt i avdelingens årshjul og utkvitteres til avdelingssjef og bydelsdirektør.

Fylkesmannen og helsetilsynet i fylket ber om følgende tilbakemelding:

- *En utdypning av hvordan rutinen i revisjonsbevis 5 om utarbeidelse av tiltaksplan sikrer at tiltaksplaner evalueres. Videre hvordan rutinen er tenkt implementert og fulgt opp. (revisjonsbevis 6)*
  - o Rutinene om utarbeidelse av tiltaksplan innbefatter også rutine om evaluering av tiltaksplan. Rutinen ligger i barnevernkontorets kvalitetshåndbok og er evaluert og endret 31.12.2008 (vedlegg 7).
  - o Rutinen er implementert ved informasjon til alle ansatte om at vedtak ikke godkjennes uten gyldig tiltaksplan. Videre ble det lagt en plan i oktober 2008 for å innarbeide alt etterslep innen 31.12.2008. Arbeidet er gjennomført, men fortsatt gjenstår ca 30 % av restanse per oktober. Arbeidet med etterslepet fortsetter derfor inn i 2009 til det er sluttført innen utgangen av mars.
  - o Videre er den delen av rutinen som omhandler evaluering av tiltaksplaner gjennomgått på fagmøte med ansatte. Evaluering av tiltaksplaner kontrolleres ved månedlig saksgjennomgang mellom saksbehandler og teamleder. Se for øvrig oppfølging slik det er beskrevet i rutinen.
  - o Videre internkontroll: Barnevernleder er ansvarlig for at det blir foretatt månedlig kontroll av 5 tilfeldig utvalgte aktive saker. Stikkprøvekontrollene er nedfelt i avdelingens årshjul og utkvitteres til avdelingssjef og bydelsdirektør

Fylkesmannen og helsetilsynet i fylket ber om følgende tilbakemelding:

- *En beskrivelse av tverrfaglig samarbeidssystem og en kort redegjørelse for det kontrollsystemet som skal utarbeides for å sikre samarbeidet i enkeltsaker slik det er forutsatt i samarbeidsavtalene. (revisjonsbevis 7)*
  - o En beskrivelse av det tverrfaglige samarbeidssystemer følger vedlagt (vedlegg 8)
  - o Kontrollsystemet som skal sikre at samarbeidet i enkeltsaker fungerer som forutsatt i samarbeidsavtalene følges opp som følger:
    - Barneverntjenesten lager oversikt over hvem som melder til barnevernet 2 g pr år, i forbindelse med den halvårslige rapporteringen til Fylkesmannen. Tallmaterialet legges fram for Samordningsutvalget i forbindelse med utvalgets halvårslige vurdering av samarbeidet og vurdering av evt. tiltak for forbedret samarbeid.

- Videre internkontroll: Tjenesteleder for sosialtjenesten, barneverntjenesten og forebyggende helse barn og unge er ansvarlig for at det blir foretatt månedlig kontroll av 5 tilfeldig utvalgte aktive saker innen eget område. Stikkprøvekontrollene er nedfelt i avdelingenes årshjul og utkvitteres til avdelingssjef og bydelsdirektør.

Med hilsen

Tove Stien
bydelsdirektør

Mary Ann Gursli
avdelingssjef

Vedlegg

